

స్వయంసిద్ధ

6

ప్రేమకున్న లక్ష్యానికి ఈ విభావం యథావిధిగా జరిగిపోయింది.

సాహస్య స్థితిపరులైన ఆడ పెళ్ళివారు ముతామతు! మంచి ప్రహేళికలైన ప్రయత్నాలయితే చేతలు; కాని మగపెళ్ళి వారుమాత్రం అంత ప్రయత్నం లేని చేసే ధర్మం లేదు. పెద్దజమీందార్లయ్యే. బంగారు రస్త్రాలు ధరించి, పెద్దప్రహేళికగా ఉరిగింపు చేసుకుంటూ వరుడు కన్యాగృహానికి వస్తాడని - కలలు కన్న వారంతా నిర్ధారితమౌతారు. పెళ్ళికొడుకు పల్లీ దిగి పండ్లతో రాగానే అందరూ తెల్లవాయి చూడసాగారు. అతడు మామూలు జరి అందు పంచే కలుకుని, అలాంటిదే మరొకటి వల్లెవాటు చేసుకుని ఉన్నాడు. రెండు వైపులా రెండు పాదరథపురుగు పెట్టికట్టిన లావుపాటి పూలదండమాత్రం ఒకటి వేసుకుని ఉన్నాడు. అదొక్కటే కన్యప్రస్తుతి కేవలం. పెళ్ళికొడుకుకు చూడగానే 'భేద, భర్తారేడు' అని అన్నవాళ్ళు - కొంచెం పేదయిపోతే, మగపెళ్ళివారి చేరిన పదిమందా 'పెళ్ళికొడుక్కి బుర్ర భారీలా ఉండే' అని చెప్పులు కొడుక్కొరటం మొదలెట్టారు.

కాని పీటలమీద వధూవరుల పరస్పరం చూసుకునే సుధద్వీప సందర్భంలో మాత్రం వరుడు కళ్ళు రెండూ ఇంకొక చేసుకుని వధువుకి చూడడు. ఆ చూపులు వధువు కన్నదయ్యాన్ని గారిస్తున్నాయి. వధువు కూడా అదేసమయంలో అరటికేసి ఇంచుమించు అలాగే చూసింది. ఈ అపరిచిత వ్యక్తి—అరిపరిచితిలాగా రెండు కన్నదయ కవాటాన్ని తెరిచి, భారీగా రెండు కళ్ళు

నిన కస్తూరుకోసం - కేవికోసమో చెరుకురున్నాడా అనిపించింది కామేశి. వికలాక్షి అయిన దండి మెల్లిగా బయటగా రెప్పలు నాల్చుకుంది.

లోపల కోధనపురదిలోకూడా అందరూ సంతోష మనస్సులైనారు. వరుడు చెదని కదల్చలేదు. ఎకరైనా ఒరిచాడమాడలే అది ఒట్టించుకున్న పై కన్నులేదు. ఆడవాళ్ళంతా దుట్టాచేరి హాస్యాలు పట్టినాంటే అరటి ముఖంలా నివ్వన్నమాటే కన్పించలేదు. ముత్యమవులు పడే క్రమంతో వ్యర్థమయింది. అరటి హృదయకవచాన్ని మాత్రం భేదించలేక పోయారు. చివరికిదంతా యెనుకొనుమీద జీవనాన కురిసిపట్టే అనుకుని ముత్యమవులంతా తలవారిని చూసుకున్నారు.

దండి అవలంబనంలోంచి ఇప్పటి దాకా వరుడి ముఖంకేసి చూస్తూ ఉంది. ముత్యమవులంతా వెళ్ళిపోగానే, అవలంబనంలోంచి ముఖాన్ని కొంచెం బయటికి పెట్టింది. వధూవరుల మాపులు కలిగాయి.. పెళ్ళిపీటలమీదనుంచి లేచాక పరస్పరం ఇంత దగ్గరగా చూసుకుంటే దివ్యతే...

పెళ్ళికొడుక్కి ముందు మాట్లాడాడు. పసిపిల్లవాడిలాగా, "నీపేరు దండికమా?" అని అడిగాడు.

వరుడి ముఖం - పసిపిల్లఅడిగే ప్రశ్నలాంటి - ఈ ప్రశ్న రాకటంచూసి, దండి లోలోపల నవ్వుకుని, పైకి కొంచెం పరిహాసంగా "అర్జును రిందాకట్టుంచి ఈ పాకమే వర్తించుకుంటూ కూచున్నారే ఉంది!" అన్నది.

అరడు కళ్ళు రెండు ఇంకొక చేసుకుని - అస్వభావికంగా చూస్తూ "భరే, పెళ్ళి చేసుకోవాలి! వచ్చేవారైనా

పాతాలు వర్తించుకుంటూ వస్తారాయే?" అన్నాడు.

వరుడి మాటలకి దండి కనుబొమల చిట్టించి, అరటి ముఖంకేసి, శ్రీత్రంగా చూస్తూ "అయితే ఏం చెయ్యాలి మనవరు?" అని అడిగింది.

ముఖధంగిమతోపాటు, చేతులతోకూడా అభినయస్తా—

"బుద్ధిమంతుడిలాగా నోరు ధూసుకు! చూస్తూ కూచోవాలి" అన్నాడు.

దండి ఆ సమాధానానికి రెగిసట్టే వేరొకటిగా "అందుకనే ఇంతసేపూ అలా కూచున్నారే ఉంది. ఎరెన్ని 'వేరొకటిలాడినా కమ్మనలేదుగా!" అంది.

"వాళ్ళు ఆడవాళ్ళుగా మరి!"

"మరి నేను మగవాడినా?"

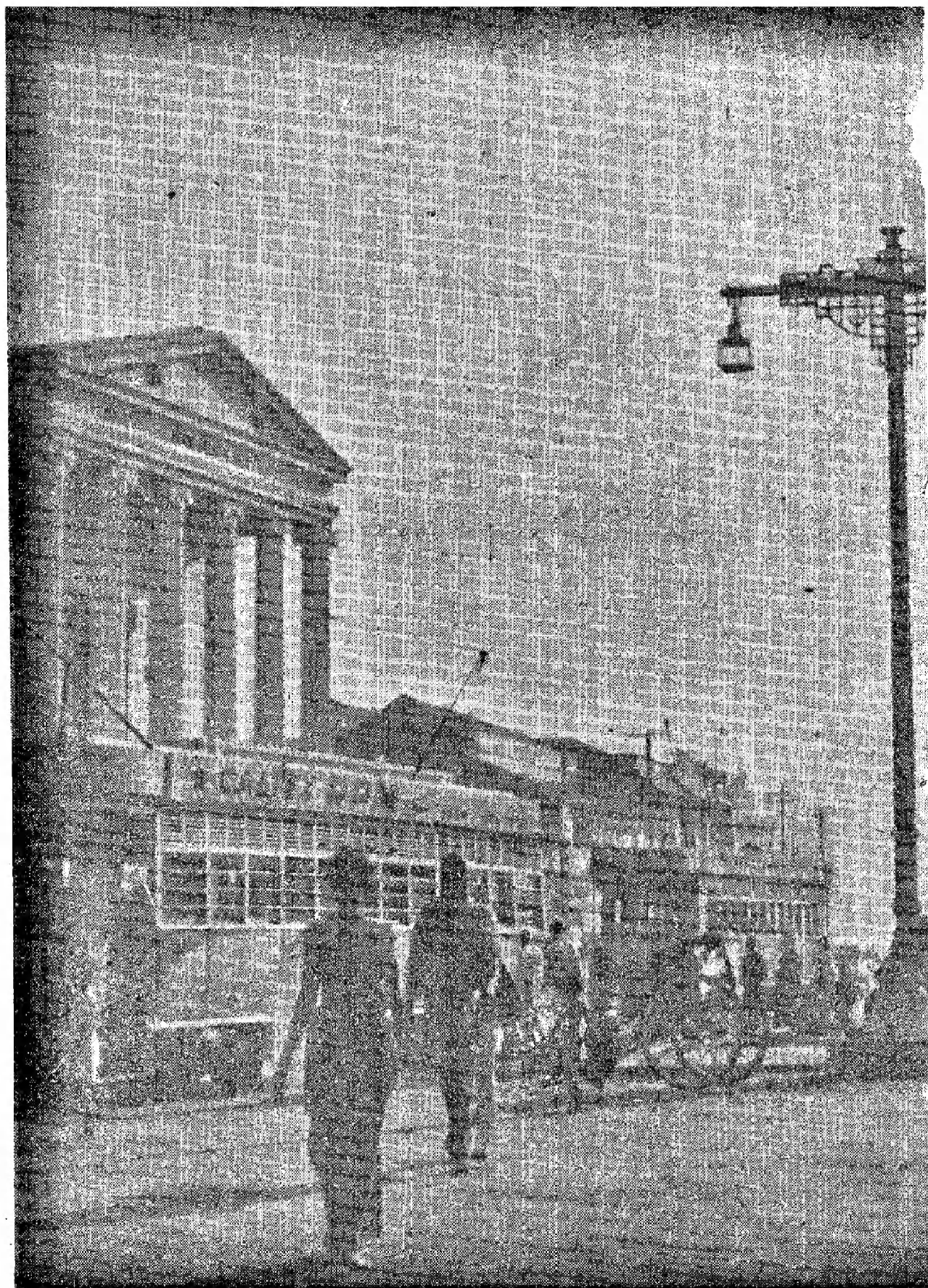
అరటివారి నవ్వురూ "ఉహూ.. నవ్వు. నా పెళ్ళిని" అన్నాడు.

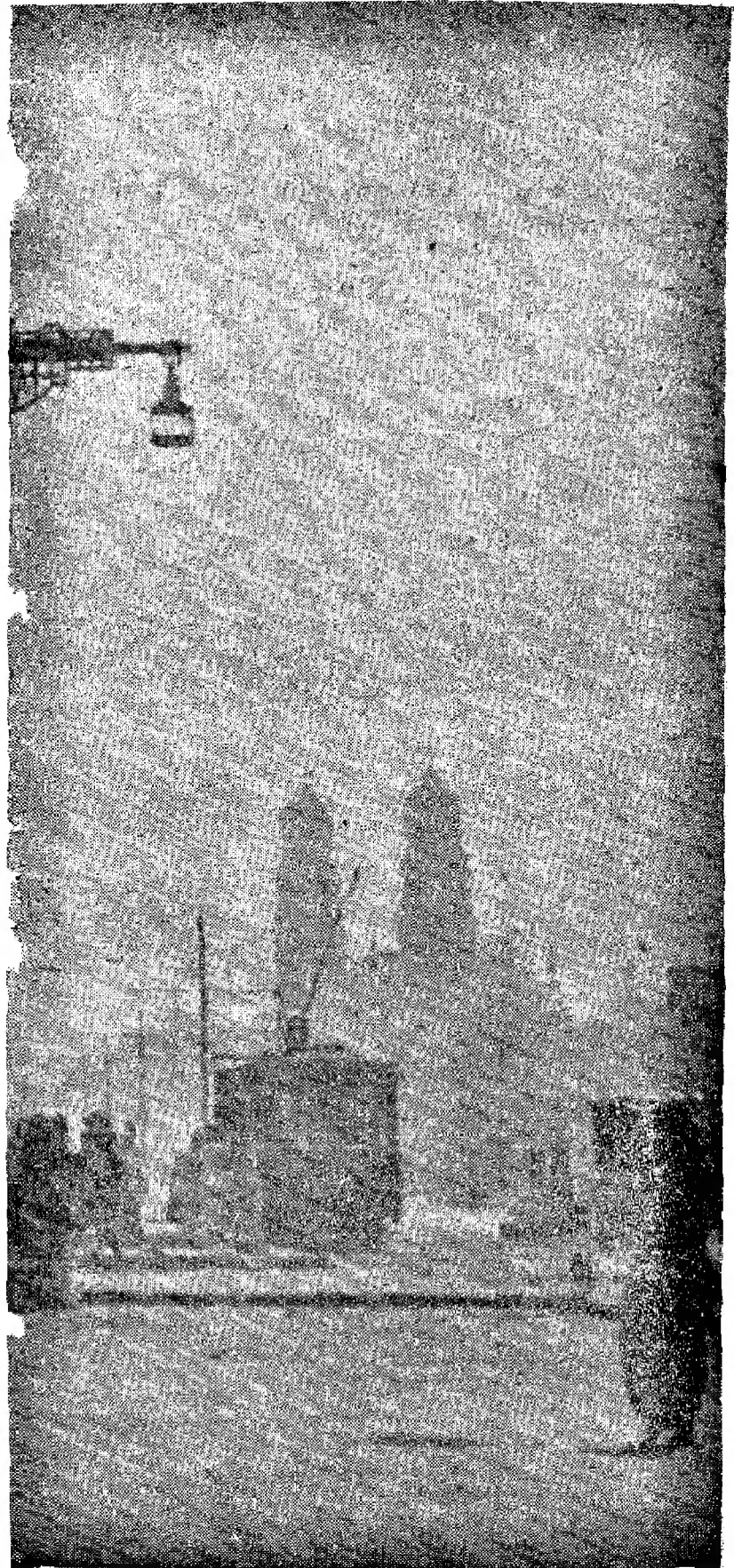
దండి ఏమీ మాట్లాడకుండా అరటి ప్రశ్నకే కూచుని రెప్ప చాల్చుకుంటూ అమాతకుడిముఖంకేసి చూడసాగింది. క్రూరుడైన విధి రెండు ఎలాంటివాడి పక్షన చేస్తుంది తెలుసుకోవాలి కాదు కంటే సేపు పట్టలేదు. కంటికి వెళకనుంచి ఎరలో విరువిన కొరచాతో వెళ్ళిన కొట్టోజ్జాడకే చేసేపట్టు - చూచుగాదు రెండు కామకగా బంగారపు కొరచా యివ్వటం - ఇచ్చేటప్పుడు అయినప్పుడు మాటలా అన్నీ భావకం కచ్చాయి. 'చూయింట్లో అందిమానినగాడికి ఒకటుంది. దాన్ని నవ్వు తొంగరియ్యాలి. అందుకే నీకొరచా'...

దండి కనువిప్ప కలిగింది.

మరుక్షణంలోనే రాజమహారై విజ్ఞా

(30-వ పేజీ చూడండి)

“కొంచెము కొంచెముగ
మంచు ముసుగు తొలగించి
న్నిదమెలుకొంటున్న
మద్రాస్ నగరమ!”

(ట్రాములున్న రోజుల్లో చెన్న
పట్నం)—నాటా: పి. సి. ఎమ్.
ఈశ్వర దాసు.

కలికథ గుర్తొచ్చింది. గురువు కుట్ర వన్నటంకల్లా మూర్ఖకాలిదానుతో ఆమెకి వివాహమయింది. కాని రాజకన్య మూర్ఖుడైన భర్తని తిరస్కరించింది. ఆ తిరస్కృతుడైన మూర్ఖుడు కఠోరమైన సాధనచేసి, జయ పతాకాన్ని చేతపట్టుకుని మళ్ళీ వచ్చి విద్యాంశురాలైన భార్యని ఓడించి ఆమెకి గర్వభంగంచేశాడు * తనకీ అలాంటి పరీక్షా ఫలమయితే ఆనన్న మైంది ఇప్పుడు...

చండి మాటాడకుండా కూచోటంచూసి, అతడు నోరంతా తెరిచి "మాడు. ఇవారే నా కెంతో సంతోషంగా ఉంది. నిజంగా..." అన్నాడు.

చిందరవందరగా తన మనస్సును పెన వైచుకున్న ఆలోచనల నన్నిటిని బలవంతా నడపింపచేసుకుని "ఎందుకని?" అని అడిగింది చండి.

వరుడు చెప్పలేనంత సిగ్గుతో చేతులు

నులుముకుంటూ, చండికేసి చూస్తూ - "ఎముందీ - నిన్ను పెళ్ళిచేసుకుని, నీతో మాట్లాడుతున్నాను కదూ - అందుకేనే" అన్నాడు.

చండి ముఖం చాటు చేసుకుని వచ్చి, "అయితే నేను మీకు నచ్చావన్నమాట; నిజంగా నేనా?" అని అడిగింది.

"యే - ఛా... నాకు సిగ్గేస్తోంది"

"పోనీ, ఆ మాట చెప్పాడులేండి. మరి నేను బాగా మాట్లాడుతున్నానా?"

"అ - నే పుట్టాక నాతో యెవరూ ఇంత బాగా మాట్లాడాల..."

"ఏం? మీ నాన్నగారో?"

"నా నాన్న చూడగానే తిడతాడు"

"కంటబడితేనే తిడతారా? మరి మీ అమ్మ?"

"నోటితో ఏమీ తిట్టడు. కాని కళ్ళెరచేసి చూస్తూఉంటుంది. ఆ చూపు ఎంత భయం చేస్తుందనుకున్నావో? అమ్మ బాబోయ్! అలాంటి చూపు..."

"కోపంతోనే మాస్తారన్నమాట. అపేక్షగా చూడనే చూడరా యెప్పుడూ?"

"ఎందుకు మాస్తారు చెప్ప. నేను మూర్ఖుడిగా! మనిషి పుటక పుట్టిన గాడిదని. నాకు తెలివనే జేమీలేదు"

"మీరేమీ చదువుకోనే లేదా ఆసలు?"

"ఉహూ... ఎలా చదువుకుంటాను? చదువు చెప్పటానికని మాస్తారు రోజూ వచ్చేవాడు! కాని తమాషా వింటుంటే ఆయన వచ్చి కూచున్నట్లు ఆయన పిలిక కూడా నా కెప్పుడూ కనిపించాల"

"అదేం?"

"నేను ఆయనదగ్గరకే జళ్ళటం మాత్రం చేసికే? నా బుర్రంతా ఒత్తి పేడముద్దట; నా కేమీ చదువు రాదు! కాని నీతో చెపుతున్నాను. నాకు చదువుకోవాలని చాలా యిడిగా ఉంది..."

"మీ అంతట మీ కే చదువుకోలేక పోయారా?"

"ఎలా చదువుకోను? చిన్న జమీందారుగా రొచ్చి చేతులూ పుస్తకాలు లాక్తేనే వాడు. 'నువ్వు అసలే పిచ్చివాడివి. పుస్తకాలు కూడా చూస్తూ కూచున్నావంటే మరి పిచ్చిక్కిపోతుంది' అనేవాడు నైగా.

* తెలుగుదేశంలో ప్రచారంలో ఉన్న కాలిదానపత్తి విద్యావతి కథ దీనికి విరుద్ధంగా ఉంది. విద్యావతి భర్తని తిరస్కరించి

"పకావ్"
వాడికి దబ్బు పొదుపు చేయవచ్చును"
అని మిగిల చెబుతున్నాడు...

"పకావ్ తోనే వంట చేయాలనికే దాం కారణాలున్నా దానితో మీరు రెండు విధాలుగా ఎలా దబ్బు పొదుపు చేయగలరో నేను చెబుతాను."

"వంట చేయడానికి యితర నూనెలు నేతులు కంటే పకావ్ తక్కువే అవుతున్నాయి. మీరు యివ్వమైన వంటదనము పకావ్ తో చేసి వ్యర్థానము చూడండి."

"వంటకు వాడే పొదనము మంచిదంతే మీ ఆరోగ్యము మెరుగ్గివస్తుంది - దాక్కురు ఖర్చులు లేవన్నమాట. కుద్దమైన కాక నూనెల మండి పకావ్ ప్రభుత్వ నిర్ణయములకు తగినట్లు తయారగును. మొదటినుండి చివరి వరకు చేతి స్పర్శలేకుండా వీలు చేయబడిన దబ్బాలో మీకు దొరకును. బజారులో చిల్లరగా అమ్మే నూనెలు, నేతులు వలె దానిని కల్గి చేయుటకు అసంభవము చేయుటకు వీలుకాదు."

పకావ్

ఏ. డి. విజయసులు కలిగినది

కాతా తయారు ఇండియా పెట్రోలియం కో. లిమిటెడ్, బెంగళూరు, ఇండియాలోనే కయారవుతున్నది.

TP.7(R)

మా నాన్నతో ఈమాట చెప్పినా ఆయన ఆవిడ కొడుకు. మా అమ్మ పోయింది."

"చిన్న జమిందార్ రేమపుతాడు మీకు?"

"అరే! తెలియదా నీకు? నాతిమ్మకు."

మా సరితల్లి సంగతి చెప్పినా ఇప్పుడు నీకు?

"అహో, తెలిసింది. సరే మరి మీ నాన్న

గారితో ఎప్పుడూ చెప్పలేదా?"

"ఉహూహ, చెప్పానంటే ఇంకేమున్నా

ఉందా? చిన్న జమిందార్ అచ్చి నా వీపు

తాట బలుస్తాడు. ఒక్కొక్కరోజున కొట్టాడంటే—"

"కొడతాడా? మీరు అతడికన్న పెద్ద

వాళ్ళు కదూ!"

"పెద్దవాణ్ణయితే ఏం బాధం? జమిందార్

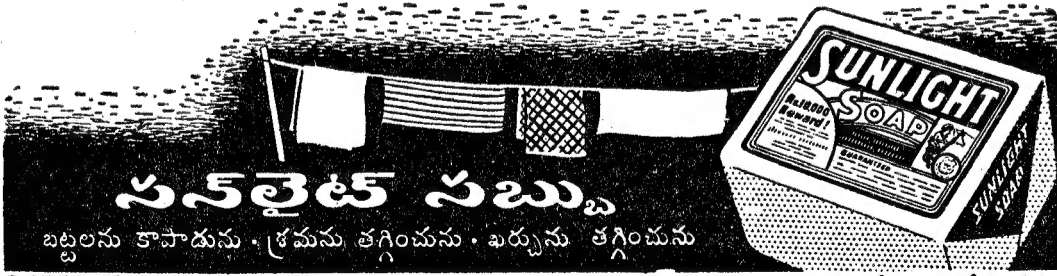
త్వరగా నురగను తెచ్చు సన్లైట్ బాడ కుండ తెల్లగాను మరియు ప్రకాశవంతముగాను ఉతుకును

మీ బట్టలను సన్లైట్ తో ఉరికినచో మరియు ఎంత సులభముగా దొర్లిపోతుందో మీరే చూడండి. కొద్ది నిమిషములలో మీ తెల్లని బట్టలన్నియు (రుమాయినుండి దుప్పట్లు వరకు) ప్రకాశవంతముగా తెల్లగా సగును! మరియు సన్లైట్ తో ఉరుకుట వలన మీ బట్టలు ధారకాలము నిలబడును."

"దీనిని బాగా జ్ఞాపకముంచుకొనండి— సన్లైట్ నమ్మ రంగు బట్టలను తళతళమని మెరసేటంత ప్రకాశవంతముగా మురికిబట్టలు మరేదియు నుతుకదు. సన్లైట్ నమ్మనుండి త్వరగావచ్చు నురగ బట్టలను బాదకుండగనే వాటిలోని మరియు మును తరిమివేసి వాటి ఆవరణ రంగును తిరిగి తెచ్చుటను మీరే చూడండి."

సన్లైట్ సబ్బు

బట్టలను కాపాడును • శ్రమను తగ్గించును • ఖర్చును తగ్గించును

S. 222-X52 TL

ఇండియాలో తయారుచేయబడినది

స్వయం సిద్ధ

కదేది వాడే! నీకు ఆ సంగతి తెలియదనుకుంటాను."

"అదేమిటి? మరి మీరు?"

"నేనే మొదలనీ, జడభరతుణ్ణి పిచ్చివాణ్ణి అని అంటా రందరూ. అందుకే నే నాతో మొదలూ అసలు మనసిచ్చి మాట్లాడరు. అంతేత నేగా నీతో మాట్లాడుతూంటే నాకు చాలా బావుందన్నాను. నిజంగా! నీ మాటలు ఎంత తియ్యగా ఉన్నాయనుకున్నావ్! నీకు నేనంటే యిష్టమేనా?"

తన మృదయంలో రగుతున్న తుపానుని ఉగ్గట్టుకుని "ఎందు కిష్టం ఉండదు? చాలా యిష్టం" అన్నది చండి గ్రుడ్లనీరు ప్రక్కకుంటూ గడ్డద కంతంతో...

నిస్సహాయుడైన పసిపిల్వాడిలాగా బ్రతి నూలుతూ "వాళ్ళలాగా కొట్టవుకద! మా పని తిల్లిలాగా కళ్ళేర చేయవుకద! నాతో ఎప్పుడూ ఇలా మాట్లాడతావా?" అని అడి గాడు.

చండి దుఃఖాన్ని దిగమింగి, "ఎందుకు మాట్లాడను? తప్పకుండా మాట్లాడతా. మీకు సంతోషాన్ని కలిగించే ఏపని చేయ్య మన్నా చేస్తా" అన్నది.

వరుడు పట్టలేనంత ఉత్సాహంతో "నిజంగా! వహ్! అట్లా చేశావంటే ధరే. ఇంకా ఏంకావాలి? నవ్వు ఇలా మాట్లాడు తూంటేచాలు ఊరి కే కూచునిరింటూ ఉంటా. నువ్వుంకా యేం చేయ్యగలగ్లేదు" అన్నాడు.

చండి నవ్వు తెచ్చిపెట్టుకుని, "నాకు చాలా కథలు వచ్చు. అవన్నీ చెప్తుతా మీకు. కాని మీరుమాత్రం నామాట ఒకటి నిలబెట్టాలి" అన్నది.

అతడు ఆమెముఖంకేసి ప్రశ్నార్థంగా చూశాడు.

"మీరుకూడా అందరిలాగా చదువుకుని ప్రయోజకులవాలి" అతడి నోటమాట లేదు. విసుపోతూ భార్యకేసేమాస్తూ ఊరు కున్నాడు. "ఇప్పుడెంతో ఎలా సాధ్యం?" అని ప్రశ్నిస్తున్నట్లుంది - ఆడూవు.

చండి రాజకుమారి అయిన విద్యావతి కథను ధర్మకే చెప్పిందప్పుడు. అతడా కథని ఎంతో శ్రద్ధగా విన్నాడు. మూర్ఖుడుగా ఉండిన కాలిదాసు కఠోరసాధనవల్ల అంత మహాకవి అయినాడని విని ఉత్సాహం పట్ట లేక - "వాహ్! వాహ్! వింటూంటే ఎంతో ఆనందంగాఉంది" అన్నాడు.

చండి ధర్మకేసేమాస్తూ "మీరుకూడా అలా అవాలని అనిపించటం లేదా?" అని అడిగింది.

అతడు సంతోషంతో "నాకా? ఆఁ. ఉంది. ఎవరైనా నాకుకూడా అలా నేర్పి, నా బాధ్యతనువహిస్తే నేనూ అలాగే చదువు కుంటాను" అన్నాడు.

"మీరు తప్పక చదువుకోవాలింటే! మీ బాధ్యతని నేను వహిస్తాను. మీకోసం ఆ కఠోరసాధనను నేనే చేస్తాను" అన్నది చండి దృఢనిశ్చయంతో...

7

పెళ్ళికొడుకు పెళ్ళిపందిట్లోకి రాగానే అతణ్ణిగూరించి అవాంఛనీయమైన గుసగుస లెన్నో బయలుదేరిన సంగతి; అక్కడ పెళ్ళి కొడుకు ఒక్క మాట కూడా మాట్లాడక పోయేసరికి - అడవాళ్ళంతా పుట్టించిన వదం తులూ. అన్నీ యధాతథంగా తలితండ్రుల చెవిని పడ్డాయి. తలవనితలంపుగా తలబ్బ పడిన ఈ సంబంధానికి వారంతో సంతో షంతో ఉప్పొంగిపోయారు. కాని వరుణ్ణి గూరించి అందరూ తలాకరీతిగా వెలిబుచ్చిన అప్రియమైన అభిప్రాయాలు వారి ఆనం దాన్ని చేరిపేస్తున్నాయి. కాని ఈ విష యమే హరినారాయణబాబుని ఎవ్వరూ ఏమీ అడగ లేకపోయారు. అంతే కాదు - ఆయన ఎదుట నిలబడి ఎవరూ వరుణ్ణిగూరించి చప్పరించటాని కూడా సాహసించలేక పోయారు.

పెళ్ళి అయిన మర్నాడుదయం బంధువు లంతా పూజామందిరంవసారాలలో చేరారు. వరుణ్ణిగూరించిన సమలోచనలు ప్రారంభ మయ్యాయి. శోభనపు గదిలోంచి చిన్న పుచ్చుకుని వెలిపొయిన వనితలు కూడా చాలామంది చేరా రక్కడ. ఆ ఓ భోగట్లా తెలుసుకోవటం లేదు. ఓ మాటా - మంసీ ముందుగా అనుకోవటంలేదు. పుసుక్కున సకే అంటే సకే అనుకుని తాంబూలాలు పుచ్చేసుకున్నారు. గొప్పవాళ్ళయినందుకు ఏమిటి ఫలితం?" అన్నారు సన్నగా ఒకరు.

కరాలిబాబు కఠినంగా "ఇప్పుడెందుకు వచ్చిన మాటలూ ఇవన్నీ? మీరంతా చూస్తే రధన చేసేట్లున్నా కే! ధ వి త వ్యాన్ని మార్చ గలిగినవారెవరయినా ఉన్నారా ఏమన్నావా?" అన్నాడు.

చండి సరిగ్గా ఇదే సమయానికి ప్రాతః కృత్యాల్ని నిర్వర్తించుకుని అక్కడికి

వచ్చింది. మాట్లాడుతున్న వారందరూ చటు క్కున ఆపారు. అందరి కోపపు మాపులూ చండి ముఖంమీద, పడ్డాయి. కాని ఆమె ముఖంలో విన్నవనపుభూయలేమీ లేవు. ఒక్క విచార కేఖయినా ఆమె ముఖం మీద విరిసి - ఆ ముఖాన్ని రవంతయినా నిక్కటం చేయలేదు. పైగా ఆమె ముఖం అపరిమితమైన తృప్తితో, అతిప్రసన్న మైన చిరునవ్వుతో వెలివిరిసిపోతోంది. పెళ్ళయిన మర్నాడు ఏ అడ్డపిల్ల మొహమూ ఇంత సుప్రసన్నంగా ఉండదు సాధా రణంగా.

కూతురి స్వభావం తల్లితండ్రులకు తెలి యందికాదు. వారుభయలూ చండి ముఖం కేసి చూసి ప్రకారంగా నిట్టూర్చారు. శోభనపు గదిలో అనర్ధక మేమీ జరిగి ఉండదు. అందరూ ఇకనూ లాభంలేదని ఎక్కడివాళ్ళక్కడ వెళ్ళిపోయినా - అల్లుణ్ణి అమ్మాయి తరచి తరచి వివో ప్రశ్నలువేసి - అతణ్ణి చులకనచేసి ఉండదు. చండికి అతడు తప్పక వచ్చిఉంటాడు. లేకపోతే చండి నవ్వు మొహంతో ఇక్కడికి వచ్చేదేకాదు! అనుకున్నారు.

అప్పుడేనూ అక్కడివారంతా ప్రశ్నల వర్షం కురిపించారు. "మీ ఆయన ఎలాంటి వాడే? నోరువిప్పి మాట్లాటం చేతవునా? గదిలోకి వచ్చినా మక్కు వదలనట్లుంది! అయినా నీ మొహంలో ఇంత చిరునవ్వు మిటి? ఇలా ఒకటే ప్రశ్నలు; అప్రియ మైన చర్చలు. వయసులో ఉన్నవారు, వయసు మళ్ళినవారూ ఇదే వరస...

చండి ముఖంమీద నవ్వు అప్పటికే ఇంకా అలాగే ఉంది. కోపం కాని, చిరాకుకాని, ఆలక్షణాలేవీ కన్పించ లేదు. ఆమె అలా నవ్వు మొహంతోనే ఒక్కమాటతో అందరి ప్రశ్నలకీ జవాబు లిచ్చింది. "భగవంతునిలో విశ్వాసం ఉంచి ఏదయితే కోరుకుంటాకో - అదే ఇ.స్తా దాయన. నేను ఫీర్యాదు చేయ్యవలసిం దేమీలేదు. అలాంటప్పుడు ఇకనా నెండు కివన్నీ?"

మహాహలంకొద్దీ ప్రశ్నలు వేసినవారి ముఖాలన్నీ వెలచలపోయాయి. ఇరుగు పొరుగు ముసలమ్మలూ మాత్రం విసుబోయి మూకులూ - ముక్కులూ విరుచుకుంటూ ఒకరి మొహం లోకరు దూసుకోటం మొదలెట్టారు. మనకి పూర్వపరిచితురాలైన మైత్రాగారి భార్య మాత్రం మహాహలంతో - "వాళ్ళన్నట్లు అల్లుడేమిటో అడివి లోంచి వచ్చినట్లున్నాడేమో! ఎవరితోనూ

ఒక్క మాటన్నా మాట్లాడలేదుట! కిమ్మంటే బట్టలు!" అంది.

ఆ మాట చండి మనస్సుకి కష్టం కలిగించినా - ఆ కష్టాన్ని పైకి వెలిబుద్దకుండా - "వాళ్ళంతా ఆయన కూడా తమలాంటి జంతువే అనుకుని అదే ధోరణిలో గొడవ చెయ్యటం మొదలెట్టారు. నిజానికి ఆయన మనిషి కనుకనే మెదలకుండా, ఊరుకున్నార" అన్నది కటువుగా.

"ధరేదానిచే నువ్వు" అన్న చొక్కాయవతి.

చండి నవ్వుతూ "నేనూ మెదలకుండానే ఊరుకున్నాను. నేనేం తెలిక్కలాడనూ లేదు, సిగ్గు-శరం లేకుండా వాగనూ లేదు..." అంది.

మరొక యువతి మూతి విరుచుకుంటూ "కోభవపు గదిలోకి వచ్చి ఎవరూ జపం చేసుకుంటూ కూచోరు" అంది.

"అది నిజమే - కాని మీలాగా ఎవరూ అంత రణగోణ భయపడేయ్యరు?"

మైత్రాగారి భార్య చండిమాటలకి వత్తా సీతూ "అది అబద్ధం కాదీ! మీరంతా ఆ రోజు కాకోజాకి మరీ పట్టపగ్గా లేకుండా పగలబడిపోతున్నారలెద్దూ! అదేం మహా గొప్ప అనుకుంటున్నారేమో! ఈ విషయంలో మాత్రం మీరంతా చండిదగ్గర పాతాలు నేర్చుకుంటే బావుంటుంది... అవును కానీ, చండీ! ఇంతకీ అల్లుడేమయినా మాట్లాడాడే నీతో?" అని అడిగింది.

చండి ఏమాత్రం సంకోచించకుండా "ఏం? ఎందుకు మాట్లాడరు?" అంది.

ఒక వయసు మల్లీనావిడ వినుపోతూ - "వా! వా! బిన్నారా దాని మాటలు! మా కాలంలో ఎన్నడైనా ఎరుగుదుమా ఇంత ఇది?" అంటూ బుగ్గలు నొక్కుకుంది.

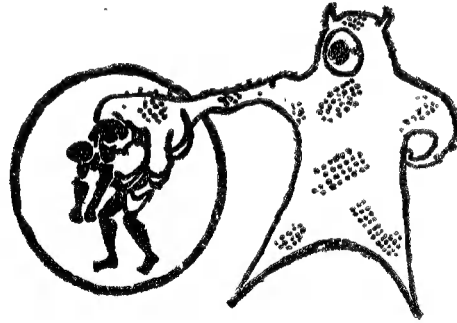
"భలే, మీరు పెళ్ళయితే చెయ్యచ్చు కానీ, మేం మాట్లాడుకుంటే నేనా తప్పు? బాగుంది..." అన్నది చండీ.

మైత్రాగారి భార్య ముఖం చాటుచేసుకుని నవ్వి, "ఏంమాటలు మాట్లాడుకున్నారే! చెప్పి విందాం" అని అడిగింది.

ఆవిడ అలా అనటం చండికి కష్టం కలిగించింది. అయినా ఆ కష్టాన్ని పైకి చలిగక్కకుండా, సహజమైన ధోరణిలోనే "ఈమాట నన్నుడిగకుండా, ఎవరిఅబ్బాయో వారి నే అడిగితే బావుంటుంది. దీని కింతి చర్చ యెందుకు?" అన్నది.

మల్లీ అందరి ముఖాల్లోనూ ఆశ్చర్యం వ్యక్తమయింది. మాట్లాడున్న అమ్మలక్కల మొహాల్లో అప్పటిదాకా ఉన్న ఆనందం

మాయమైపోయింది అందరి మొహాల్లో చిన్న అప్పటివరకూ అలముకున్న దిగుళ్ళన్నీ పోయినాయి. మరి దగ్గర మాట్లాడ మనస్సుల్లో మాయమైనాయి.

అలసట మానవుని జయిస్తుంది

తేసీరు

అలసటను

జయిస్తుంది

PTB 125

జీ. పోర్టు ప్రకటన.

స్వయంసిద్ధ

“ఇందుకే నే నేమీ మాట్లాడలేను. ఎవర్నీ ఏమీ అడగలేను. చండికోటి మీదుగా చెప్పనిదే నేనీసంగతి ఎక్కడా అనలేనుకోలేను. ఇంతా వొడ్డి కట్టన - నిరాధారమైనసంగతిని నేను చండిమొహం చూడగానే గ్రహించాను” అన్నాడు కరాలీ చిట్టే.

చండి తనలో తాను నవ్వుకుంది. ఆడ పిల్లలు చిన్నప్పటి తల్లితండ్రులను విడిచి పెట్టి మరొకరిని కోరికతో పడక తప్పదు. తెలివి నేటికంటే అడవిల్లలుంటే బాగ్రతిగా అలాగించి, ఆవి తొలి మాట్లాడగలుగు తారు. అలాంటివాళ్లు మెట్టిన ఇంటి గౌరవాన్ని పుట్టినయింటి మర్యాదనూ కూడా కాపాడగలుగుతారు. చిన్నప్పట్నుంచి తాతగారిదగ్గర ఈ ఉభయకుటుంబాల మర్యాదనూ ఎలా కాపాడాలో చండి చక్కగా నేర్చుకుంది. దాంతోపాటు అనవసరమైన లజ్జా సంకోచాలను విడ వాడటం కూడా అలవాటు చేసుకుంది.

చుట్టుప్రక్కలను చుట్టాల చిన్నబోయిన ముఖాలు కొంచెంసేపటికే తెప్పరిల్లు కున్నాయి. అప్పుడిహ క్రితం రాత్రి కోభ నపు గదిలోకి వచ్చిన ముత్యపుల కందరికీ - ఒక్కొక్కరికి ఒక్కొక్క మొహం చూపున మామగారివద్దనుంచి పుచ్చుకుని ఇచ్చింది చండి. ఆ కోభనపురాత్రి వారంతా మామూలుగా పొంగి ఆనందమయితే పొందలేదు; కానీ ఇలాంటిదానికి ముత్యపుల కొక్కొక్కరికి మొహం దక్షిణగా ఇవ్వటం మాత్రం వారెక్కడా వినుకుండా లేదు. అప్పుడిహ వాళ్ళ సంతోషం వర్తనాతీతం!

పుట్టిందిగిర వెలపు తీసుకుని ఆడపిల్ల అత్తివారింటికి వెళ్ళబోయేముందు తల్లికి ‘కనకాంజలి’ నివ్వటం ఆచారం. చండి ఈ ఆచారాన్ని ధిక్కరించి అందర్నీ విస్తుబోయేట్లు చేసింది. ఒక ఇత్తడిపళ్ళెంలో బియ్యంపోసి, తాంబూలం, ఒక రూపాయి ఉంచి ఇది మీ అమ్మబడిలో ఉంచి ‘అమ్మా! నీరుగం తీర్చుకుని వెళ్ళిపోతున్నాను’ అని అనమని చెప్పారు.

ఈ సమయంలో సహజంగా - ఎవరైనా కలబోతోంది కదా - ఆ నే కారణం ఏమవు పొరుగుచ్చి, కన్నీళ్లు కాల్యలు కడతాయి. చండికి కూడా కళ్ళవెంట నీళ్ళయితే వచ్చాయి కానీ, పల్లెటూళ్ళలోని ఆడపిల్లలాగా ఆ ఏమవుతో ప్రక్కనున్నవాళ్ళని కూడా కంగారు పెట్టించినట్లానికి మాత్రం

వీలేదు. ‘మాతృగుణం తీర్చుకున్నాను’ అని చెప్పటంతోనేది ఆమె చెవులకేదో ములుకు పోకినట్లు బాధించసాగింది. ‘నే నామాట మాత్రం చెప్పను’ అన్నది చండి.

“అదేమన్నమాటే చండి? ఇది నిజమంగా వస్తున్న ఆచారం. అలా అంటూ అవన్నీ ఆపలేంతో సహా తల్లికి చెప్పాలి” అని ఒక్కరు కాదు - అందరూ అన్నారు చండి గద్దడ కంఠంతో “మాతృగుణం ఎన్నటికైనా తీర్చుకోగలరా ఎవరైతే మాత్రం? అంత అబద్ధం చెప్పనా?” అన్నది.

అప్పటివరకూ విచారంతో నిలబడి ఉన్న చండితల్లి ఈ మాటలు విని ఆనందంతో ఉప్పొంగిపోయింది. అయినా ఆమె తన ఆనందాన్ని వెలువరచకుండా - చెప్పవలసిన విధానం ఏదో ఆమె ఆలోచించింది.

“వస్తులేవే అమ్మాయ్! అవన్నీ అసక్తులేనులే... ఆచారం ఉందిగా మరి! పెంచిన బుణం తీర్చుకుని వెళ్ళుకున్నా” అని చెప్పా

“ఈ పళ్ళెముకు బియ్యం, ఆకుటా, వక్కటా, ఓ రూపాయి - వీటితో నే నువ్వు పెంచిన బుణమునే మాత్రం తీరుతుందా అమ్మా! ఇది నీ కివ్వమని వారేయిచ్చారు నాను. ఇది నీకిచ్చి, నేను నీ బుణం ఏ విధంగానూ తీర్చుకోలేను అమ్మా!” అన్నది చండి.

“ఇలా ఆచారాన్ని ఎదిరించి మాట్లాడటం ఎక్కడా వినలేదు మేము” అని అక్కడున్న ఆడవాళ్ళు పిన్న - పెద్దా అందరూ అన్నారు.

పూజామందిరంవసారా ముంగిలి లోకి ఉభయవరాల ముఖ్య బంధువులందరూ ఈ లాంఛనం జరిపించటానికి వచ్చిఉన్నారు. చండి తన ఈ అధ్వింతరాన్ని సంకోచిస్తూ మెల్లిగా వెలిబుచ్చలేదు. అంతేత ప్రాంగణంలో ఇతర సంగతులేనో మాట్లాడుకుంటూఉన్న ముఖ్యబంధువు లందరూ చండి మాటల్ని స్పష్టంగా విన్నారు.

ఆ మాటల్లోని చురుకు తగిలవలసిన బోలుకే పోయి తగిలింది. హరినారాయణ బాబు సంతోషంతో “నిజమైన మాట చెప్పవు తల్లీ! అదే కానాల్సింది. ఏదో పొరపాటు జరిగినప్పుడు - దాన్ని కళ్ళు మూసుకుని అంగీకరించటం కాదు కానల్సింది - ఆ పొరపాటును ఎత్తినాపి ఖండిచాల్సిందే. నిజమే. ఈ స్వల్పమైనదాంతో పెంచిన బుణం ఎన్నడైనా తీరుతుందా?

వైగాయిది వాళ్ళ గుమ్మంలోని రాతితో వాళ్ళతల్లి పగలకొట్టటం లాంటిది. ఆగు అమ్మా! ఒక్కక్షణం ఆగు. దీనికి చేయలేని విధానమేదో నేను చూస్తాను. నిజంగా నే చేసిన ఓ గొప్ప పొరపాటును పశ్చాత్తు అమ్మాయీ! చాలా సంతోషం” అన్నాడు.

ఇంటిపాదీ ఆశ్చర్యపోయేట్లు - హరి నారాయణబాబు తన తల్లూకు వారిని కొందరిని పిలిచి కోడలివ్వవలసిన కనకాంజలికి తగిన యేర్పాట్లు ఆడిగించాడు. కరాలీ బాబు సవినయంగా ఎంతో అక్కుపడబోయాడు. కానీ ఆయన సనేమిరా విసలేదు. హరినారాయణబాబు నవ్వుతూ, “కోడలిముఖతః వచ్చినమాట నా చెవిని పడింది బావగారూ? దాన్ని కాదనటానికి మన కెవరికీ తాపాతులేదు. ఈ విషయంలో ఇహ మీరు ఎన్ని అడ్డంకులు చెప్పినా లాభంలేదు. మీరింత సంకోచపడటానికి ఏముందిగుంలా? మీ అంతెట మీరు మీ అల్లుడికి పశ్చెనిండా రూపాయలుపోసి, ఇంకా ఎన్నో వస్తువులతోపాటు కట్నంగా ఇచ్చారు. వాటితో ఒక్కటయినా నేను వద్దన్నానా? అలాంటప్పుడు మా కోడలు తన తల్లికి యగార్లమైన ‘కనకాంజలి’ ఇవ్వతలచుకున్నప్పుడు మీ రెండుకు స్వీకరించకూడవో చెప్పండి” అన్నాడు.

హరినారాయణబాబు ఇంత యుక్తియుక్తంగా మాట్లాడిన మీదటదాన్ని కాదనటానికి ఎవరూ సాహసించలేక పోయారు.

కనుక చండి మామగారిచ్చిన అయిగు వందల నవరసలూ పశ్చెనిండాపోసి, తల్లి నుద్దేశించి యథార్థమైన కనకాంజలి ఇహ - “పెంచిన రుగంమాత్రం ఎలాగో తీర్చుకుని వెలపు తీసుకుంటున్నానమ్మా!” అన్నది.

ఇలా అంటూంటే చండిగొంతు బొంగురుపోయింది. కలతెగిన ప్రవాహంగా కన్నీళ్లు ప్రవించసాగాయి. ఆ సమయంలో అందరికీ కన్నీళ్లుచ్చాయి. ఆడపిల్ల అత్తివారింటికి దృశ్యం ఈదేశంలో ఎక్కడైనా వ్యాధయానికి బాధ కలిగించేదాగా నే ఉంటుంది

శ్రీమదాంధ్ర
మహాభారతము
ఉద్యోగపర్వము

వెల రూ. 1-0-0
ఆంధ్రగ్రంథమాల, మద్రాసు-1.

మా తెలుగు పాపాయి

వై. అనంతరామయ్య

మా తెలుగు పాపాయి
మానికమ్మల బామ్మ;
మాపాప మన సెన్న
మంచిగోవుల వెన్న.

మాపాప కండ్లలో
మనలుతూ ఉంటాయి,
కవికుమారుల కంద
గా రాని భాషాలు.

మాపాప బుగ్గలలో
మలగి పడుతుంటాయి;
పూల దొప్పలలోన
పారలు తేనెల సుడులు

మాపాప నవ్వులో
మరి తూగుతుంటాయి;

మల్లికా మాలికా
మధురసిత దీధితులు.

మాపాప మాటలలో
మఱుగు పడుతుంటాయి;
'కృష్ణమ్మ మురళి నం -
గీత మాధురి ఝరులు.

మాపాప నడకలో
మార్మోగుతుంటాయి;
లల మాధవుని గళ్ళ -
యల మోహనధ్వనులు.

మంచి గోవుల తెన్న
మాపాప మన సెన్న;
మానికమ్మల బామ్మ
మా తెలుగు పాపాయి.

గెలిచిన విశ్వం

[నమయం - మధ్యాహ్నం
రెండుగంటలు; సుందరయ్యగారిల్లు-
వాకిట్లో బల్లమందర కూర్చుని,
పజిల్లుకాగితాలు చేత పట్టుకు
చూస్తూంటాడు సుందరయ్య. బల్ల
మీద ఇంకా మరికొన్ని పజిల్లు
కాగితాలు వుంటాయి. ఆలోచన
లతో బుర్ర, పగలగొట్టుకుంటున్న
ఆయన నీరసంగా కనిపిస్తాడు. లోలీ
నుండి భార్య శాంతమ్మ, ఆయన
దగ్గరికి వస్తుంది.]

శాంతమ్మ: ఏమండీ!

సుందరయ్య: (పలకడు)

శాం: మిమ్మల్నే!

సుం: (వినిపించుకొడు)

శాం: (కాస్త బిగ్గరగా) విని
పించడా నామాటలు?

సుం: (కాగితాలను బల్లమీద
విసిరికొట్టా) అబ్బబ్బ! యేమిట
నీవోరు మధ్య!

శాం: నేను నోరు తెరిస్తే చాలు,
పోరని అలా కనుగుంటా రెండు
కండీ?

సుం: కనుగుంటానా; కంపడి
లాగా దుమికేస్తానా? - నీకు వేయి
నూటపదహారుసార్లు చెప్పాను -
పనిలోవుండగా నన్నేమీ పలక
రించవద్దని.

శాం: పని! పని!! పని!!! - ఈ
కాగితాలతో యేడుస్తూ కూర్చోక
మేగా మీపని!

సుం: ఓసీ పిచ్చిదానా!...ఇవి

కాగితాలుకావే, అదృష్టదేవతని
వరించడానికి వేసే అప్లికేషన్లు!

శాం: అలాంటి ఆశలుంచుకునే,
ఇన్నిరోజులనుంచీ డబ్బు తగలేస్తు
న్నాడు.

సుం: అలా తగలేయ్యడ
మెందుకో నీకు తెలుసా?

శాం: మీకు పిచ్చెత్తిగాబోలు!

సుం: నువ్వురుకో. నీ ప
వ్యాపార రహస్యాలు తెలియవు.
శుద్ధ పల్లెటూరిదానివి!

సీ. డి. యస్. రామయ్య

శాం: అలా అనే ఇన్నిరోజుల
నుంచీ నన్ను మోసగిస్తున్నారా!

సుం: మోసగించడం కాదే, ఆ
రహస్యాలను నువ్వు నమ్మవని.
ఈ పజిల్లు వున్నాయే, ఇవి మన
అదృష్టానికి దారిచూపిస్తాయి. ఎన్ని
శ్రమలకోర్చియైనా, మన మాదారిని
పట్టుకునడిచి, విడవకుండా ప్రయ
త్నిస్తే, మనం తప్పక అదృష్ట
రాజ్యం చేరుకోగలం.

శాం: మీమాటలు నాకేంఅర్థం
కావటంలేదు.

సుం: అంటే, పజిల్ కోసం
మనం యెంత డబ్బు వెచ్చిస్తామో,
అంతే పదింతలడబ్బు - యెప్పుడో
ఒకప్పుడు, ఒక్కసారిగా ప్రైజ్
రూపకంగా వచ్చేస్తుంది. కాబట్టి,

పజిల్లుకోసం మనం యెంత డబ్బు
ఖర్చుపెట్టినా ఫరవాలేదు!

శాం: ఏం ఫరవాలేదుగానీ,
ఇంట్లో సుష్టుగా తినడానికి లేక
పోయినా, వారంవారం మీరు ఏటి
కోసం డబ్బు చల్లటామాత్రం తప్ప
దంటారు. మీ కివారు చెప్పగలరు?

సుం: చూస్తూండు; ఈవారం
ఫస్టు ప్రైజ్ తప్పకుండా నాదే!

శాం: అంత నిశ్చయంగా యెలా
చెప్పగలరండీ?

సుం: ఫస్టు ప్రైజ్ కొట్టాలనే
వుద్దేశంతోనేగదా, ఈ వారం
రోజులు ఆఫీసుకు సెలవుపెట్టి, ఆలో
చిస్తూ బుర్ర బద్దలు చేసుకొంటు
న్నాను. మరేమనుకొన్నావ్?

శాం: (నవ్వుతూ) ఆలోచనలకి
బరువెక్కి తల పగిలిపోతుండేమీ.
జాగ్రత్తసుమండీ! - అది నరేగానీ,
మీరింట్లోనే వుంటారుగదూ!

సుం: ఆ! - ఏంసంగతి?

శాం: మరేంలేదు; తర్వాత
వీధిలో వుంటున్న మా అన్న
య్యంటికి వెళ్లి, శీఘ్రంగా తిరి
గొస్తాను.

సుం: వెళ్లిరా!

శాం: ఎండగా వుండండీ,
బాడీలో వెళ్లుతా; ఓ వావలా
యివ్వండి వుంటే!

సుం: ఏమిటి! తర్వాత వీధికి
వెళ్లడానికి బండి కావల్సిందేం!
మంచి రాదరికమే!

శాం: ఈ యెండలో పోవడం యెలాగయితే? కాళ్లకు చెప్పులు గూడా లేవు.

సుం: ఏమన్నా, నామీదే తప్ప వేస్తావు. అదేమీ బాగుండదు తెలుసా?

శాం: బండికి డబ్బుడిగితే, ఈ రామాయణ మేమిటి?

సుం: అబ్బ! నీతో మాట్లాడి మాట్లాడి తలనొప్పి పుడుతోంది... ఇదిగో తీసుకో పావలా! (పావలా) యిస్తాడు) పజిల్ కోసం అయిదు రూపాయలునుంచుకొంటే అందులో పావలా కరిగిపోయింది.

శాం: ఆ పజిల్ కైతే ఎంతైనా ఖర్చవడానికి మనసావ్వతుందిగానీ, నేనడిగితే కళ్లలో నీళ్లు నిలుస్తాయి మీకు. (మూతి తిప్పతుంది).

[ఇంతలో పుస్తకాలు చేతవట్టు కొని, వీధినుండి వస్తాడు - సుందరయ్యగారి వీక్షకపుత్రుడైన విశ్వం. వాడికి పన్నెండేళ్లు పుంటాయి.]

సుం: ఏరా విశ్వం, స్కూలుకి వెళ్ళలేదా?

శాం: ఎందుకు నాయనా, తిరిగొచ్చేవు?

విశ్వం: ఊరికే వస్తానా మరి! సగందూరం వెళ్ళేసరికి, ఈరోజు

'జాగ్రఫీ' క్లాసుం దని జ్ఞాపకమొచ్చింది. క్లాసుకి పుస్తకం తీసుకురాకపోతే, మాష్టరు చీవాట్లు పెడతాడు నాన్నా!

సుం: అవునవును. పుస్తకం తీసుకొని త్వరగా వెళ్లు. పైమయింది.

విశ్వం: అనలా పుస్తకంకొనందే, యెలా తీసుకుపోయేది నాన్నా!

సుం: ఓహో! ఆ పుస్తకం కొనలేదా? పోనీలే, వచ్చేవారం కొంటానని మేష్టారుతో చెప్పు!

విశ్వం: ఊహు! అనలే! మేష్టారు కోపిష్టి. పుస్తకం లేదంటే, క్లాసునుండి బయటికి పొమ్మ!

విహంగవిహారము

చిత్రకారిణి: శాంతి రాజకుమారి.

★ గెలిచిన విశ్వం ★

టాడు. నాకు డబ్బుయ్యి. పుస్తకం కొనుక్కుంటాను.

నుం: డబ్బా? - ఇవ్వుడు నా చేతిలో కానీ లేదు. నీ నెట్ల యిచ్చేది?

విశ్వం: ఆ పుస్తకం వెల ముప్పావల మాత్రమే! నీకేబులోపుంటుంది చూడు నాన్నా!

నుం: నాదగ్గర లేదంటువినమా?

విశ్వం: (ఏడుపు కంఠంతో) అయితే ఆ పుస్తకం లేకుండా నేను ప్లానుకి వెళ్లను.

శాంత: అదేమండీ, పిల్లాడు పుస్తకానికి డబ్బుడిగితే, పుంతుకునే లేదంటారేమిటి? ముప్పావల మాత్రమే! యిచ్చి వంతుండీ.

నుం: ఊరుకోవే! ఇవ్వు దుంచు కొన్న డబ్బులో అంతా ఇలాగే హరించిపోతే, ఆతర్వాత పజిల్సుకు కట్టడానికి నేనేంచేసేది?

శాంత: కట్టడం మానెయ్యండి! ఇంతవరకూ ఇన్నిరూపాయలు కుమ్మరించారేగాని, ఒక్కసారేనా, ఒక్క కానీవచ్చిన పాపాన పోలేదు. ఇంతకీ అదృష్టంపుండేపక్షంలో యెప్పుడో ప్రైజు వచ్చివుండేదిగా!

నుం: అబ్బ! - మీరంతా ఒత్తి పడ్డమ్మలు. మీతో మాట్లాడి నేను జయించలేను - ఒరేవిశ్వం! ఇదిగో, ముప్పావల తీసుకుపో! నామందర నిలవకు. (ముప్పావల విశ్వానికి యిస్తాడు.)

[తల్లి కొడుకులు వీధిగుమ్మం వాటులోంటే, చేతులతో తల వ్రేల్చుకు చూస్తూంటాడు సుంద ర్విశ్వం.]

[కొన్ని రోజుల తర్వాత - ఒక రోజు సాయంత్రం ఆరుగంటల సమయం. సుందరయ్య బల్లదగ్గర కూర్చుని, ఏవో కాగితాలను చూస్తూవుంటాడు. విశ్వం వీధిలో నుండి వస్తాడు.]

సుంద: ఒరే విశ్వం! ఇంతసేపూ డక్కడ తిరిగివస్తున్నావురావెదవా?

విశ్వం: తిరిగి రావడం లేదు నాన్నా; ఆడుకొని వస్తున్నాను.

నుం: ఏదీకావ్ గాని, ఇక నా పుస్తకాలు ముందేనుకుని దీ పం దగ్గర కూర్చో!

విశ్వం: అట్లాగే - కాని, నాన్నా! - నువ్వు వస్తున్నావే, ఆ పజిల్సులో డబ్బు వస్తుందనేనమ్మకం నీకు తుందీ?

సుం: అదేమిటా; మీ అమ్మకి కలిగిన సందేహం నీకూ కలిగిందీ - పజిల్స్ లో డబ్బురాదని ఎవరు చెప్పేరు నీకు?

విశ్వం: అబ్బే, ఎవరూ చెప్పలేదుగాని, నాకే నమ్మకం లేకుండా వుంది.

సుం: మనం వేసే 'ఆస్కారు' - 'ఆల్ కెల్స్' అయితే, తప్పక ఫస్టు ప్రైజ్ యిచ్చి తీరవలసిందే! అలా కంపెనీవా డివ్వకపోయాడా, మనం మంచి సాక్ష్యాలు చేతబట్టుకుని కంపెనీవాడిమీద కోర్టులో కేసు బనాయించవచ్చు.

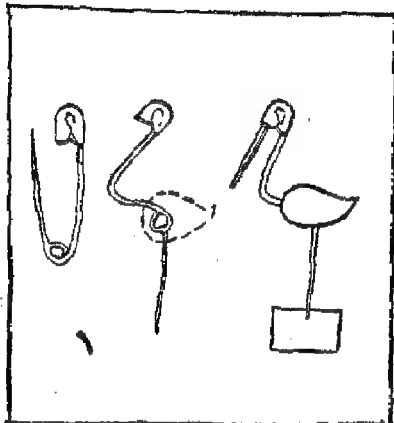
విశ్వం: అయితే, నీకెప్పుడూ ఫస్టు ప్రైజ్ రా లేదేం నాన్నా?

సుం: వస్తుందిరా, నా య నా వస్తుంది. ఎప్పుడో ఒకప్పుడు నూటిగా - లంపగా - కొత్తేయ కుండా మానుతానా - అదృష్టం వుండాలిగాని.

హిజ్ మాస్టర్స్ ట్రైప్స్

ఫోటో: వేముల చార్య; విజయవాడ.

సెప్టివిన్సుతో కొంగ

(పిన్నును రెండు పలుముల్లో విధముగా వంచి దూది కూర్చుంటారు.)

చిత్రకారుడు: పి ఆనందం;

(13 సం॥) కడప.

విశ్వం: ఒక వేళ అదృష్టం వుంటే, గుడ్డిగా ఆస్కారు రానేస్తే నూడా ప్రైజ్ వస్తుందంటావా నాన్నా.

సుం: ఓం! అట్లాగూడా ఒక వేళ రావచ్చు.

విశ్వం: అయితే, ఒక వేళ నాకూ ఫస్టు ప్రైజ్ రావచ్చన్నమాట!

సుం: ఏమిటి; నువ్వు పజిల్స్ రాసి వేళా వేంరాక

విశ్వం: అవున్నాన్నా! - ఓ

వారంమూడు నువ్వు నాలుగు రూపాయలు కట్టావే! పాటిలో నేనూ కలుసుకున్నాను.

సుం: నీకు డబ్బుక్కడిదోయ్?

విశ్వం: ఓపావలా నీవద్దా, ఓపావలా అమ్మవద్దా సంపాదించి కట్టెను.

సుం: నీకెప్పుడూ నేను కానీ యివ్వనైనా లేదే?

విశ్వం: కొన్ని రోజులకు ముందు,

★ గెలిచిన విశ్వం ★

'జాగ్రత్త' శుభ్రతకొనాలని ముప్పా
వలా నీవద్ద తీసుకుపోయానా!? -
అనలు కొత్తపుస్తకం వెల ముప్పావ
లాడే. కానీ, స్కూల్లో నమ
యానికి అదే శుభ్రతకం 'సెకండ్
హ్యాండ్' దొరికింది. అర్థరూపాయతో
ఆ శుభ్రతాన్ని కొన్నాను. మిగతా
పావలా వుంచుకొంటే పజిల్లు కట్టా
లనేకోరిక కలిగింది. ■ పావలాతో
బాటు మరోపావలా అమ్మవగ్గర

అడిగి తీసుకుని కట్టాను.

నుం: ఎంత నాటకం ఆడావురా
వెధ వా! - పోనీ, అర్థరూపాయి
కట్టావే, యేదేనా ప్రజా వచ్చే
ట్టుందా?

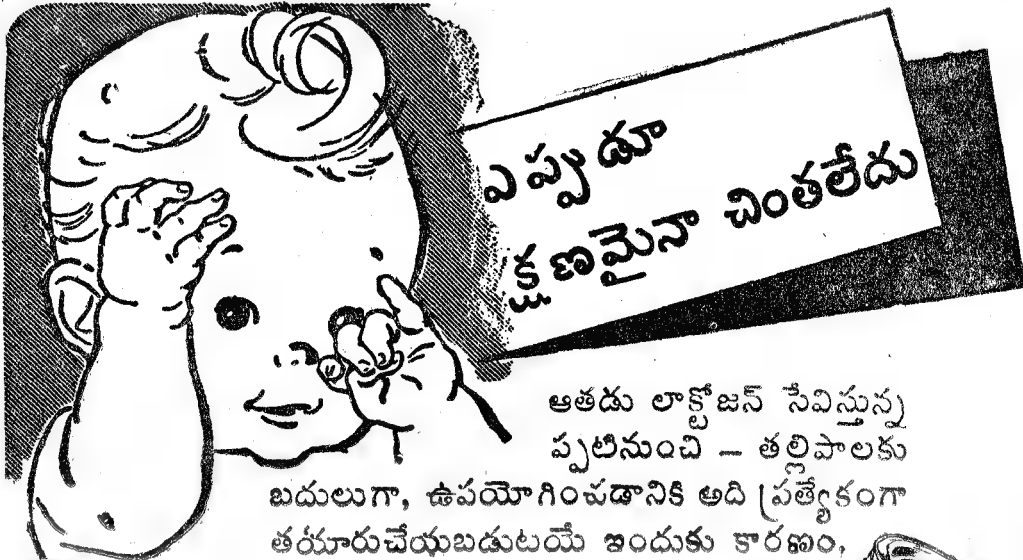
విశ్వం: అదే ఇప్పుడు నేచేసిన
పొరవాటు నేచేసిన ఆస్పరును నేను
'నోట్' చేసుకోవటం మర్చి
పోయాను.

నుం: (కోపంవచ్చి) ఫీవెధవా!

(విశ్వం చెంపమీద చేత్తో ఖడిమని
కొట్టి) ఇలా శుభ్రతాలకని సాకులు
చెప్పి, డబ్బులాగటం యెన్నిరోజుల
నుండి నేర్చుకొన్నావ్? - ఆ అర్థ
రూపాయిని, అలా అనర్థకంగా
నాశనం చేయకపోతే, నావద్ద యిచ్చి
వుంటే, నేను జాగ్రత్తగా - ఆలో
చించి ఉపయోగించేవాణ్ణి! - హా!
అవతలకి - నాముందు నిలవొద్దు!

[కాంతమ్మ లో పలినుండి
వస్తుంది.]

కాంత : అనేమండీ, పిల్లవాడి

ఆతడు లాక్టోజెన్ సేవిస్తున్న
ప్పటినుంచి - తల్లిపాలకు
బదులుగా, ఉపయోగించడానికి అది ప్రత్యేకంగా
తయారుచేయబడుటయే ఇందుకు కారణం,

విశ్వసించండి
LACTOGEN
తల్లిపాలు ఇవ్వలేనపుడు

ఉచిత లాక్టోజెన్ ఫోల్డర్ కు
ఈ కౌపన్ పూర్తిచేసి పంపండి.
నెస్లెప్రొడక్ట్స్ (ఇండియా) లి.
పోస్టు బాక్సు 396, కలకత్తా

పేరు _____
చిరునామా _____

మీద చెయి చేసుకుంటున్నారు? ఊరుకోండి.

నుం: పిల్లాడు! మహారత్నాన్ని కన్నావుగాని ■ పెదవకిమాత్రం ఈ రాత్రి అన్నం పెట్టకు. వాడికి అన్నంపెట్టావా, నిన్నేం చేస్తావో చూడు.

శాం: బాగుంది, మీ నర సింహావతారం.....ఏరా, విశ్వం! యేంచేశావురా?

విశ్వం: ఏంలేదేలమ్మా; ఏదో నరదావుట్టి పజిల్లుకు ఒక చిహ్నం చూపాయివేళానే. అందుకు నాన్న మండిపడుతున్నాడు నామీద.

శాంత: మండిపడరా మరి? ఏం, మీరు రూపాయలకి రూపాయలు ఆ పజిల్లుకు భారపోస్తున్నారే, అంతకంటే ఎక్కువ భార పోశాడా వాడు? కాస్త ఆలోచించండి.

నుం: నాడబ్బు; నేను ఖర్చు చేస్తాను, భారపోస్తాను. మధ్య నువ్వెవరు అడగటానికి?—

[వీధిన సైకిలువచ్చి ఆగుతుంది. సైకిలునుండి దిగిన పోస్టు జవాను యింటిలోపలి కొస్తాడు.]

పోస్టుజవాను: సార్ సార్!!

నుం: (విసుగుతో) మనుషులెదురుగ్గావుండగా, అలా అరుస్తావెందుకయ్యా? వస్తున్నా.

పో. జ: టెలిగ్రాం సార్!

నుం: (పాలిపోయి) టెలిగ్రామా? - టెలిగ్రామా? అయ్యో; మనపూర్వో ఎవరైనా పోయారా; లేక ఇక్కడికి వస్తున్నారా! - ఏమీ తోచడంలేదే! ఇప్పుడు మీకు నాకు టెలిగ్రాం వస్తుంది?

పో. జ: మీ పేరేమిటండి?

నుం: నాపేరా; ఏ. నుందరయ్య.

పో. జ: అయితే మీకుకాదండీ ఈ టెలిగ్రాం. మీపేరిట, విశ్వం అనే అతనికి!

నుం: (ఆశ్చర్యంతో) విశ్వం నికా! - ఇదిగో వీడెనయ్యావిశ్వం - మా అబ్బాయి!

శాం: ఎక్కడించి వచ్చిందే?

పో. జ: 'హనుమాన్ పజిల్స్' ఆఫీసునుంచి వచ్చిందండీ. బహుశా యేదేనా ప్రజా వచ్చివుంటే వుండవచ్చు.

నుం: (టెలిగ్రాం అందుకుని విప్పి చదివి సంతోషము, ఆశ్చర్యంతో) ఏమిటి! విశ్వానికి పోటీలో ఫస్టుప్రైజ్ వచ్చిందీ! - యెంత? - పదివేల రూపాయలు! - పదివేల రూపాయలే!! - నేచూస్తున్నది నిజమేనా! - విశ్వం! నాయనా! - ఎక్కడ వాడు?!

విశ్వం: నాన్నా! - నేనప్పుడే చెప్పలేదూ, ఒక వేళ అదృష్టం వుంటే ఫస్టుప్రైజ్ వస్తుందని!

నుం: (ఆనందంతో వాణ్ణి చేతులలో కెత్తుకుని) అవునోయీ! - నువ్వు చెప్పింది అంతా నిజం! - పజిల్స్ లో ప్రయత్నాలవల్ల లాభం లేదనీ, అదృష్టంమీద ఆధారపడి వుంటుందనీ నాకు తెలిసింది! - నాకు రావలసిన డబ్బుంతా నీకు వచ్చేసింది. అదే చాలు!

విశ్వం: ■ పదివేల రూపాయలు వస్తే, స్కూలు కళేంద్రంకు నాకో సైకిలు కొనిస్తారా నాన్నా!

నుం: సైకిలేమిటి; మోటార్ బైక్ కొనిస్తా నాయనా!

శాం: నా కో నెక్లెస్ కూడా కొనివ్వండి!

నుం: నీకు లేకుండాశా?

పో. జ: అదేమండీ! - మీ విశ్వానికి ఫస్టుప్రైజ్ వచ్చిందని తెలియచరిచిన నాకు యేమీలేదా?

నుం: వుందయ్యా; నీ కివ్వడే బహుమానం యిస్తాను. (జేబులో నుండి, ఒక రెండురూపాయల నోటు పోస్టుజవాను కిస్తాడు. పోస్టుజవాను పెళ్లిపోతాడు)

శాం: మన అబ్బాయి, నిజంగా అదృష్టవంతుడండీ!

నుం: అందులో నంజేమామా? (అంటూ విశ్వాన్ని కాగిలించుకుంటాడు.) ★

రామ్మొదగు

దంతాలను శుభ్రం చేయడానికి పెప్సో కో నింపండి. పెప్సో డెన్టల్ పాస్టరును ముఖంపై మృదువుగా ఉంచండి. పెప్సోలోని అగ్రహంతరేణులు పాతముద్రలను, దునిచి బిగుల అంశర్యాగాల కోటిని తొలగిస్తాయి. అందువల్లనే పెప్సో పర్యవరంగా దగ్గులను నివారిస్తుంది. ముండు అరికలునుండి పోనికలను క్రిమిలను నంపించి, దునిచి తొలగిస్తాయి. గొంతుకడుపు, బాలోచకములను కలిగిస్తుంది. పెప్సో-నాడవలసినది పెప్సో వైద్యుని సలహాను చేపాడు.

పెప్సో సేవించండి.
PEPSO

క్రిమి నంహారకరమైన గొంతు, రామ్మొదగు.

మద్రాసు సోల్ విజయం : జాబ్బాకం పెన్, పార్కు లోన్, మద్రాసు-3.

మూలం: ఆల్ఫాన్స్ డాడ్

జరిగిన కథ

[మా నాన్న గారు—మహ్య విశేష—లాన్ స్కూ డాక్ లో పెద్ద సిల్క్ బ్యాపారి. సొంత ఫ్యాక్టరీ అవీ వుండేవి. నేను (చిన్నా) పుట్టినరోజు లగాయతూ మా కుటుంబాన్ని ఏదో ఒక ఆపద చుట్టు ముట్టేస్తూనే వుంది. చినికి దేశంలో వచ్చిన విప్లవం మూలంగా మా నాన్న గారిస్థితి పూర్తిగా చితికి పోయింది. కొంతకాలానికి మా నాన్న గారు దివాలా తీసి మా ఫ్యాక్టరీని అమ్మేశారు. మేము మా స్వస్థలం విడిచిపెట్టి లయన్స్ పట్టణానికి వెళ్ళిపోవలసి వచ్చింది. ప్రయాణంలో నా చిలుకను పోగొట్టుకొన్నాను. ఒక పెద్దమనిషి సహాయంతో నేనుమూలం లయన్స్ స్కూలులో స్కాలర్ షిప్ విద్యార్థిగా చేరాను. చేరిన మొదటిరోజే నా బట్టలు చూసి పిల్లలు ఎగతాళి పటించారు. మేమరికి నేనంటే ఎందుకో గిట్టలేదు. నన్ను ఆయన 'డింథ్ కౌముడ'ని పిలవటం మొదలుపెట్టాడు. నాకా పేరే తగులుకోంది. ఇలావుండగా మా పెద్దన్న 'ఎట్టి'కి జబ్బు చేసిందని జాబు రావటమూ, మా అమ్మా, జాక్ అన్నయ్య అక్కడికి వెళ్ళిపోతూ వెరిగింది. వాళ్ళు వెళిన కొన్ని గంటలకే పెద్దన్న పోయాడని తెలిగ్గాం వచ్చింది. అతిని అంత్యక్రియలు పూర్తయ్యాక మా అమ్మా, జాక్ తిరిగివచ్చారు. తరువాత కొంతకాలానికి మా నాన్న గారు వ్యాపారంలో మళ్ళీ దెబ్బతిన్నారు. మా సంసారం రెండో సారి చితికిపోయింది. ఉన్న నలుగురం విడిపోవలసి వచ్చింది. మా అమ్మని పుట్టింటికి పంపేశాం. జాక్ ని లయన్స్ స్కూల్ నే ఒకకొట్లా గుమాస్తాగా చేర్చారు మానాన్న. తను సారా పుత్తెల్లిదార్ల సంఘంధరప్రస ఒక పుస్తాగం సంపాదించు కొన్నారు. నన్ను తనదగ్గరకు పంపితే దాక్షిణాత్య విశ్వవిద్యాలయంలో 'అషర్' పుస్తాగం యిప్పిస్తావని మా నాన్న గారి స్నేహితుడైన 'రెక్టర్' జాబు రాశాడు. ఉద్యోగాగ్నినై బయలుదేరి సరాసరి ఆయన పున్నవారికి వెళ్ళాను.

ఆయన చాలా మంచివాడు. మనిషి బక్క వల దగా వుంటాడు. ఎప్పుడూ నవ్వుతూ నరదాగా వుండే న్వభావం. ఆయనలో దర్పమనేది ఏకోశానాలేదు. నే నిలా వచ్చాననే వార్త తెలియగానే చాలా సంతోషించి వెంటనే లోనికి రమ్మని కలుసుకేశాడు. నే నాయన గదిలో కాలుపెట్టగానే మాత్రం "అరే! బాత్రిగా పసివాడిలా వున్నావే?" అని నన్ను చూసి ఆశ్చర్యపోవటం మొదలుపెట్టాడు.

నిజంకూడా అంతే—ఈ 'డింథ్ కుడు' చూసిన వాళ్ళకి నవ్వు పుట్టించేటంత పొట్టి; ముఖంలోకూడా పసితనమే కనిపిస్తుంది కాని అనలుయీడు ఎక్కడా బయటపడదు.

"రెక్టరు" అన్న మాట వినేసరికి నా తల తిరిగి

పోయింది. 'అయితే ఏళ్లు నా! పుస్తాగం యివ్వగు కాబోలు' నని లోలోపల కంగారు పడ్డాను.

నా చిన్న బుర్రలో చేలరేగిన తుపానుభాయలను ఆయన పసికట్టాడా అన్నట్లు, అంతలో తను కల్పించు గొని "ఫరవాలేదులే; ఇలారా నాయనా!"...వితే నువ్విప్పుడు కాలేజీలో 'అషర్' పుస్తాగంలో చేర టానికి వచ్చావన్న మాట కదూ? మరీ అర్చకుడిలా కని పిసున్నావు. ఈ పుస్తాగంలో నిల దొక్కుకు వుండటం సిబోటివాళ్ళకి కష్టమే. అయినా ఏంచేస్తాం?...నీ పొట్ట నువ్వు పోసుకోవలసిన పరిస్థితివచ్చింది. అంచేత ఏలై నంత మటుకు ఏదో ఒక నడుపాయం చేద్దాం. మొట్ట మొదటే నువ్వు కాలేజీలో పుస్తాగానికి పోవటం కంటే, 'నర్లాన్ డీ'లోవున్న పబ్లిక్ స్కూలుకి వెళ్లి

అక్కడ ప్రద్యోగంచెయ్యటం మంచిదనుకొంటాను. ముందు అక్కడికి వెళ్లి ■ ఉద్యోగంలోని నులుపు బలుపులన్నీ తెలుసుకో. చిన్న గడ్డమూ అదీ పెంచి, కొంచెం మనిషిలా కనిపించటానికి ప్రయత్నించు. తరువాత సంగతి తరువాత చూసుకుందాం.”

నాతో మాట్లాడేస్తూనే, ఆయన ‘సర్లాన్ డీ’ కాలేజీ పిన్సిపాల్ కి ఒక జాబురాసి నా చేతికిచ్చారు. అక్కడి అధికారులముందు ఎలానడుచుకోవాలో నాలుగుదశాల్లు చెప్పి, ఆరోజే ప్రయాణమై ఆ పూరు పొమ్మన్నారు. వెళ్ళబోయేటప్పుడు ఆదరణ పూర్వకంగా వెన్నుమీద ఒకటి చరిచి, ధైర్యంగా వుండమన్నారు.

‘రెక్టర్’ యిచ్చిన పుత్రరంతో నాకు రెక్కలు వచ్చినట్లు అయింది; ■ సంతోషం పట్టలేక, తడవకు నాలుగేసి మెట్లు చొప్పున దూకేసి, వీధిలోకి వచ్చి పడ్డాను. ‘సర్లాన్ డీ’కి పోయే అంచెబండిలో నా సీటు రిజర్వే చేసుకోవాలనే తొందరకొద్దీ వీధుల్లోపడి పరిగెత్తాను.

‘సర్లాన్ డీ’కి పోయే బండి నాటి మధ్యాహ్నానికి కాని బయలుదేరదని స్టాండుకు పోయాక తెలిసింది. అంటే—యింకా అక్కడ నాలుగుగంటల శేపు పడివుండాలన్న మాట. వేరేపని ఏమీ లేకపోవటం చేత పెద్దబజారులో జోరవిరుచు కాశేపు తిరిగాను. ■ తరువాత మనకు అందుబాటుగా వుండే ఖరీదులో తిండిపెట్టే హోటల్ ఏదైనా దగ్గరలో వుండేమోనని వెతికాను. ■ టేబులారం పోనక్కరలేకుండానే ఒక హోటల్ కనిపించింది. జోర్డుమీద “విశ్రాంతిభవనం” అని రాసివుంది. హోటల్ మైకి పరిశ్రుత్వంగా కనిపిస్తోంది.

దాన్ని చూడగానే ‘యిది మనకు తగ్గహోటల్’ అనిపించింది. అయినా జన్మలో కల్లా హోటల్ కి పెంటరిగా పోవటం అదే మొదటిసారి కావటంచేత గుప్తుంలో కాశేపు తటపటాయిస్తూ నిలుచుండిపోయాను. చివరికి ధైర్యంచేసి తలుపు తెరిచి లోనికి వెళ్లాడు.

లోపల ఎవ్వరూలేరు. గోడలూ అవీ కొత్తగా పెల్లవేసినట్లున్నాయి. ఎడం ఎడంగా కొయ్యపేబుల్లా, కుర్చీలూ వున్నాయి. గల్లాపెట్టిదగ్గర లావుపాటి మనిషి ఒకడు కూర్చునే గట్టిగా గురక పెట్టేస్తున్నాడు. ముఖం

గుర్తుపట్టటానికి వీలులేకుండా, న్యూస్ పేపరు కప్పుతూ నిద్రపోతున్నాడు.

హోటల్ కి వెళ్లటం వున్నపాలనాటినుంచీ అభ్యాసంవున్న వ్యక్తిలా, మహాధీమాగా అక్కడవున్న ఒక టేబుల్ మీద పిడికిలితోకొట్టి “ఎవరయ్యా యిక్కడ!” అని అరిచాను.

ఆ లావుపాటి అతను అంతంతమాత్రపు చప్పుళ్లకి నిద్రలేచే మనిషి కాదల్లేవుంది; ఎంతకీ పులుకూలేదు; పలుకూలేదు. కాని లోపల ఎక్కణ్ణుంచో అతని భార్య కాబోలు దొడ్డితలుపు తోసుకువచ్చింది. అక్కడా అక్కడా తిరిగే అదృష్టదేవత యీసారి తన మీద కనికరించి ఎవరో ఒక ఖాతాదారుని తన హోటల్ కి పంపించిందనుకొంది కాబోలు—నన్ను చూడగానే ■ యిల్లాలు ఆనందం పట్టలేక ఒక్క కేక పెట్టింది!

“అరే! చిన్న బాబు!!”

ఎవరదీ?—

“అనీ! మా వంటలక్క ఆనీ!!” నాకు తెలియకుండానే నేనూ అరిచేశాను. కనురెప్పపాటులో ఆమె నన్ను గట్టిగా కాగలించుకొని కన్నీళ్లు కారుస్తోంది.

కల్లు నులుముకు మల్లీ చూశాను. అవును. నిజంగా ఆనాటి మావంటలక్క ‘ఆనీ’యే! ఏమీ సందేహంలేదు. ఒకప్పుడు మా యింట్లో అన్ని వసులూ తనే చేసుకుపోతూ, మా కుటుంబంలోని మనిషిలా మనలిన ‘ఆనీ,’ యీ రోజు హోటల్ యజమానురాలైంది. వచ్చేపోయే బాటసారులకందరికీ తన అమృత హస్తాలతో ఆహారపానీయాలు అందిస్తోంది.

ఆ క్షణంలో—అంటే యీ చిన్న బాబును అనుకోకుండా కలుసుకొన్న ■ క్షణంలో—మా వంటలక్క ‘ఆనీ’ ముఖమీద పెల్లివిరిసిన ఆనందశ్యోర్నాలు చూచితీరవలసినవే కాని, వర్షించ వలచి కానివి.

అప్పుడు చెలరేగిన ■ ఆనందంలోనూ, ఆ సందడితోనూ ఎప్పుడో గల్లాపెట్టిదగ్గర కూర్చున్న అతికాయుడు నిద్రలేచాడు. దారేపోయే బాటసారిని తన భార్య యింతగా ఆదరిస్తూ వుండటంచూసి అతడు మొదట్లో కంగారుపడివుంటే వుండవచ్చుగాని, నేను ఫలానా మమ్యూడేనియల్ విసిట్ నని ఆవిడ పరిచయం

అన్నా-చిన్నా

చేశాక మాత్రం, అతడూ యథాశక్తి నన్ను చూసి సగ్గుపడటమూ, చిరుశ్వులతో స్వాగతాలు పలకటమూ వగైరా విధులన్నీ సక్రమంగా నెరవేర్చాడు. అతనిపేరు 'జాన్ పెయిరల్' అట; 'ఆనీ' చెప్పింది.

"చిన్న బాబు భోంచేశారేమో కనుక్కున్నావా?" పెల్లాన్ని మందలించుగా అడిగాడు జాన్ పెయిరల్. భోంచెయ్యకపోవటే వాళ్ళని యిలా కటుకుకోవటం తటస్థించింది.

"లేదు. భోంచేస్తుంటే అనలు యిక్కడికి రాకుండానే పోయివుండును." అన్నాను.

ఏమిటి? చిన్న బాబు యింకా భోంచెయ్యనే లేదా? అంతకంటే ఘోరం యింకేమైనా వుందా అన్నట్లు ఆనీ, ఒక్కసారిగా వంటయింట్లోకి పరుగెత్తింది. ఆమెధర్త అంతకంటే హఠాపుడిగా తన స్థూలకాయాన్ని దొర్లించుకొంటూ పానీయాలు వుండే బల్ల దగ్గరకు పరుగెత్తాడు.

భార్యభర్తా యిద్దరూ కలిసి పట్టుమని పది నిమిషాలైనా గడవకముందే నా కోసం రారాజులకు పెట్టలాంటి భోజనం ఏర్పాటుచేశాడు. కష్టపడి తినటం ఒక్కటే నా వంతు! వదిలిపెట్టి, మిగిలిన యాతన అంతా వాళ్లేపడ్డారు. నేను భోంచేస్తున్నంతసేపూ యిద్దరూ నాకు చక్కని పక్కనా కూర్చుని వంటకాలూ, పానీయాలు ఒకరితో ఒకరు పోటీలు పడి నా చేతికి, నోటికి అందించారు.

వారి సత్కారాలతో ఉక్కిరిబిక్కిరి అవుతూనే, మధ్యలో ఎలాగో నందుచేసుకొని నే నిలాగ విశ్వ విద్యాలయంలో ప్రద్యోగిగా చేరబోతున్నాననీ, మర్యాదగా నా పొట్ట నేను పోషుకొనేరోజు ఎట్టకేలకు వచ్చిందనీ వాళ్ళకి చెప్పాను. నా మాటలు విని ఆనందం పట్టలేక మా 'ఆనీ' మూర్ఛపోబోయి మానేసింది.

జాన్ పెయిరల్ కి యీ వార్తలో అంత పెద్ద విశేషం ఏమీ కనిపించినట్లు లేదు. మాస్టరు డేనియల్ లాంటివాడు, ఆ యీడు వచ్చాక తనపొట్ట తాడు పోషుకొనేందుకు ప్రయత్నించడంలో ఆశ్చర్యపడవలసిందేమీ లేదని అతని అభిప్రాయం. ఆ మాటకొస్తే, తను నాయీడు వాడైవుండగా, కల్లీతండ్రి దగ్గరనుంచి వెన్నీ

అయినా తీసుకోకుండా అప్పటికప్పుడే నాలుగైదేళ్లు దేశంమీద పడి తిరుగుతూ తన పొట్ట తను పోషుకొన్నాడట. అంతేకాకుండా.....

ఏదో చెప్పవచ్చి 'ఎందుకులే చెప్పటం' అన్నట్లు ఆనీపోయాడు. అదీకాక—మాస్టర్ డేనియల్ పెట్టి, తనూ ఒకటే నన్నట్లు మాట్లాడితే 'ఆనీ' కోపం రాదా?

విధంగా కబుర్లతోనూ, కమ్మని వంటకాలతోనూ దాదాపు రెండుగంటలకాలం ముగం లో గడిచి పోయింది! గడచిపోయిన కష్టదినాలను గురించి రాబోయే మంచిరోజులను గురించి మాట్లాడుకొన్నాం. మాటల సందర్భంలో మేమంతా పుట్టిపెరిగిన ఫ్యాక్టరీ జ్ఞాపకానికివచ్చింది. లయక్స్ మహానగరంలో బాద్రింకలతో పోట్లాడుతూ గడిపిన రాత్రులు జ్ఞాపకానికి వచ్చాయి అందరూ అభియానించిన మా పెద్దన్న 'ఎబ్బీ' జ్ఞాపకానికి వచ్చాడు.....

ఉన్నట్లుండి 'వెల్లొస్తా'నని చెప్పి కూర్చున్న వోటుదుంది లేచాను.

"అప్పుడేనా?" అడుర్దగా అడిగింది ఆనీ.

అరి ప్రధానమైన ఒకానొక పనిమీద ఆపూల్లో ఒకరిని వెంటనే కలుసుకోవల్సివుండని చెప్పాను. 'వచ్చి ఒక్కపూటఅయినా కాలేదు: యింకా మాట్లాడుకోవలసినవి బోలెడన్ని వున్నాయి అయినా చిన్న బాబు తన స్వంతపనిమీద అర్జంటుగా వెళ్తానంటే ఆ పటానికి మేమెంతవార్లం' అంటూ ఆ భార్యభర్తా అయి వ్వంగా ఒప్పుకొన్నారు.

"ధగవంతుడు మిమ్మల్ని కాపాడుతాడు; పోయి రండి చిన్న బాబూ!" అన్నారు యిద్దరూ ఆఖరికి.

ప్రయాణంలోనూ, పొరుగుూరిలోనూ నేను తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తలు మరీ మరీ చెప్పి, వీధి చివరివాకా వచ్చి ఆ దంపతులు యిద్దరూ నన్ను దిగబెట్టిపెళ్లారు.

నేనా పూర్వో ధూడాలన్నది ఎవరినోకాదు—మా ఫ్యాక్టరీని; ఏ ఫ్యాక్టరీలో అయితే నేను పుట్టి పెరిగానో; ఏ ఫ్యాక్టరీవైతే నా ప్రాణంకంటే మిన్నగా చూసుకొనేవాణ్ణో, దేన్ని విడిచివచ్చుకోజూన అంతగా కుల్లి కుల్లిపడ్డానో—ఆ ఫ్యాక్టరీని; అందులోని వర్కు

పాపులనీ; నా బాల్యస్నేహితులై
నా ప్రాణంలో ప్రాణంగా పెరిగిన
అక్కడి చెట్లని!

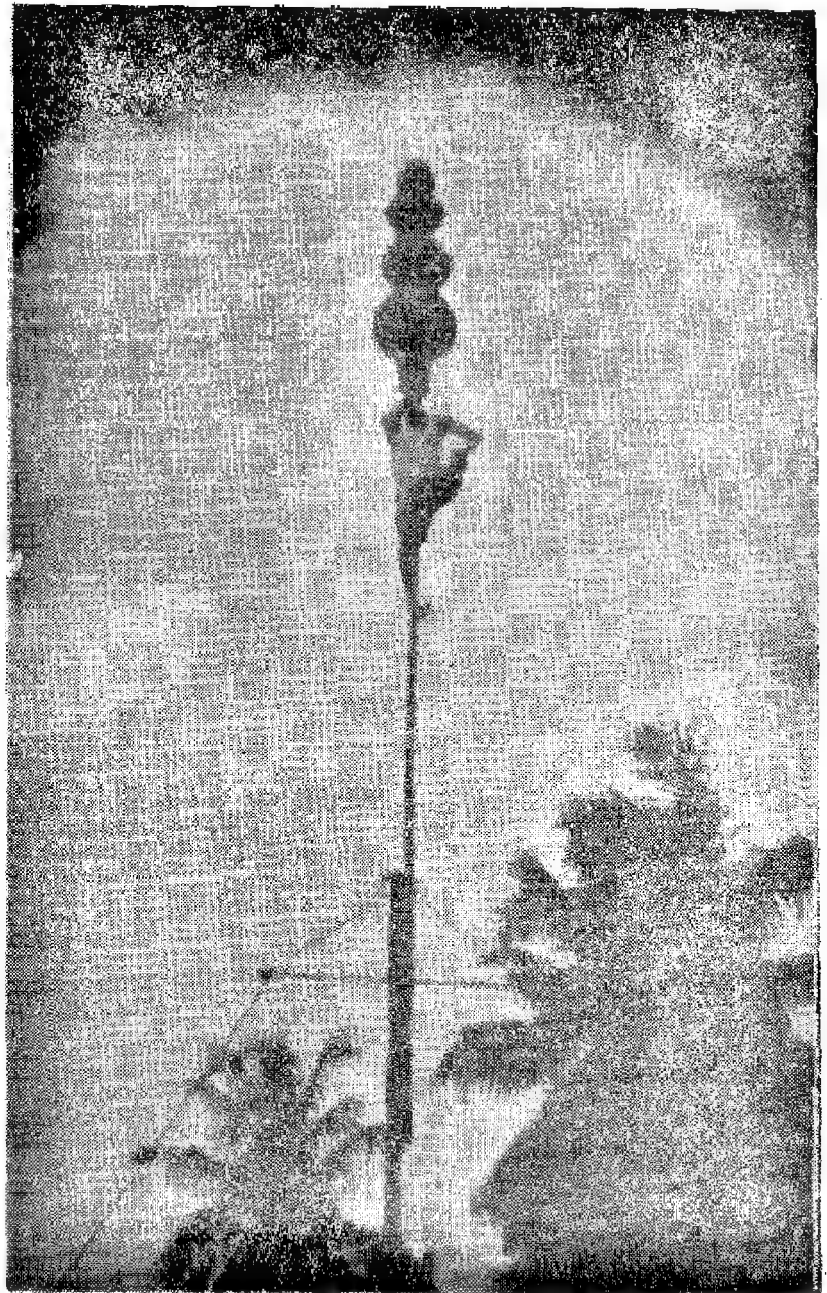
మానవహృదయం ఎంతదుర్బల
మైందీ! చెట్టునీ, పుట్టునీ, తలుపు
చెక్కనీ, ఫ్యాక్టరీనీ — దేన్ని
బట్టితే దాన్ని అతిగాఢంగా
ప్రేమించగలడు.

అదీగాక - ఆనాడు సముద్ర
యానంలో ప్రమాద వశాత్తు నిర్జన
దీప్యవంచేరి ఏళ్ళ తరబడి బంటరి
జీవితం గడిపిన రాబిన్ సన్ క్రూసో,
స్వ దేశానికి సురక్షితంగా చేరి,
నలమూడైదిన జీవితం గడుపుతూ
కూడా, మళ్ళీ ఏనాటికైనా జన
సంచారంలోని అదీప్యవానికి బోవాలని
కలలు కన్నాడనీ, అంతవార్ధక్యం
లోనూ ఒక్కసారి అక్కడికి వెళ్ళి
రాకుండా పుండలేక పోయాడనీ
చరిత్రే చెప్పేదికదా!

అలాగే తానొక అవర రాబిన్
సన్ క్రూసోనని పూహించుకు
వుప్పొంగిన యీ 'డింభకుడు'
కూడా, చిన్ననాడు తాను అడి
విడచిన నిర్జనదీప్యవాన్ని మరొకసారి
కన్నులపండువుగా చూసుకోవడం
కోసం వువ్వొప్పురటంలో ఆశ్చర్యం
ఏముంది?

దూరంగా యిళ్లకప్పులమీద
సుంచీ కనుపించే ఆచెట్లు నురుగులు
కక్కుతూ పడుగెత్తుకొస్తున్న తమ
నచ్చెలిని అప్పుడే గుర్తుకట్టినట్లు
న్నాయి: వేవేగంగా రమ్మని
కొమ్మలు పూపుతున్నాయి. "మన
మిత్రుడు 'చిన్నా' వస్తున్నా"డని
ఒకదానితో ఒకటి చెప్పుకోవటం
కోసం కాబోలు, అటూయిటూ
వొంగు తున్నాయి.

వాటిపిలుపునందుకొని వడిగా,

దొమ్మరిగడ

ఫోటో: డి. ఎస్. రామచంద్రరావు; విశాఖవట్నం.

వడివడిగా పరుగెత్తుకొచ్చినవాణ్ణి,
తీరా ఫ్యాక్టరీదగ్గరకు వచ్చేసరికి,
నెత్తిన పిడుగుపడ్డట్లు నిశ్చేష్టుణ్ణి
నిలబడిపోయాను.

ప్రహరీ గోడలు దగ్గరనుంచి
ప్రతిదీ మారి పోయింది. ఇదివరకు

ప్రహరీలమీదనుంచి చెట్లకొమ్మలు
వేళ్లాడుతుండేవి. ఇప్పుడు ఒక్క
ఆకైనా బయటకీ కనిపించటంలేదు.
అంత ఎత్తు పెరిగాయి, ప్రహరీ
గోడలు. ఇదివరకు వర్షువాపు
పున్నచోట యిషకు చర్చి ఒకటి

చక్రవర్తి తన ఊహాప్రపంచంలోనుంచి మేలుకున్నాడు. వేడి యెక్కివున్న తన ముఖమిద్దవడిన దల్లిని, లేత చేతులు పట్టుకున్నాడు. పాపయొక్క జలిబిలిమాటలు చెవులలో అమృతధారల్లాగ పడుతున్నాయి. “తాతా! యిక్కడి కలాగోచ్చేవా?” అని పాప అడిగింది. చక్రవర్తి మాట్లాడకుండా, మృదువైన గులాబీరేకుల్లాటి ఆ చిన్ని చేతులు పట్టుకుని పడేపడే, కళ్ల కద్దుకున్నాడు. అప్పుడు పాపాయి ‘తాతా! ఏముద్దు!’ అని,

ఔరంగజేబుచక్రవర్తి మహా
 రాష్ట్రులపై పగతీర్చుకోవాలని
 స్వయంగా సైన్యాధిపత్యం తీసుకుని
 దక్షిణదేశంలో వున్నాడు. మహా
 రాష్ట్రరాజు, రాజారాం చనిపోయిన
 తరువాత అతనిభార్య తారాబాయి,
 యుద్ధం సాగిస్తున్నది. వాళ్ళ యుద్ధ
 పద్ధతి చక్రవర్తికి కొత్తగా వుంది.
 వాళ్ళు అకస్మాత్తుగా గుర్రాలమీద
 వచ్చి వాక దెబ్బకొట్టి పారిపోతూ
 వుండేవారు. చక్రవర్తి అతిశయంతో
 వాకకోట పట్టుకొని, కొన్నిసైన్యా
 లుంచి మరోకోటముట్టడిస్తూవుంటే,
 పట్టుకున్నకోట మళ్ళీ మహా
 రాష్ట్రులు తీసుకునేవారు. అయినా,
 మునలితనంలో మొండిపట్టుదలతో
 ఔరంగజేబు యుద్ధం సాగిస్తున్నాడు.
 కాని అతనిలో నిరాశ పుట్టడం
 ప్రారంభించింది. దానికి రెట్టంపు
 కోపంకూడా పుట్టింది. అతనిసైన్యా

ਭਾ - ਚਿਭਾ

వలసింది. వీధివాకిలి తలుపుల
మీద ఎర్రరాతిలో చెక్కిన శిలువ
తగిలించి వుంది. దాని అడుగున
లాటిన్ భాషలో మంత్రాల్లాంటివి
ఏవో రాసివున్నాయి.

ఎంత మారిపోయింది ! ఇది
వరకటి ఛాక్లర్ యివ్వడు ఛాక్లర్
కానకాదు; కై) ప్రవననాసినిలు
పుండే మరం. అందులోకి మగ
పురుగుకై నా ప్రవేశంలేదు !

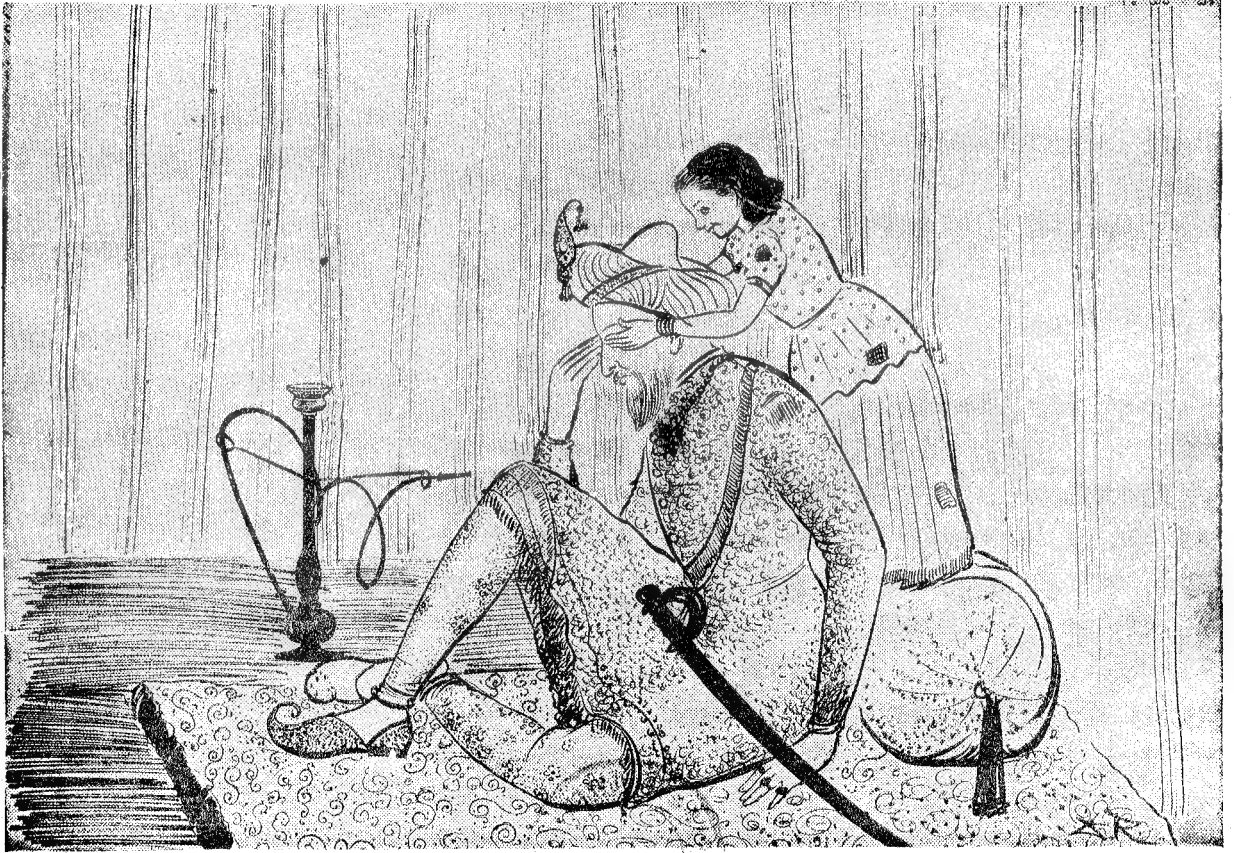
(ఇంకా వుంది)

లెక్కడికీ వెళ్ళినా అన్నీ ధ్వంసం చేశాడు. ఆడా, మగా, ముసలీ, శిశువూ, అన్న విచక్షణ లేకుండా చేతికందినవాళ్ళని చంపేవారు. వాళ్ళు మౌస్తారనగానే, ప్రజలు గ్రామాలువిడిచి చుట్టుపక్కల అడవుల్లోకి పారిపోయేవారు.

మొగలు సైన్యాలు వొక కొండ
దుర్గం ముట్టడి చేస్తున్నాయి. చక్ర
వర్తి తన గుడారంలో కూర్చు
న్నాడు. ఒక సైనికుడొచ్చి అది
వరకు పట్టుకున్న దుర్గం తిరిగి మహా

ಪಿ. ಜಿ. ಸ್ವಾಮಿ

రాష్ట్రాలు వశం చేసుకున్నా రని చెప్పేడు. ఆ సంగతి వినగానే చక్రవర్తి, క్రరదెబ్బ తిన్న మహానాగు లాగ లేచేడు. కోపంతో బుస కొడుతున్నాడు. పైసికుడు చల్లచల్లగా జారి పోయేడు. ఔరంగజేబు బోనులోని సింహంలాగ అటూయిటూ పచారు చేస్తున్నాడు. ఈలోగా చీకటిపడుతూవుంటే నేవకులొచ్చి నిశ్శబ్దంగా దీపాలన్నీ వెలిగించేరు. చక్రవర్తి కి వేమి తెలియలేదు. కొంతసేపైన తరవాత ముఖమలు దిండ్లమీద కూర్చుని, తల వంచుకొని దీప్తాలోచనలో పడ్డాడు. అవమానమూ, కోధమూ, నిరాశా, అతణ్ణి దహించేస్తున్నాయి. బుర్రలో ఆలోచనలు వాయి

చక్రవర్తి భజాలమీదినించి ముందుకి వారికి అతని బుగ్గమీద తన లేత పెదమెలతో ముద్దు పెట్టుకుంది. చక్రవర్తికి అనిర్వాచ్య నందం కలిగి అపిల్లని మెల్లగా తన వొడిలోకి తీసుకుని, ఆ లేత బుగ్గలు నిమిరుతూ పుండగా అతని ముఖం చూసి పాప తేల్లబోయి కనురెప్ప వాల్చుకుండా అతనిచేపు చూస్తూ పుది. 'పాపా! ఎందు కలాగ చూస్తున్నావు?' అని చక్రవర్తి అడిగాడు.

ఆపాప: "నువ్వు మా తాతని కావు" అని లేచి అతని చేతుల్లోంచి విడిపించుకోవడానికి ప్రయత్నించింది.

చక్రవర్తి: "నేను మరో తాతని నీ కన్నీళ్లను నాదగ్గరుంటావా?"

అని అడిగాడు.

పాప: అతనిచేపు కొంతనేపు చూసి "నువ్వు మంచి తాతవేనా? నాతో ఆడుకుంటావా? మా తాత లాగ గుర్ర మాట ఆడతావా? నాకు ఆకలేస్తే పాలూ బువ్వా పెడతావా?" అని ఏడుస్తూ "మా తాతా, అమ్మా, నాన్నా పోయేరు. పాలూ బువ్వా లేదు. ఆకలేతోంది" అన్నది.

చక్రవర్తి బయటకొచ్చి పారాసి పాయిని బంగారుగిన్నెలతో పాలూ, రొట్టే, అన్నమూ, తేమ్మని పంపించేడు. గోపలికొచ్చి చూసేసరికి పాప ముఖములు పరుపుమీద నిద్రపోతున్నది. పాపముఖమువైగల చిరునవ్వు, ప్రశాంతతా, చక్రవర్తిని ఆనందపరవశుడిగా చేశాయి.

ఆముఖంచూస్తూ మైమరచాడు. వంటవాడు అహారపదార్థాలు తెచ్చి పెట్టి నలాం చేశాడు. వానినిపోమ్మని నైగచేసి, వాడు పోయినతరవాత పాపాయిని మెల్లిగా లేపాడు. పాలు గిన్నెలోపోసి యిచ్చేడు. పాలుతాగి అన్నం తినేసరికి పాపకి నిద్రమత్తు వొదిలి "తాతా! అవన్నీ యేంటి?" అని అడిగింది. చక్రవర్తి వాటిపేర్లు చెప్పి, కొంచెంమిఠాయి ఇచ్చాడు. అది తిని పాప మళ్ళీ పరుపుమీద నిద్రపోయింది.

మర్నాడు తెల్లవారకమునుపే చక్రవర్తి లేచి, కాల కృత్యాలు తీర్చుకునేసరికి సూర్యోదయమైంది. సమాజచేస్తున్నాడు. పాపలేచి కళ్లు మలుపుకుంటూ 'తా తా!' అని పిలిచింది. చక్రవర్తి అప్పజే ప్రార్థన

లను చక్రవర్తి యెదుటికి తీసుకొచ్చారు. అప్పుడు చక్రవర్తి పాప నెత్తుకుని, అటూ యిటూ తిరుగుతున్నాడు. పాప సంతోషంతో చప్పట్లు కొడుతున్నది. ఓచ్చిన వాల్లిద్దరూ రిచ్చపోయి చూస్తున్నారు. సైనికుల నడి విని చక్రవర్తి యిటు తిరిగాడు. వెంటనే పాపాయి "తాతా! తాతా!" అంటూ చక్రవర్తి భుజమీడించి దిగి, ఆ యద్దర్లో మునలివానివద్దకు పరుగెత్తింది.

చక్రవర్తి తన వజీరుని పిలిపించి 'వాళ్లకి విలువైన దుస్తులిప్పించాడు. ఘోషానికి వొక జాగీరిచ్చి, ఫర్మానా వ్రాయించాడు. ఆ బాలిక పెలగల దుస్తులూ, నడలూ, తన మెడలో వున్న అమూల్యమైన పతకమూ యిచ్చేడు. పాప పెల్లిపోతూ "తాతా! మల్లా వస్తానూ" అన్నది. చక్రవర్తి పాప నెత్తుకుని, ముద్దాడి, కన్నీరు కార్చాడు. పాపాయి 'తాతా! యేడవకు. పోనీ ఇక్కడే వుంటానులే!' అంటే, చక్రవర్తి వొడ్లని, విడవలేక, విడవలేక, విడిచి పెట్టాడు. చక్రవర్తికి పాపాయిలేని గుఱారం, అంధకారమయమైంది.

బాలిక పెల్లిన మర్నాడు చక్రవర్తి, తన పెద్దకుమారుడు, మో అజాం కీ క్రిందివిధంగా బాబువ్రాసి పంపించాడు.

"ప్రియపుత్రున కాకస్యులు—
నాకు దివ్యకోశిని సాన్నిధ్యము కలిగినది. నుమారు పది దినములు స్వర్గములో నున్నట్లుంటిని. ఆ చిన్నికోశిని నాకు జ్ఞానోదయము కలుగజేసినది. నా జీవితమంతయు వ్యర్థమైనదని తెలుసుకుంటిని. నేను చేసిన పొరపాట్లు నీవు చేయవద్దు. మరణకాలమందు మనలో ఏ వియు రావు. శత్రు యుద్ధము విరమించి అహమ్మదనగరము పోవుచున్నాను. అల్లా నిన్ను రక్షించుగాక. నీ శ్రోమాధిలాసి, అపురంగతేలు." ★

కాలక్షేపం

(4-వ పేజీ తరువాయి)

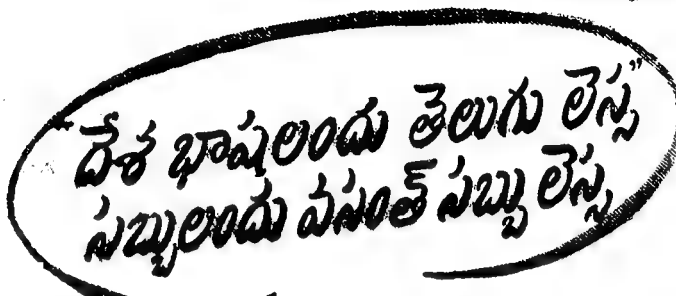
ఉన్నవనుటకు ఊరు పేరు సున్నయైన భగవంతుడే నామ.

మనలో ఉన్న (Soul Force) ఆత్మ శక్తి, అంతర్శక్తి ఎంత అసంతృప్తినో, ఎంత అద్భుతమైననో మనకు అంతుచిక్కలేదు - లోతు అందలేదు. మన మహత్తు మనకే తెలియదు. మరణానంతరము యీ జీవుడు ఏమగునో మనము ఆహా! తీయలేము. మన ఉత్తరగతి, మన ఉత్తరక్షణం సంగతి మనకు తెలియకుండా, గ్రుడ్డి ఎద్దు చేపిలో బడినట్లుగా, యీ ప్రపంచంలో గుడ్డిగా గడ్డి మేస్తున్నాము. మన భవిష్యత్తు మనకు తెలియదు. మనలో ఉన్న జీవము అనేది ఏమిటి? అది ఎటువంటిది? ఈ చైతన్యం, అనగా చిత్తు, మనకు ఎట్లా వచ్చింది? దాని సత్య ఏమిటి? మన ఇంద్రియము లనేది సి. పి. డి. పోలీసులవ్వారా మనకు యీ ప్రపంచాన్ని గూర్చి లభిస్తున్న సామ్రాజ్యజ్ఞాన మనేది సంజాయిషీ సమాచార, సామ్యధారముల సంపుటి సంగ్రహ సారాంశం అంతా సత్యమా? అన్యత్యమా? మన భౌతిక జీవామునుగూర్చి, ఈ జడ జగత్తునుగూర్చి, మనకు తెలియవచ్చినదంతా సత్య (సత్యము) అనుకోకాదా? మన చిత్తమునకు ఇంద్రియములవ్వారా దాఖలుచేయ

బడిన అనుభవజ్ఞానమును రికార్డు అంతా సత్యమని నమ్మి తలయూచి "చిత్తం! చిత్తం!" అనవలసినదేనా? మాటలు తేయూ నేలే! మన మహత్తు, భవిష్యత్తు, సత్తు, చిత్తు, జగత్తు, కించిత్తు తెలియని మత్తులో, మాయామేయమైన గమ్యత్తులో, ప్రవరిస్తూ, పరిధిమిస్తూ, అవలిరిస్తూ, అంతరిస్తూ ఉన్నాము.

ఇటువంటి మనవంటి రీతవ్యర్థ సంసారులచేత మహామోగులు, మహర్షులు, పరమహంసలు, పరమపురుషులు, ప్రళింసంపబడి, క్రింపబడితే ఎంత? క్రింపబడకపోతే ఎంత? మన పొగడ్తలవల్లనూ, మన సర్దిఫి కట్టలవల్లనూ, వారికి కలిశే క్రిత ప్రళిన్తనాస్తీ - గుడ్డిగవ్వచేయని మన గుడ్డి మడ్డి బోడి బాతా ఖానీ ఇచ్చుకములవల్లనూ, రచ్చకొల్లుల మెరమెచ్చులవల్లనూ, పచ్చి పిచ్చి లాచ్చు మ్రుచ్చు ముచ్చటలవల్లనూ, మనవంటి భజగోవిందముల భజన సంకీర్తనములవల్లనూ, మహాత్ములకు క్రిత శరీరము ఏర్పడుట వట్టి హుళిక్కి. మన కితాబుల వల్ల వారికి ఏర్పడే క్రిత మూర్తి కాలి కాశ్యతమనుట కాశ్యతమైన కల్ల.

"ప్రకట జరామరణ భయరహితంబు" అనదగినది వారి ఆత్మలే గాని వారి క్రిత శరీరంబులుకావు - కాజాలవు - కాశేరవు. ★

విశాలాంధ్రలో నాణ్యమైన బాయిలెట్ సబ్బు తయారు చేయు స్వాతంత్ర్య ఇది ఒక్కటే మాత్రమే.

వసంత సబ్బుతో

విద్యుం వసంత ఋతువే. నాణ్యమైన సబ్బు సరసమైనదధర.

వసంత సోప్ వర్క్స్ లిమిటెడ్, విజయవాడ.

నాహిణివారి "అమరసం దేశం" లో నర్తకి హేమాంగినిగా పద్మిని.

కన్యాశుల్కం

పి. పుల్లయ్యగారి దర్శకత్వం వినోదా
కాగు నిర్మించును "కన్యాశుల్కం" లో
ప్రధానపాత్రల్లో ఒక మైవ గిరికిం పాత్రను
ఎన్. టి. రామారావు నటించునాడని
తెలుస్తోంది. మధురవాణిగా సావిత్రి
నటించునాడని పాత్రకులకు విదితమే.
కామప్ప పంతులుగా సి. ఎన్. ఆర్.
అగ్నిహోత్రావధాన్లుగా గోవిందరాజుల
కుమార్తె, వెంకటేశం గారు భాగ్య
నటించవచ్చుననీ, బుద్ధావధాన్లుగానో, కర
టక గాన్తులుగానో ఎమ్. రింగమూర్తి
నటించవచ్చుననీ తెలుస్తోంది. ఈ చిత్రం
తోనం రికార్డు చేయబడిన "పూర్వయుగ"
పాటను దానికీతగిన ఘట్టంగా 'ఫాంటసీ' గా
చిత్రీకరించి ఉపయోగిస్తారట.

వజీరాబావారి "అగ్ని రాముడు" లో ఋషీంద్రమణి, భానుమతి

నరసూవారి "రాజగురు" లో ఒక ఉద్రిక్త సన్నివేశం: గజేశన్, రంగారావు, కె. ఆర్. రామస్వామి.

మల్లి పౌరాణిక చిత్రాలు

"ఈ పాపానికి అయిందో పెద్ద పాపం"

నాకు గల ఆభిప్రాయాలు తెలుసుకొనుటకు.

అయిదో క్లాసు బ్యాంక్ లో నాంబంబులకు చెందిన ప్రయాణం చేసే చీనుల్లాటివి; సినిమాలు కూడా. ఇప్పుడు నేనంటే మిక్కిలి అనుకుంటూ గాని, ఇలాంటి పరిస్థితి వస్తుందని నేను నొక నె అనుకున్నాను. ఆ పరిస్థితి రావచ్చుంది కాబట్టి నాకు సంతోషం

గానే వుంది. భక్త రామదాసుని చూడొచ్చు. (అందాపాల్ ముసీగారికి ఈమధ్య తిగిన పాత్రే దొరకటం లేదండీ, మరీ మా.) "శిశు శివాపరిణయాన్ని చూడొచ్చు. ('మిష్టమిష్ట' పేరును మార్చి లేదు కదా?)" (శిశువైద్యరహస్య మల్లీ "పౌరాణిక చిత్ర సంస్థాపనారాధన" అవతరిస్తాడు. బహుశః ఇహ దేవుడు మేలుచేస్తే గోపికలూ, ఇంద్రుడూ, చంద్రుడూ, ఆహల్యా, తారా అంతా మల్లీ దిగివచ్చి పెళ్లై చేస్తారు.

"సాంఘికాలు చెబుతినటమేకాని,

పౌరాణికాలు చెబుతేనుకొంటాయిని ఋజువేమి" అన్నాడు మానాడు. "దండ హారం ఎంత బ్రహ్మాండంగా చెబుతేనుకుంది?" అంటాడు నాడు. (వాడి దృష్టిలో పౌరాణికాలూ, జానపదాలూ ఒకటే అండ.) "జిఫ్ వింటర్ కమ్స్, కెన్ స్ప్రింగ్ వి ఛార్ విష్టాండ్?" మల్లీ సాంఘిక చిత్రాలు రాకుండా పోతాయటండీ? వస్తాయి. కాబట్టి సాంఘికాలు కావలసిన వాళ్లంతా (హియర్ స్టేట్) ఆకాలం కోసమే ఎదురుచూడండి.

చెబుచిచ్చి, "అయ్యో, నాకు విజ్ఞానం

★ మళ్ళీ పౌరాణికచిత్రాలు ★

బోధించండి" అని అడిగితే, "అన్నీ, మీ సంగతి మాకు తెలియదుండీ. మీకు కావలసింది వినిపించుకు. ఇదిగో అనే ఇస్తున్నాం (ఇస్తాం!) తీసుకోండి" అనే వారు నిర్మాతలు. (రైడింగ్ మెయ్యిపున్ గారి సినిమాపాటల పుస్తకం వెల అర్థమయ్యే.) కాని నిర్మాతలు మాత్రం (ఫ్రాంక్ బోల్స్. "స్వామీ, మేము హంట్ గో, దోచుకుంటామి సినిమాలు తియ్యలేం. ఒక వేళ తీసుకొని వాటికి డబ్బు వస్తుందని ఖుజువులేదు.) వాటికి దగ్గర దగ్గరగా అలాంటివే అంటే వాటిలాంటి మొదట, చిత్రాగలవి మాత్రం తియ్యగలం. అలాగన తీస్తే మీరు వాటిని గౌరవించరాదును. కాబట్టి—" అంటారు వారు.

మన నిర్మాతలు తమలోగల బిక్ నెస్ ను కనిపెట్టేసుకుని, ఇంత నిర్మాతామాటంగా చెప్పేయటం సుగుణమే ననుకుంటాను. కాళ్ళంతా కలిపి ఎలాగా పౌరాణికాలు తీయదలచుకున్నారు కాబట్టి, వాళ్ళదారిని వాళ్ళని పోనిచ్చేటంటే చేయగలిగిందేమీ లేదు. ఏమంటే వారు ప్రారంభించిన చిత్రాలను ఎలాగూ ఆపుచేయరు. వాటన్నిటిని సమ్యాపనాస్థానంగా వదులుతారు. అలాంటప్పుడు మనం మొరపెట్టుకోవడం ఎవరిముందో శంఖం ఊదినట్లుంటుంది

పోతే, నేనుమాత్రం "ఈమీ పిక్చర్ కి" అనుకుంటూ వారి అప్రపరంపరను సహింప దలచుకున్నాను. నాబోటి ప్రేక్షకుడి ఒక్కడివల్లా నిర్మాతలకు నష్టంరాదు కాబట్టి, కథ సుఖాంతమే.

"కెన్ స్పింగ్ వి ఫార్ వి హైండ్?"

డి. కేశవరావు-విశాఖపట్నం.

* * *

"ఇతివృత్తం మంచిదైతే"

ప్రస్తుతం నిర్మింపబడుతున్న చిత్రాలలో పౌరాణికచిత్రాల సంఖ్య ఎక్కువగా నున్నందువల్ల ప్రేక్షకులొకంలో గారి దుమారం బయల్పడింది. కాస్త్రీయ విజ్ఞానం బాగా వ్యాపించిన ఈ 20 శతాబ్దంలో కల్పకథ లేవకక్కావారి అని అనేకమంది ఆభిప్రాయపడ్తున్నారు. ప్రస్తుత పరిస్థితులలో పౌరాణిక చిత్రాల వాదించే ప్రేక్షకులు ఎవరూ లేరని, కనుక అవి విడుదలైతే తప్పక ఆర్థికంగా ఘోర పరాజయం పొందగలవని కొందరు వాదిస్తున్నారు.

నా ఆభిప్రాయంలో, పౌరాణిక

చిత్రాలు ఆర్థికంగా పరాజయం పొందవు. చిత్రం పౌరాణికమైనా, సాంఘికమైనా జానపదమైనా, చరిత్రాత్మకమైనా, ఇతివృత్తం ఆకర్షకంగా ఉంటే ప్రజలు తప్పక ఆదరిస్తారు. సాంఘికచిత్రాలు తప్ప యితర చిత్రాలు మాడమని ప్రేక్షకులు శపథం చెయ్యలేదు. అసలు, ప్రేక్షకులు ఈమధ్య వచ్చిన సాంఘిక చిత్రాలన్నింటికో స్వస్తివాచకం పలికారు. సాంఘిక చిత్రం పేరిట అనవసర, అసహజ సన్నివేశాలలో చిత్రాన్ని నిర్మించితే ప్రేక్షకులెవరూ ఆదరించరు. నీతి, ఆదర్శం, లేని చిత్రాలు ఎందుకూ పనికిరావు. సాంఘిక చిత్రాలలో నూటికి తొంభై చిత్రాలయితి వృత్తం ఒకేవిధంగా ఉంటోంది.

ఈ చెత్త ప్రేమగాధలు యువతీ యువకులలో అణగి మణిగి యున్న కామాద్రేకాన్ని రెచ్చగొడుతున్నాయి.

కనుక, ప్రస్తుత పరిస్థితులలో ప్రజలను సన్మార్గంలో పెట్టి వారి సాఫల్యం పెంపొందించే పౌరాణిక చిత్రాల ఆవశ్యకం ఎంతైనా ఉంది. పౌరాణిక చిత్రాలైతే డబ్బు రాదనుకోవడం తెలివితప్పులే అవుతుంది. బి. ఎన్. రెడ్డిగారన్నట్లు "ఇతివృత్తి మేదైనా ప్రదర్శన బాగుంటే తప్పక విజయవంతమౌతుంది." పౌరాణిక చిత్రాల వల్ల ప్రజలలో దైవభక్తి, పాపభీతి పెంపొందగలవు. మన ప్రజలకు ధర్మ, మత, దైవచింతన మెక్కువ. మహాపులకు, మహాపురుషులకు, పతివ్రతలకు, భక్తులకు, వేదాంతులకు మన జీవిత ప్రభిల్లు అన్న విషయం మనం మరువకూడదు. రామాయణ, మహాభారతాలలోని ముఖ్యంశములను కొన్నింటిని తీసుకొని తెరకెక్కిస్తే అవి తప్పకుండా విజయవంతమౌతాయి. అందులో అణుమాత్రం అనుమానంలేదు. కనుక నిర్మాతలు పౌరాణికచిత్రాలను తీసేందుకు భయపడనక్కరలేదు.

హెచ్. శ్రీనివాసరావు-నెల్లూరు.

* * *

"పౌరాణిక చిత్రాలవైపు తిరోగమనం"

నైకిరికతో "ఆంధ్ర ప్రతిక"లో "పవారా" గారు వ్రాసిన వ్యాసంలో చాలా వరకు మన నేటి సినిమాపరిశ్రమనుగురించి చక్కగానే విమర్శించారు. మన నిర్మాతలు సాంఘిక చిత్రాలు తీయటం చేతిగాక పౌరాణిక చిత్రాలు తీసున్నారనే విషయం

నిర్వివాదం. మొట్టమొదట పౌరాణికాలు విజయవంతమైతే అనే నిర్మించారు. తరువాత జానపద చిత్రాలు విజయవంతం కావటంచూసి, దాదాపు అందరూ జానపద చిత్రాలు తీశారు. ఐతే చిత్రాలన్నీ దాదాపు అన్నీ ఒకే ఫక్కిలో నడచి క్రమంగా ప్రజాదరణ పోగొట్టుకున్నాయి. అప్పుట్టి విడుదలైన ఒకటిరెండు సాంఘిక చిత్రాలు బాగా విజయవంతమవటం గురించి సాంఘికచిత్రాలు నిర్మించటం ప్రారంభించారు. క్రమంగా మనవారు జానపద చిత్రాలలో మాదిరిగానే సాంఘిక చిత్రాలలోను నూతనత్వం కాపాడుకోలేక పోయారు. అందువల్లే ఈమధ్య విడుదలైన సాంఘికచిత్రాలు కొన్ని బాగా డబ్బు తిన్నవి. ఐతే వాటిలో కథాలోపమే అవి డబ్బుతినటానికి కారణం అనే విషయం మన నిర్మాతలకు అర్థం కాలేదనుకుంటాను. మన నిర్మాతలు వారి సాంఘిక చిత్రాలలోని లోపాల్ని గాని, ప్రజలలో బయలుదేరిన ఘోరు వాద అభివృద్ధిని గాని గమనించకపోవటం మన దురదృష్టం. అందుకు వారు ప్రయత్నించనూ ప్రయత్నించరు. తలా తోకా లేని కథల్ని తెరకెక్కించి డబ్బురాకపోతే "అడతక మద్దలపడు" అన్నట్లుగా సాంఘిక చిత్రాలను ప్రజలు ఆదరించటంలేదు అని మళ్ళీ మొదటికి వచ్చారు. అంటే పౌరాణిక చిత్రాలు ప్రారంభించారు. అదిగాక ఈమధ్య విడుదలైన కొన్ని హిందీ పౌరాణిక చిత్రాలు (నాగపంచమి మొ||) విజయం మన నిర్మాతలను బాగా ఆకర్షించింది. మొదటినుంచి హిందీవారిని అనుకరించటానికి అలవాటుపడ్డమనవారు, తాముకూడ పౌరాణికచిత్రాలు తీయటం ప్రారంభించారు. పోనీ అవైనా ఇదివరకు తీయని కథలను, కొత్తరకంగా తీస్తున్నారా అంటే అదీలేదు. ఇదివరకు తీసినకథలనే తిరిగి నిర్మించటం మొదలుపెట్టారు. విచిత్రమేమిటంటే, మొన్నటివరకు చక్కటి సాంఘిక చిత్రాలు తీయగలవని పేరుపొంది, కొమ్ములు తిరిగిన నిర్మాతలు నైతిక పౌరాణికచిత్రాలు తీయటం ప్రారంభించారంటే, వీరిలో నిరాశావాద్యం ఎంతగా ప్రబలిపోయిందో అర్థంకాకుండా వుంది. వీరు హిందీవారిని ఎందుకీంత స్రుద్ధిగా అనుసరిస్తారో మనకర్థంకాదు. ప్రజలలో కలిగిన చైతన్యం పరీక్షా అర్థం చేసుకోకుండా, ఈ పౌరాణికచిత్రాలు నిర్మిస్తున్నవారికి అది ఎంతవరకు సమర్థనీయమో, భవిష్యత్తే నిరూపించగలను.

ఎ. సాంబశివరావు-తెనాలి.

“వ్యాపార చిత్రాలు”

కొన్నాళ్లక్రిందట సి. పి. రామ స్వామి అయ్యర్ గారు “అవ్వయ్యార్” చిత్రాన్ని కామ్రేస్ నూ, “భారతదేశంలో ఆధ్యాత్మిక చింతన అభివృద్ధి అవుతోంది. దీనికి తార్కాణం ఆధ్యాత్మిక చిత్రమైన ‘అవ్వయ్యార్’ చిత్రాన్ని ప్రజలు విరివిగా చూసి ఆనందించడమే” అని అన్నారు. అయితే ఆయనమాటల్లో పూర్తిసమ్మతం లేకపోవడంవల్ల కాబోలు ఆ చిత్రనిర్మాత మళ్ళీ ఎటువంటి చిత్రం తీయ సంకల్పించ లేదు.

ప్రజాస్వామిక దేశాల్లో ఏ ద్రోహేటు వ్యాపారమైనా సంఘ క్రేయస్సునూ, సంఘావసరాలనూ దృష్టిలో పెట్టుకుని సాగించబడుతుందని ఆశించడంకంటే పొర తాటు ఉండదు. ఈ దేశాల్లో వ్యాపారం యొక్క ప్రధానాశయం ఆయా వ్యాపారుల స్వంతలాభాలు. స్వంతలాభానికి అనుకూలించేదిగా ఉంటేనే ఏ వ్యాపారమైనా సాగించబడుతుంది. స్వంతలాభానికి అనుకూలించకపోతే, ఆ పనివల్ల ఎంత

సాంఘిక ప్రయోజనమున్నా ఎవరూ దాని జోలికి పోరు.

చిత్రనిర్మాతలు తాము ప్రజలకు వినోదం కలగజేయడానికే ఫీలింగ్ వ్యాపారం చేస్తున్నామనీ, ప్రజలకు వినోదం ప్రధానావసరాలలో ఒకటి గనుక ఆ అవసరం తీర్చడమే తమ లక్ష్యమనీ అంటారు. ఇది కేవలం తమనీ, ఇతరులనీ నమ్మించడానికేగాని మరేమీ కాదు. ప్రజలకి వినోదం సరఫరా చేయడంవల్ల వాళ్ళు చేసుకోవచ్చుననే ఆశయే లేకపోతే ఎవరూ చిత్రనిర్మాణం జోలికిపోరు. అంతేకాదు, అసలు సినిమాచిత్రాల ద్వారా వినోదం పొందడమనేదాన్ని, ప్రజలకు ఒక అవసరంగా మార్చినవారు కూడా సినిమా వ్యాపారులే.

సినిమాలు తీసేవారు సినిమాలను వ్యాపార వస్తువులుగానే పరిగణించుతారు కనుక, విరకం సినిమాలుతీస్తే మనాయాసంగా, త్వరగా తమ డబ్బు తిరిగి వస్తుందో, ఆ సినిమా తే తీయడానికే ప్రయత్నిస్తారు. అటువంటి కథలకోసమే తమ శక్తియుక్తులు

ధారపోస్తారు. కొన్ని సెన్సార్ నిబంధనలకు లోబడి ఎటువంటి కథలను, ఎటువంటి నిధంగానైనా చిత్రాలు తీయడానికి సినిమా వ్యాపారులకు పూర్తి స్వాతంత్ర్యమున్నది. వీరిని కాసింతగరిగివవారు ఒక్క ప్రజలే. ప్రజాభిరుచులను కనిష్ఠ సామాన్య ప్రమాణంలా అంచనాకట్టి ఆ ప్రకారం సినిమాలు తీయడం ఈ వ్యాపారులకు పరిపాటి.

ప్రస్తుత ప్రజాస్వామిక పరిస్థితులలో సినిమా వ్యాపారంనుండి సాంఘిక ప్రయోజనాలను ఆశించడం ఎండమావులపై ఆశ పెట్టుకోవడం వంటినే అవుతుందని మొదట చెప్పాను. ఇంతవరకు ఈదేశంలో తయారైన చిత్రాల్లో సాంఘిక ప్రయోజనం ప్రధానంగా పెట్టుకుని తీసిన చిత్రాలను లెక్కపెట్టడానికి ఒక చేతివేళ్లు కూడా ఎక్కువేసి నా నమ్మకం. విద్యావిధానం యొక్క, కళలయొక్క పరమ ప్రయోజనం మానవుణ్ణి బాధ్యతాయుతుడైన సంఘటిగా, పౌరుడుగా తయారుచెయ్యడం. ఇప్పటి వ్యవస్థలో మన విద్యావిధానంగాని,

కొలంబియావారి “కెయిన్ మ్యూటిసి” లో జోన్ ఫెరర్, వాన్ జాన్సన్, హెన్రీ బాగర్ట్.
కెయిన్ అనే అమెరికన్ నౌకపై జరిగిన తిరుగుబాటు ఈ చిత్రంలో ఇతివృత్తం.

కోయాసిక్వర్ & కంప్లీమెంటరీ వారి "బాలసన్యాసము" ప్రారంభోత్సవం జూలై 22 వ తేదీన కేవలీలో జరిగింది. ఆ సందర్భంలో తీసిన పై ఫోటోలో సముద్రాల (రచన), వంగర (నటుడు), పి. సుబ్బారావు (నిర్మాత), ఎస్. రాజేంద్రరావు (సంగీతం), టి. వి. ఎన్. శర్మ (ఆర్ట్స్), మొదలైనవారిని చూడవచ్చును. లీల, రాణి, వర్మలను పాడిన రెండు బృందగీతాలు ఆరోజున రికార్డుచేశారు.

మల్లీ పారాజీక చిత్రాలు

క్రమంగా వ్యాపార వస్తువులైపోతున్న కళలుగాని ఈ ప్రయోజనానికి విచిత్రం సహాయకారులుగా లేవని వేరవేపు సవరంతో, ముఖ్యంగా అన్నిటికంటే విపరీతంగా వ్యాపార వస్తువులుగా తియ్యలేన సినిమాలు పైస చెప్పిన సాంఘిక ప్రయోజనానికి ఆమడల దూరంలో ఉన్నాయి.

సమాజంలో అమలులో ఉన్న ఆర్థిక వ్యవస్థయొక్క ప్రభావం ఆ సమాజపు రాజకీయాలమీద, సంస్కృతిమీద, కళలమీద, విద్యావిధానంమీద, అన్నిటిమీద చని చేస్తుందంటే అంగీకరించనివారు అనేకులున్నారు. వీరికి ఒక్కముక్కలో సమాధానం చెప్పవచ్చును. ఈ ఇరవైయిది శతాబ్దంలో "సినిమా" అనే ఒక కొత్తకళ పుట్టింది. ప్రజాస్వామ్య కళలలోని ఆర్థిక వ్యవస్థ మూలంగా ఈ కళ పుట్టిన తుణుకునూ చెప్పాలి. వ్యాపారవస్తు వైపోయింది. సినిమాలను వ్యాపారంగా కాక మతావిధంగా నడపడానికి నీలులేదు. చలనచిత్ర దర్శితలో ఉత్తమ కళాత్మక చిత్రాలు కొన్ని చెరుగువాలుగా వచ్చినా ఇవి తక్కించదగినవి కావు. భారీ ఎత్తున జరిగే సినిమా వ్యాపారంలో ఇవి సముద్రంలో కొక రెట్టల

నంటివి. కళలమీద ఆర్థికవ్యవస్థ ప్రభావానికి ఇంతకంటే మంచి నిదర్శన మేమి కావాలి.

* * * ఈ స్థితిలో తెలుగులో కొందరు నిర్మాతలు మల్లీ పారాజీక చిత్రాలు తీయడం వాళ్ళమీదికి వంతగా లేదు. రామస్వామి అయ్యర్ గా రనుమప్పట్లు ఇది కేవలం ఆధ్యాత్మిక చింతన ఎక్కువతో దనదానికి తార్కాణంకాదు. రకం చిత్రం తీస్తే జనం ఎగబడతారని తోస్తే ఆరకం చిత్రాన్నే నిర్మాత తీస్తాడు. "సాంఘిక" చిత్రాలు నిర్మించిన వారంతా సంఘ సంస్కారులు, "జానపద" చిత్రాలనే పేరుతో ఇవ్వడమిట్లు కథలలో చిత్రాలు తీసినవారు మన జనపదాలలోని జాతీయ సంస్కృతిపై అభిమానం కలవారాకాదు. అలాగే పారాజీక చిత్రాలు, భక్తుల జీవిత చిత్రాలు తీసేవారందరూ చనిపోయిన భారతీయ ఆధ్యాత్మిక బోస్సత్వాన్ని పునరుజ్జీవింప చేసేవారుకాదు. ప్రస్తుతం తెలుగు సినిమా పరిశ్రమలో అనేకులు ఋణాధునానికి అంటుకుపోయారు. ఋణాధునం నుండి వెకల్చుకొని ధనాధునాన్ని చేరుకోవాలని ఏడు చేస్తే ప్రయత్నాలే ఈ పారాజీక చిత్రాలు.

దేశంలో ముఖ్యంగా పబ్లికల్లీ ప్రాంతాలలో పురాణాలమీద విశ్వాసం ఇంకా అపారంగా ఉంది. ఈ విశ్వాసాన్ని ఆధారం చేసుకుని, ప్రజలలో కేపుడిమీద, కేవలమీద, వారి మహిమలమీద ఉన్న నమ్మకాలను ఆధారం పెట్టుకుని, సాంఘిక చిత్రాలలో ఎత్పెట్టుగా కనిపించే భరీదీక్ష పెట్టించుట, చిత్రచిత్రమైన దుస్తులను, వెళ్ళి ఆకర్షణలను వేస్తూ ప్రదర్శించి డబ్బు చేసుకోవడానికి పారాజీక చిత్రాలు బాగా పిలిస్తాయి.

పురాణాలలోని కథలు వందలకొలది సంవత్సరాలుగా కాలప్రవాహానికి ఎదురీడి, ఈనాటికి నిలబడి ఉన్నాయి. ఇవి గాడి మేడ దుస్తులలాగ తయారుగా ఉన్న కథలు. ఇంతకంటే మంచి "దామా" కలిగిన కథలు సృష్టించడం ఇప్పటి సినిమాపరిశ్రమలోని వారికి తలకు మించిన పని. శ్రమలేకుండా తయారుగా ఉన్న ఈ కథలను వాడుకోవడం మేలని పలువురు నిర్మాతలు పిలిచే పద్ధతు.

ఇక పోతే, ఈమధ్య అడపా తడపా విడుదలవుతున్న పాత పారాజీక చిత్రాలు కొత్తగా తయారైన సాంఘిక, జానపద చిత్రాలకంటే ఎక్కువదబ్బు చేసుకుంటున్నాయట. ఇది కొంతవరకూ నిజమే అయిఉండాల్సి. లేకపోతే మన నిర్మాతల దృష్టి మళ్ళీ పారాజీకాలవైపు తిరిగి ఉండదు.

కనుక ఇప్పుడు మల్లీ తెలుగు చిత్ర సీమలో పారాజీక శకం ప్రారంభ మవడంలో ఆశ్చర్యంలేదు. అసలు నన్నడిగితే మన చిత్రసీమలో పారాజీక శకం అంతం కానేలేదు. సాంఘిక జానపద చిత్రాల పేరుతో ఇంతవరకూ పారాజీక చిత్రాలే మన నిర్మాతలు తీస్తున్నారు. (అతి స్వల్ప సంఖ్యాక మైన కొన్ని చిత్రాలు మినహా.)

—ఎన్నార్.

"సంస్కారాయుడు"

నాటకం

దాదా నాట్యనికేతన్ అనే నాటక బృందంవారు జూలై 25 వ మద్రాస్, సాందర్బమువారిలో మొక్కపాటి నరసింహకౌన్త్రిగారి "సంస్కారాయుడు" నాటకం ప్రదర్శించారు. పడుచుపిల్లను పెళ్ళిచేసుకోబోయి అవమానం పొందిన సంస్కారాయుడుగా వంగర వెంకటసుబ్బయ్యు బాగా నటించాడు. గీతారాణి, జయశ్రీ, సావిత్రి, ఎస్. నూర్యల, బి. వి. రామ్, ఎ. నరసింహారావు, జి. ఎన్. భూషణ్, గోపాలం, ఆర్. వెంకటేశ్వర రావు, టి. కె. విశ్వనాథ్ తదితర నటీనటుల వర్గం.

విప్లవారాయణ

కోర్కరాజ్యపు చరిత్రాత్మకవాతావరణం కలిగిన "విప్లవారాయణ" కథను భరణి వారు కీర్ముగిని నిర్మిస్తున్నారు. విప్లవారాయణను మహాభక్తుడు; నేననే విప్లవం. వీరిద్దరి ప్రేమగాధను చూపించే ఈ చిత్రంలో విప్లవారాయణనుగా నాగేశ్వరరావు, జేబజేవిగా భానుమతి, భంగరాజుగా రేలంగి నటిస్తున్నారు. నిర్మాత, నిర్వహకుడు రామకృష్ణగారు ఈ చిత్రాన్ని ఆగ్నేయబెంగాల్ విడుదల చేసేందుకు చురుకుగా పనిపాగిస్తున్నారు. సమైక్యతలవారు సంభాషణలు, పాటలు వ్రాస్తున్నారు. రాజేశ్వరరావుగారు సంగీతం సమకూరుస్తున్నారు. ఇటీవల వచ్చిన సాంఘిక, జానపదచిత్రాల వృద్ధికి ఈ చిత్రం ప్రేక్షకులకు ఒక కొత్త ఆకర్షణ కాగలదని భావించబడుతోంది.

దోబిపూ జువోన్ కు

జేక్ బహుమతి

కెకోస్టావాకియాలో కార్మికి వాణిజ్య జరిగిన ఎనిమిదవ అంతర్జాతీయ చలన చిత్రోత్సవం జూలై 20 న ముగిసిన సందర్భంలో "సంఘాభ్యుదయానికై కృషి" అనే శీర్షిక క్రింద ఒక బహుమతి భారతీయ చిత్రం "దో బిపూ జువోన్"కు, మరొక బహుమతి హోల్మ్ చిత్రం "సెయింట్స్"కు వచ్చాయి. గ్రాండ్ ప్రైజ్ బహుమతులు సోవియట్ చిత్రం "ట్రూ ఫ్రెండ్స్"కు, అమెరికన్ చిత్రం "సాల్ ఆఫ్ ది ఎర్త్"కు వచ్చాయి. ఉత్సవంలో 29 దేశాలు పాల్గొన్నాయి. కొంత బహుమతులు ఊర్గు జర్మనీలో తియ్యదైన "ఎగ్నైన్ కాల్యూన్ - పన్ ఆఫ్ హిస్ క్లౌన్"కు, జాపనీస్ చిత్రం "చిల్డ్రన్ ఆఫ్ హిరోషిమా"కు ఇవ్వబడినాయి. ఈ ఉత్సవానికి కెకోస్టావాకియా అధ్యక్షుడు జనోబిక్ హాజరయ్యారు.

వెనీస్ ఉత్సవం

వెనీస్ లో ఏటా జరిగే అంతర్జాతీయ డాక్యుమెంటరీ చిత్రోత్సవంలో "Back of Beyond" అనే ఆస్ట్రేలియన్ సాంస్కృతిక చిత్రానికి ప్రథమ బహుమతి వచ్చింది. రెండవ చిత్రాల్లో ప్రథమ బహుమతి కూడా ఆస్ట్రేలియన్ చిత్రమే అయిన "Down in the forest"కు వచ్చింది. ఆస్ట్రేలియాలోని కంగారూ, కోవలా, తిథిర వృక్షాలు

నీలిత విశేషాలు ఈ 'ఫాంటసీ' చిత్రంలో వచ్చాయి. వీటిలో బ్రెటన్, ఇటలీ, మనోహరంగా చూపబడ్డాయి. ఈ ఉత్సవాలలో మొదలైన 12 దేశాల చిత్రాల వారికి 28 దేశాలనుంచి 100 చిత్రాలు బహుమతులు పొందాయి. ★

రు. 16,600

1 - వ పోటీలో పంచిపెట్టబడినది.

(స్వంత ఆర్థికమగల పోస్టు కవరు పంపినచో బహుమతిపొందిన వాగి వివరములు పోటీదార్లకు పంపబడును.)

నెం. 9 పోటీకి బహుమతుల పంపకము గ్యారంటీ చేయబడును.

బహుమతి మొత్తం రు. 25,000 పైగా

పోటీ నెం. 3

తీరిక; "Newera"

తప్పక ప్రయత్నించండి

గ్యారంటీ బహుమతులు :—

ప్రతి లోక కలెక్టుకు రు. 2,125/- ప్రతి మొదటి గెండు అడ్డము వరుసలు కలెక్టుగావచ్చును. రు. 525/- ప్రతి ఒక అడ్డము వరుస కలెక్టుగా వచ్చును. రు. 55/- ప్రతి మొదటి అడ్డము రెండవ రైల్లో గెండు మొదట్ల కలెక్టుగా వచ్చును. 5/- ఇవిగాక రు. 355/; రు. 225/; రు. 115/- ఎక్కువ సంఖ్య యొగ్గటలు పంపినవారికి బహుమతులుగా యివ్వబడును.

(8) నుండి (21) వరకుగల అంకాలు యీ కలెక్టులో పాడి నిలుపుగా, అడ్డముగా అయిములగా యెటుకూడినా అన్ని ప్రకటనలనుండి మొత్తం (54) వచ్చేట్లు చేయాలి. ఒక అంకంకూడే నాడాలి.

ఇండియాలో ఆఖరు పోస్టింగు తేది 3-9-54. ఫలితము విదేశాలనుండిలయినచో ఆఖరుతేది 28-8-54. 13-9-54

ప్రవేశ రుసుము: ఒక ఎంగ్లీషి రు. 1/- నాలుగు ఎంగ్లీషిలకు రు. 3/- వరహాగు ఎంగ్లీషి రు. 1 టీకి రు. 10/-.

నిబంధనలు: నిర్ణయించిన ఫీజుతో కూడా సాదా కౌంటిమెంటును యొగ్గడ ప్రవాసంపజువును. మనియార్లకు రు. 10, లేక ఇండియా పోస్టల్ ఆర్డరు లేక బ్యాంకు డ్రాఫ్ట్ ఎంగ్లీషిలకు ఫీజుగా పంపవలెను. (విదేశాలనుండి సంపు ఎంగ్లీషిలనుంచి బ్రెటిష్ పోస్టల్ ఆర్డర్ పంపవలెను.) ఏదా అడ్డము చేరు స్పష్టముగా మనియార్లకు కూపనుమీద వ్రాయాలి. సాల్యూషనుకు ఇంగ్లీషు అంకలే నాడాలి. మీరటిలోని ఒక కొప్ప గ్యాలెనులో డిపాజిట్ చేయబడియున్న సాల్యూషన్తోగాని లేక దానివరుసలతోగాని పోలియున్న వే కలెక్టు సాల్యూషనులనియు లేక కలెక్టు వరుసలనియు అంగీకరింపబడును.

50			
18	17	7	8
6	5	19	20
15	12	14	9
11	16	10	13

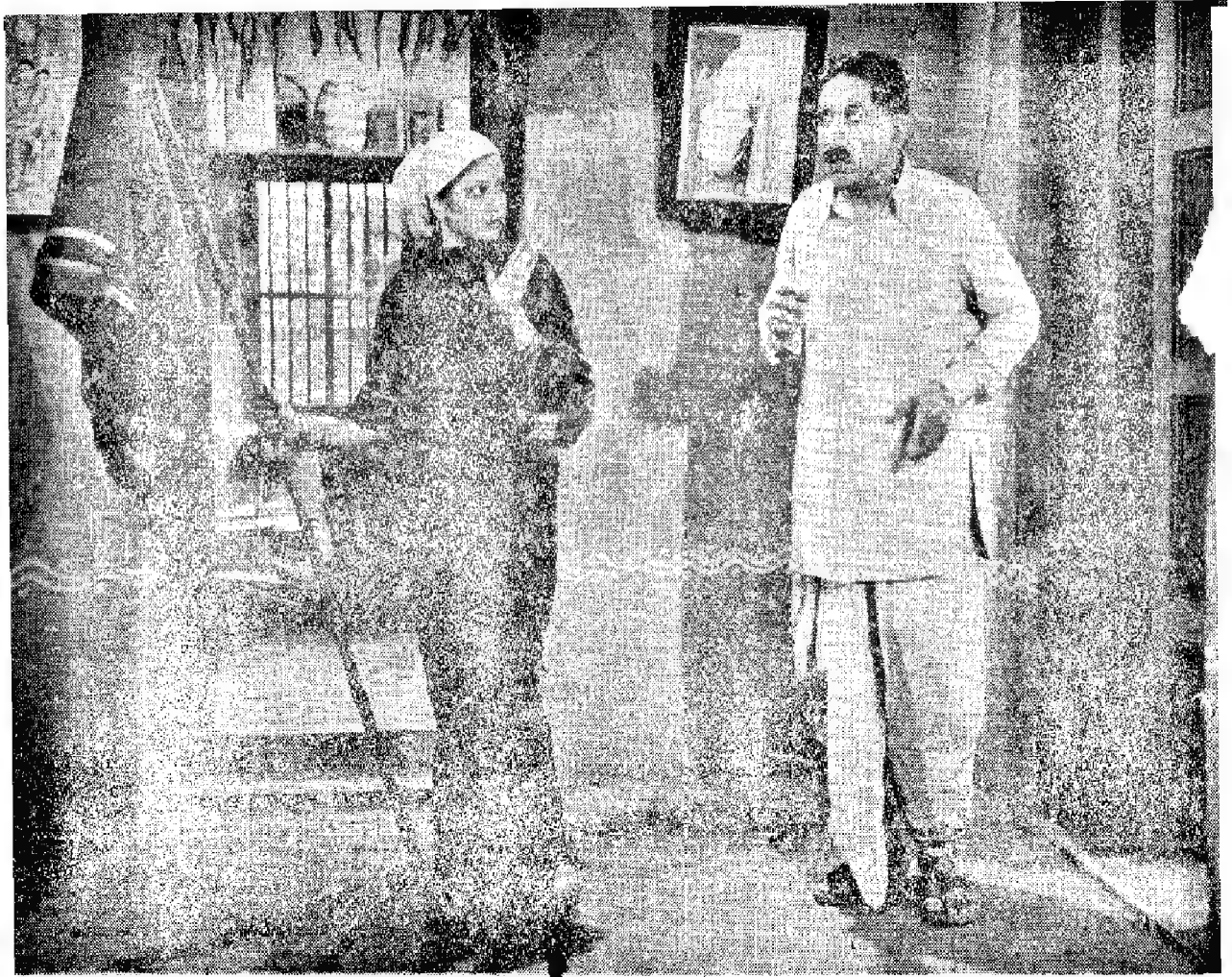
ఇంగ్లీషులోనే ఉత్తరాలు వ్రాయాలి. ఎంగ్లీషులో కూడా వ్యంగ అడ్డము గల పోస్టు స్టాంపు వేసిన కవరు పంపండి, ఫలితములు ప్రకటింపబడిన వారం రోజుల్లోగా ఫలితము, బహుమతులు గెలిచినవారి వట్టి పంపబడును.

ప్రమాటర్ తీర్మానము ఆఖరు, గ్యాలెనుబట్టిమైనది. నూ పోస్టులో పాల్గొనుటకు యిది ప్రాధాన్యమైనది.

మీ ఎంగ్లీషు పంపవలసిన అడ్డము:

NEW ERA COMPETITIONS

1, B. 15, The Mall, (250) MEERUT. (U. P.) INDIA.

విక్రమ ప్రొడక్షన్స్ వారి "మా గోపి" లో ప్రభావతి, రేలంగి.

మమ గురు మర్త్య లు

(9వ పేజీ తరువాయి)

భూమణుడి ప్రకృతిలో ఎలాంటి మార్పునీ బహిర్గతం చెయ్యలేకపోయేయి. "అనంగతి విన్నాను." అని అతిశయజమైన ధోరణిలో అన్నాడు.

ఇంత నిర్దిష్ట కవచం ఉన్నాడని. వాసంతి బహుశా అనుకుని వుండదు. ఆ విషయాన్ని కప్పిపుచ్చటానికి ఇంకా ఇలా అంది: "జంక్షను గనక మనూరు స్వేచ్ఛలోనే మీ స్నేహితురాలు రైలు మారాల్సికదా ఒక మాడు మనింటికి రమ్మని అడిగ్తున్నాడండీ?"

"లేనికని?" ఆశ్చర్యపోతూ అడిగేడు ఈ భూమణుడు.

"లేనికేంటి?" నా కావిణ్ణి చూడాలి నుండకూడలేవేంటి?" అంటూ అక్కణ్ణించి వెళ్ళిపోయింది వాసంతి.

నిజానికి భూమణుడు స్నేహితురాలైన రమ్మనలేదు. ఇంకొకరి తిరాగతి తనంతట

తనే వచ్చింది మరీక. ఆశ్చర్య వాసంతి బుర్రలో విచిత్రమైన ఆందోళనకానీ, ఎలాంటి అనుమానాలుకానీ లేవు ఆ మాటకొస్తే వాసంతి మనసులో ఎంతో సంతోషించింది. మరీకని రప్పించి, ఆమెకు తను సాధించిన విజయాన్ని, తమ చిక్క బట్టుకున్న అదృష్టాన్ని చూపించాలని వాసంతి అభిలాష - ఇన్నాల్సాయి తను పడిన ఆందోళనకి ఇదో దిగుడుపులాగు.

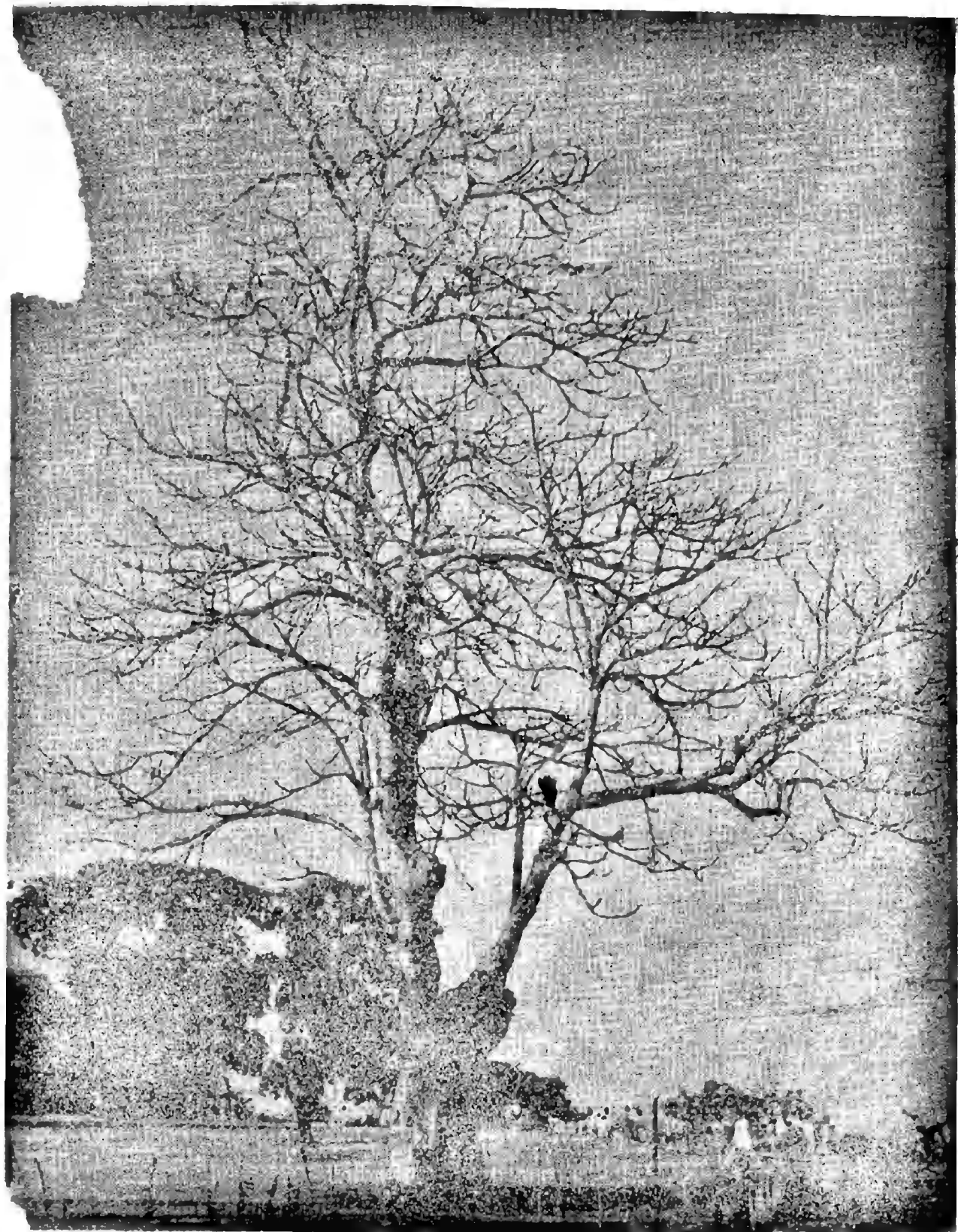
* * * అవతలి గదిలో వార్షింకా కబుర్లు చెప్పకుంటున్నారు. జేన్నిగురించి మాటాడుకుంటున్నారో? ఏమిటో కానీ తను పట్టించుకోవనసరంలేదు. తను భయపడాల్సిన జేమా లేదని వాసంతికి తెలుసు.

ఈ నిమిషం కాని స్టవ్ 'బరీ స్ట' విపోతుందా?

నావాత్తుగా తట్టిన ఆలోచనకి వాసంతి ఒళ్ళు జలదరించింది. అలా ఆయ్యోపక్షంలో మళ్ళీ ఏమనుకుంటుంది? ఆవస్థ దామెకు ఎంత తిప్పడు అభిప్రాయం కలుగుతుంది! ఈ నిషాదకరమైన ముగింపుకి మూలకారణం

తనే అని ఆమె అనకోవచ్చు. ఏనాడో అలాగరిన ఆందోళనంతా తన రాకతో ఒక్కమాటు సువ్వమని పేలుకోచ్చింది ఆమె తప్పకుండా అనుకుంటుంది.

నీలేదు! ఏది ఏమైనప్పటికీ ఈ ఆశ్చర్య సంతృప్తి పొందడానికి మరీకకి ఆ కారణం చిక్కనియ్యకూడదు. స్టవ్ ఆ రౌయ్యటానికి మరీ తిప్పటానికీ ముందుకు జరిగింది వాసంతి. ఇంతలో అంత గట్టిగా ఎలా విగుసుకుపోయిందో మరీక తన బలాన్నింతా ఉపయోగించిన తిప్పలేకపోయింది మరని. ఆయన్ని పిస్తేకో అనుకుంది, భయం వేసి, కానిపిలుకేనే చేటు మర్రికమందు తనకే నామర్తా కాదా నిజంగా ఉగ్రరూపం దాల్చినట్టు భయకరంగా ఒక పైభాగం పెడుతోంది స్టవ్ లేచి, స్టవ్ కి దూరంగా కూచుందాను కూడా వాసంతి తట్టలేదు. తన బలన్నింతా ఉపయోగించి మరని తిప్పటా కంటాటు పడుతోంది. ఏది ఏమైనా సరే ప్రమాదం ఏదీ జరగటానికి ఆమె ఇవా ఒకపక్షం.

అగస్టు 5 విడుదల

పక్ష్మరాజు వారి అగ్గిరాముడు

నిర్మాత. దర్శకుడు. యస్. యం. శ్రీరాములు నాయుడు
భానుమతి * యస్. టి. రామారావు * రేలంగి
ముకేశమల. నటించిన విప్లవాత్మక బేత్రము

ప్రఖ్యాత 'నాజర్ దళము వారి' అల్లూరి సీతారామరా
జీవిత చరిత్ర "బుర్ర కథ బేర్లబడినది.

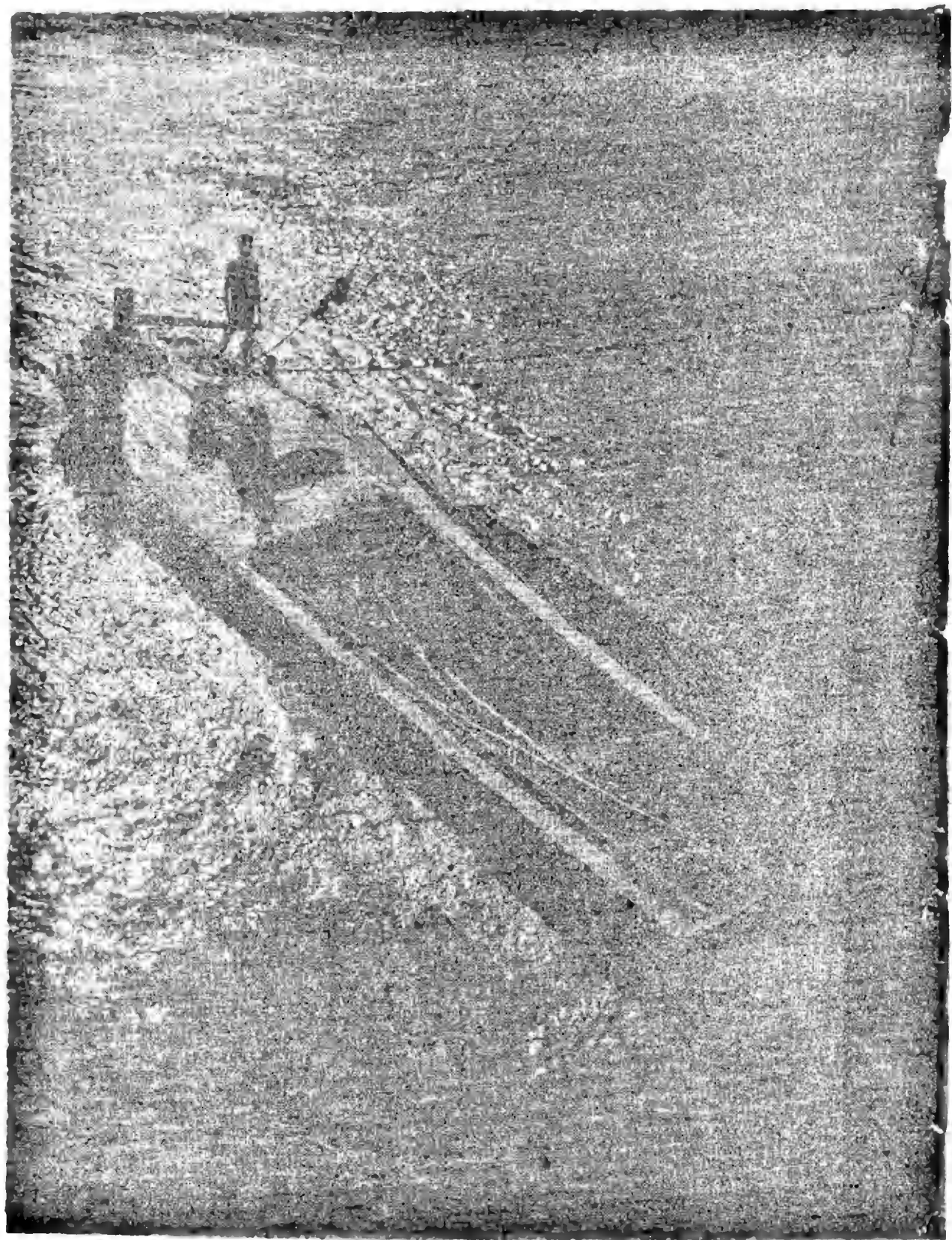
ఆంధ్రపత్రిక

సంపత్తి వాగ్దేవత

4 అణాలు
4-8-54

PRINTED AND PUBLISHED BY THE MANAGER, ANDHRA PRADESH, HYDRABAD

సంవత్సర దండా
రూ. 12-0-0
విడివిడికి 4 అ.

వంపుటము 47
వంచిక 47
4.8-54

స చి త్ర వా ర ప త్రి క

Founder : K. NAGESWARA RAO

జయ శ్రావణ శుద్ధ పంచమి బుధవారం

సా వా స గ త్త లు

విషయానుక్రమణిక

ముఖచిత్రం: నటి పుష్పలత.

కాలక్షేపం— 8

ముగ్గురు మధ్యులు— 5

నిరీహాణి— 10

మంచి-చెడూ— 12

కుక్కశోక— 17

వనితాలోకం— 22

వలసల బంగారం— 24

నవ్వుపండిత— 27

మాతెలుగు పాపాయి— 35

గలిచిన విశ్వం— 36

అన్నా-చిన్నా (సీరియల్)- 42

సినిమా— 50

లోపలి కవరు చిత్రం:-

“రవల వెలుగుల గంగ”

ఫోటో: నాగం కామేశ్వరరావు
—రాజమండ్రి.

వెనుకపక్క కవరు చిత్రం:-

శిశిరశోభ

ఫోటో: సి. సి. ఎమ్. ఈశ్వరబాబు.

పంచతంత్రం - గమనిక

కారణాంతరాలవల్ల పంచతంత్రం-
లభ్యతాకం ప్రస్తుతానికి ప్రచురించలేక
పోతున్నందుకు చింతిస్తున్నాం. తిరిగి
త్వరలోనే - నాలుగైదు వారాలలో
ప్రచురణ సాగించగలం.

దసరా సంచిక

పిల్లలకు ప్రత్యేకార్పణ

కథలు, గేయాలు, చిత్రాల రచనలో పోటీ

రాబోయే ‘విజయదశమి’ పండుగకు (1954 అక్టోబరు 6 వ తేదీ) ఆంధ్రపత్రిక నచిత్ర వార పత్రిక పిల్లల ప్రత్యేక సంచికగా వెలువడుతుంది. బాల బాలికలకు ఉల్లాసం, విజ్ఞానం కలిగించే చక్కని కథలు, గేయాలు, వ్యాసాలు, బొమ్మలతో పత్రిక ఆకర్షణీయంగా తయారవుతుంది.

బాల బాలికల రచనాశక్తిని, చిత్రలేఖనాశక్తిని ప్రోత్సహించడానికిగాను పోటీ పెడు తున్నాము. ఈ పోటీలో ఒక మంచి కథకు, ఒక మంచి పాటకు, ఒక మంచిబొమ్మకు బహుమతు లివ్వబడుతాయి.

ఈ సందర్భంలో రచనలు, చిత్రాలు వంపదలిచేవారు ఈ క్రింది అంశాలను గుర్తుంచుకోవాలి.

* పదిహేనేళ్లలోపు బాల బాలికలు మాత్రమే ఈ పోటీలో పాల్గొనవచ్చును.

* కథలు, గేయాలు, బొమ్మలు, స్వతంత్రమైనవై ఉండాలి.

* కథలు గేయాలు కాగితానికి ఒకేప్రక్క సిరాతో స్పష్టంగా వ్రాయాలి.

* బొమ్మలు రంగులలో కాని, రంగుకాగితం పైనకాని సిరాలతో వ్రాసినవిగాని పనికిరావు. ఇండియన్ ఇంక్ తోగాని పెన్సిల్ తోగాని వ్రాసి పంపాలి.

* రచనలు, బొమ్మలు 1954 ఆగస్టు 21 వ తేదీలోగా మాకు చేరేవిధంగా పంపాలి.

* రచయితలు, చిత్రకారులు తమ పూర్తిపేరు (ఇంటిపేరు కూడా) వయస్సు, చిరునామా అన్నీ వివరంగా రచనలూ చిత్రాలతోపాటే వ్రాసి పంపాలి.

* స్వీకరించబడని రచనల్ని, బొమ్మల్ని తిప్పి పంపాలని కోరేవారు చాలినంత స్థానవుకూడా చేర్చి పంపాలి.

* కవర్లపైనా లేక రేఖలపైనా “ఆంధ్రపత్రిక నచిత్ర వార పత్రిక దసరా పోటీకోసం” అని

సుకృతాత్ములు రససిద్ధులు
సుకవింధ్రులు విజయనిధులు - సుమ్యుక్తి
తదీయ

ధిక కీర్తి కిరీరంబులు
ప్రకట జరామరణ జన్మ - భయరహితంబుల.

తా|| మంచికృతులు రచించినవారుగాని పుణ్యాత్ములుగాని; పవరసములను ఒప్పించుటలో సిద్ధహస్తులైనవారుగాని, పాదరసయోగవిద్యయందు సిద్ధిపొందిన యోగులుగాని; మంచి కవింధ్రులుగాని, త్రికాలచేతులగు యోగులుగాని, సర్వమును జయించెడి సంకల్ప సిద్ధులు. ముసలితనమును మరణ భయమును అతిక్రమించిన యోగులవలె ఆ రెండింటివల్ల భంగము కావలకుంటే చారి కీర్తి కిరీరము స్థిరస్థాయిగా ఉంటుంది. ఏదైనా ఒక మహాకావ్యం రచించి దానిని ఎవరికైనా అంకితం యివ్వడం కవికి అవసరమా? లేక, అంకితం పొందడం కృతి పతికి అవసరమా? అనే విషయం చాలా కాలంవరకు కవులు చర్చించుటకు తగులుకోలేదు. కొంతకాలానికి బమ్మెరపోతరాజు గారు ఉద్భవించి కృతికర్తలకూ కృతిపతులకూ మధ్య జరుగుతూ ఉండే భాగవతం అంతా బట్టబయలు చేసివేశారు, గోపికా వస్త్రపహరణం లాగున.

“తల్లి నిన్నుదలంచి పుత్రకము చేతంబునిలిన్”

అని మాత్రమే ప్రతి జంధుణ్ణి చదువు ప్రారంభించవలసినదని పోతన్న గారు కాసిం చారు. “పదస్వతీజీవిని ప్రార్థించు-ఆ చదువుల తల్లి తలుచవల్ల చదువునేర్పి, చక్కని పండితుడవై, కవివై, కావ్యాలు వ్రాయు. ఆ చదువుల తల్లికే ఆ కావ్యాన్ని సమర్పించు. ఆమె నీకు యిచ్చిన విద్య అది. ఆమె కృపాకటాక్ష వృష్టివల్ల నీ హృదయ త్రేత్రంలో పండిన పంట నీ శరణధరిత పద్య కావ్యులు. జీవునిమావ్యంలో పండినపంటను జీవుని భూపదీపారాధనలకు, ఉత్సవకైంక

రాగభాగ్యకృత్యమై త్రిక నైవేద్యం దులహా వినియోగించాలి. నీవు ఆ ప్రసాదం స్వీకరించి లోకులకు పంచపెట్టుతూ ఉండాలి. అంతేగాని, సకలసద్గుణవిభుంబయగు కారదాంబకు నివేదించవలసినపంటను పెంబపాడు సంతలో అమ్మినేసి, ప్రేకం చక్కగా జేబులో వేసికొని “దాక్షిణ్యము ప్రతి వివార వర గంధర్వాప్సర భామినీ వక్షోజద్వయ కుంభికుంభములపై” కన్నురి కలిసిన గంధమును ముక్కుగా పూయుటకు బండి ఎక్కి ప్రయాణమయ్యే పండితుడు, పండిన పంటను దుర్వినియోగం చేసినవాడవు తాడు”- ఇతే బమ్మెర పోతన్న గారు కవి మండితికి నేర్పిన భాగవతనీతిసారము.

కృతిని అంకితంపొందడం అనేది సప్త సంతానములలో చేరింది. తనకు పుట్టిన బిడ్డ మూలంగా తన కీర్తి ఎంత కావ్యరంగా ఉంటుందో, యంచుమించుగా అంతటి కావ్యరమైన కీర్తిని కృతి అంకితంపొందడం మూలంగా గడింపవచ్చునన్నాడు. నామ యణంవంటి పరిశ్రమైన మహా కావ్యం ప్రపంచంలో కలకాలం చెక్కు చెదరని రసగుళికవలె, జీవనదియైన గంగవలె, మనుజుల మనోవేదనల తోలగించి ఆత్మానందం కలుగజేసి సర్వ కీర్తిచక్రవర్తి వారియై, కుభావర్కమై, చంద్రతారా రక్తముగా ఆర్యలోక పూజితమై విరాజిల్ల గలదు. కానక, అటువంటి కుభాకావ్యమును అంకితము పొందినటువంటి కృతి భర్తచేతుకూడా ఆ కావ్యములో భాగంగా చేరియుండినట్లయితే, ఆ కావ్యంతోపాటు, కృతి భర్తచేతు కూడా కావ్యరంగా ఉంటుంది-నిజమే. కాని, తన చేతు మాత్రమే స్థిరస్థాయిగా లోకంలో ఉండి వలెనే ప్రాకుబాటగాని, ఆకులపాటుగాని ఎందుకు? తన ఆత్మ పరిపక్వం కావాలని కోరుకోవాలి. అంతే పెద్ద కోరిక లేకపోతే తాను ఆయురారోగ్యములతో భాగ్య భోగ్యములతో విహిత దైవిక సుఖం

అనుభవించాలని కోరుకోవాలి. అంతే గాని తన చేతులో ఆరోగ్యం లేకపోయినా సరే, తన ఆత్మకు కాంతి లేకపోయినా సరే, తన చేతుమాత్రము గొప్పగా కొండంతగా, ఎల్లజీవాలవారూ, ఎల్లకాలమూ చెప్పుకుంటూ ఉండివలెనే కోరిక ఎవనికైనా ఎందుకు కలగాలి? ఇంట్లో గద్దెలములకంపు కొట్టుచున్నప్పటికీ, ఇంటిపేరు కన్నూరి చారు అని ఉండాలి. ఇంటిలో యాగల మోత ఉన్నప్పటికీ, బయట సనాటిమోత ఎక్కువగా ఉండాలి. తాను త్రాశది అంటరి అయినప్పటికీ, తన మీసాలను పైకి ఎత్తిపట్టుట కోకదు తైనాటిగా ఉండాలి. రాజువేషానికి కిరీటం కానాలి - భుజకీర్తులు కావాలి. కవులు కీర్తించాలి. ఇదంతా రాజువేషానికి కావలసిన సింగారం-ఈ అలంకరణం, యా “మేకప్” (Make-up) లేకపోతే, రాజువేషంలో మోజు పోతుంది. రాజు లేజో విరాజితుడు కావాలంటే ముఖానికి ఫేసువపు డరు అద్దుతూ ఉండాలి. “మాదిరి సేయ వచ్చు జనపాధు మొగంబును చంద్రించి మున్” అని వికచియైనా తెల్లని వర్ణము పూసినట్లుగా వర్ణిస్తూ ఉండాలి. ఆ రాజు గారికి కావ్యం ఉన్నా లేకపోయినా, ఆయన సమరసింహుడు అని కీర్తించాలి, ఆయనలో ఏ గొప్ప గుణాలూ లేకపోతే, ఆయనలో ఉన్న మహత్తు ఎవరికీ అర్థం కాదన్నట్లుగా, ఆయన శస్త్ర మునిషికోద న్నట్లుగా, గుట్టుగా, గట్టిగా, కొట్టుకుండా నిట్టకుండా,

“అతని కతంబే సాటి
చతురర్థి పరిత మహీశంబునన్.”
అని వ్రాస్తే చాలు. ప్రభువు ప్రశస్తి కోసం ఆ కవి జబర్దస్తీగా వుండక వచ్చి తోడలు కొట్టినట్లుగా ఉంటుంది. “నాలుగు సముద్రాలచేత చుట్టబడిన యా భూమిమీద ఆయనకు ఆయనే సాటి” అనేమాటలో ధాటి చాలా ఉండిగాని, ఖాటు ఏమీ లేదు. “మా రాజుగారి, మా రాజుగారే

కవిముఖ పాఠశాల కృత్రి

కాప్టీర్-కుసుం

ఇద్దమైన మనలో వానరీభువ

మనగోటి దత్తవర్ణ మంత్ర

సాంటలక్స్

యరడ, గళ్లు, కాళ్లు, మొటిమలకు

ప్రేమలిలా

ప్రేమిదమన మెనూర ఉడువట్టు

నంజు గూడు-పండ్లపాడి

మృగరీహం

నవ్వుకనెన 60 ఆయురవేద బిష్యములు.

విజయం: యెన్లెచర్ కళాపరిశా. 5కి, బందరుపల్లి మద్రాసు-1 (రాంచి: గాంధీనగర్, విజయవరం-1)

శాసన వాచక రాజ్

★ కాలక్షేపం ★

సాటి" అని సమాఖ్యచేస్తే కాదని వాదించే వాళ్లు ఎవ్వరూలేరు. మంచిలోగాని, చెడులోగాని ఎవరికీవారే సాటి—నూ రాజుగారికి సాటిరాజులవా రెవరున్నారో? అని పంచెంచేస్తే, ఎందులో సాటి? అని అడగాలి. కోడిపంచెములలోనా? గుర్రపు పంచెములలోనా? మిసాల విషయంలోనా? ఖాసాల విషయంలోనా? మొ ఖాసాల విషయంలోనా? ఏమైనప్పటికీ, "గొట్టెల గోత్రాలు గొల్లల కెలుక" అన్నట్లుగా, రాజుల గోత్రాలు కవిరాజుల కెలుక అనే విషయం మన కొవ్వలు చదివినవారికి దివ్యంగా విశదం అవుతుంది.

రాజులు తమలో తాము వివిధంగా పోరాడి యుద్ధాలుచేసి, తమ మిసాలకు సానపట్టుకుంటూ, తమ పాశ్చేత్యతో తమ కోడిపుంజులతో ఏకమై వివిధంగా కాలం గడపివారో, అదేవిధంగా కవులకూ కవులకూమధ్య, సభలలో పోటాపోటీలుకల్పించి వివాదాలు పురికొల్పి వివేచనగా విని కని ఆనందించారు. ఆ రాజుల పోషణలో పెరిగిన కవిరాజులు కూడా ఆస్థాన ఉస్తాదుల వలెనే తియ్యారైనారు. ఇటువంటి పరిస్థితి వల్ల కలిగిన పర్యవసానం ఏమిటయ్యా అంటే, రాజసభలో సత్కారం పొందిన కవులు రాజుగారి ముఖమును పున్నమ చంద్రునితో సాటిగా సన్నుతించారు. ఆ రాజసభలో వరాధివింపబడిన కవులు ఆ రాజుగారి ముఖమును అమావాస్య చంద్రునితో సమానమని పీసముగా గానము చేశారు. రాజుగారి సత్కారం

పొందిన కవి తన కావ్యం ఆయనకు అంకితం యిచ్చి, రాజ్యంలో ఆయన పేరు కాళ్ళతోగా ఉండేట్లు ఆయనను శ్లాఘించాడు. రాజుగారివద్దనే సత్కారం పొందలేక, తిరస్కారం పొంది, తన కావ్యంలో రాజుగారి నే బూతులు తిట్టి, ఆరీతిగా ఆయన పేరు, ఆకావ్యం ఉన్నంతకాలమూ, కాళ్ళతోగా ఉండేట్లు ప్రేడమార్కు రిజిస్టరు చేసి నట్లుగా రిజిస్టరు చేసిన కవులు కూడా ఉన్నారు. ఇటువంటి తిట్లకవిత్వం సాహిత్యంలో పుట్టుకుంటున్నా ఉంది.

పేరు కాళ్ళతోగా ఉండడం కావాలి. అట్టి సందర్భంలో తిట్లు కవిత్వ మయితే నేం? పొట్ట నిండుచుండే లాటలు వేసేడి వానివలె వ్రాసేడి లాట కవిత్వ మయితే నేం? తిట్లు కవిత్వంలోనైనా, లాట కవిత్వంలోనైనా చూడమని పేరు మోగితే చాలు. మొత్తమీద విద్య ఒక లాడ స్త్రీకరులో రాజుగారి పేరు దిక్కులు పిక్క టిల్లునట్లుగా మోగుతూఉంటే చాలదా?

నినిమా తార మా ఉరు వస్తోంది అంటే జనం ప్రేమనుకు వచ్చినట్లుగా, దేవుని ఉత్సవానికి ఊరేగింపుకు కూడా రారు. గంగా నమ్మ జాతరకు కూడా రారు. అటు వంటి సినిమా తార తన సొందర్య ప్రభావంచేతనే జనాన్ని ఆకర్షించి నదని అనుమానం లేకుండా అనలేము. ఎందుచేతనంటే, ఆమె అతయవ సౌప్యం చూస్తే, "నిక్కెడు, నీలెడు, విల్రవీగ డున" అన్నట్లుగా ఉండవచ్చు. కాని, అది అంతా మేకప్స్ లో ఉన్న గారడీ అంటారు. తెరసానుల 'మేకప్స్'ల తెర మరుగుల మర్మమెల్ల, విప్పిచెప్పక తప్పదంటే, 'మేకప్స్' లో గల మేకప్స్ చేసిన పప్పుకూడు. పేదవుల రంగుల ముదిరిన పిందలు, ముఖముల మెరుగుల కళాయి గిన్నెలు, నేటి మన మేటితారలు. నిజంగా మన అభినయ కళ యిటువంటి కృత్రిమ మార్గములలో పుటిల కులటల బాటలలో పడినందుకు భారతీదవి కంటే తడి పెట్టవచ్చు.

"కాటుక కంటినిరు

ననుకట్టు పయింబడ,

నేల ఏడ్చెదో

హాటక గర్భరాణి?"

అని మనమా సినిమా సరస్వతిని ఓచార్చు వచ్చు. కాని, విద్యవలసినది సరస్వతి కాదు. లోకులకు "కనుకట్టుగా చనుకట్టు కట్టుకొని పొట్టకూటికై అందచేసిన అంద

కలెలమని, చిందులు త్రొక్కడి చలనచిత్ర చిత్రాంగులు, తమ అందము విద్వేషట్లుగా ఉన్నదని ఏడు వ క లె ను. అసలు ఘాటు ఆవలో ఉందిగాని, కూరలో లేదని గ్రహించలేని రసజ్ఞులం మనం. ప్రతాప రుద్రయ నాటకములో "సారా చెంబుతాడు తెగిన" (సారస్వంబు త్రాడు తెగిన) చాకలి పేరిగాండ్లము మన మని గ్రహించి విద్యవలసినది వైరి నీనిమా తార వ్యాపాన ప్రేక్షకలోకం.

పేరుకోసం ప్రాకులాడవలసిన పని యోగులకు లేదు. భోగులకు కలదు. కీర్తికై ప్రాకులాడేవాడు రాజు. కాని బమ్మెర పోతరాజు కాడు.

పేరు కాళ్ళతోగా ఉండాలంటే, భగవంతుడు కూడా పేరు పెట్టుకోవాలి. మెడలో ముత్యాలపేరు కూడా వేసుకోవాలి. కాని, నామరూపాలు లేనివాడు భగవంతుడన్నారు. మహర్షులు, మహాత్ములు ఉపాసన చేసిన దైవం అటువంటి పరబ్రహ్మమేగాని పరాయి బ్రహ్మంకాదు. మహాయోగులు ఎందరు ఏ మహాభక్తులలో ఏ మహా సహంతరంలో తమస్సు భేదిం చుటకై తపస్సుచేసి తరించినో ఎంచి వారిని గురించి వివరించి చెప్ప విరించి తెరముకాదు.

అందుకనే "ఎందరో మహానుభావులు వారందరికి వందనములు."

అని త్యాగరాజులవారు ఊరుపేరు లేని మహానుభావులు ఎందరో నమస్కరింపదగిన వారు ఉన్నారు. ఊహించి చెప్పియున్నారు.

బహుశః పేరు ప్రసిద్ధిలోనికి వచ్చిన మహాపురుషులకంటే, పేరు ప్రసిద్ధిలోనికి రాని మహాపురుషు లెందరో తక్కువ విక్కిలిగా ఉండవచ్చు. ఆకాశంలో మన కంటికి కన్పించేది తారల కంటే మన కంటికి కన్పించని తారలన్నో ఉన్నాయి. మనకు తెలిసిన లోకాలకంటే తెలియని లోకాలు ఎన్నో ఉన్నాయి. మన కంటికి కన్పించేది రంగులకంటే కంటి చూపుకు అందని రంగులు ఎన్నో ఉన్నాయి. మన పంచేంద్రియములయొక్క గ్రహణశక్తికి అందనటువంటి అనేక భగవత్ చిద్విరాసములు యీ జగత్తులో ఉన్నాయి. మన జ్ఞానమునకు అందిన విషయములకంటే అందని విషయములు అనేకం ఉన్నాయి. ఇవన్నీ అనంతంగా ఉన్నాయి. ఇవన్నీ గ్రహించి కీర్తింప లేకుండా ఉన్నాము. మన సంకీర్తనకుకూడా సాధ్యం కాని విషయాలు అవి. కీర్తికి కూడా అతి తులన మహర్షుల మహాత్ములు జగత్తులో

(49-వ పేజీ చూడండి)

నారసింహ తేహము

బంగారు చేర్చబడినది. మేహము, నిక్కాక, నిస్సత్తువ, కుక్క నవ్వును హరించి బలమును, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని కలిగించు వరప్రసాదము—

20 టూ! డబ్బీరు. 8-4-0 పోస్టేజీ 15 అ. సి. సి. వి. డ్రికంపెని. "ఆయుర్వేదసమాజం" పెరిచేసి- నెల్లూరు జిల్లా.

కుష్టు ★ బొలి

నగ్నరా మేహమచ్చలు, నెగ, నవాయి వ్యాధిలకు గ్యారంటీ దికిత్య. క్యాటలాగు ఉచితము; సంహతు జి. వి. రెడ్డి & కో. (రిజిస్టర్డ్)

"కాష్టురా క్రమము."

గోపాలపురం. తూర్పుగోదావరి.

ముగ్గురు మర్దులు

మూలం :

ప్రేమేంద్ర మిత్ర

ఎనాడో మూలపడెయ్యవలసిన స్వప్న అదీ. దానికి గాలి కొట్టాలంటే జబ్బలు పులిసిపోతాయి. ఎలాగో పోనీ ముండ్డిదా, కాసేపు పోనీచ్చి గుక్కుగప్పు మని బారడెత్తు మంటలు లేస్తయ్. శేష్ట చప్పుడు చేస్తుంది.

“నిజంగా స్వప్న ఇంత రథన పెడు తోందా?” ఈ ప్రశ్న రీలగా వాసంతి బుర్రలో మెదులుతూ నడుములో, భర్త శశిభూషణుడు గుమ్మంవద్ద నిలుచుండి “ఇంకా చాచాకాలేదా? నీ టీఫోనం వాళ్ళ రైలు తప్పించేస్తావో కాబోలు!” అనడోడు.

“రైలు తప్పిపోతే తప్పిపోనియ్యండి. ఏం? వాళ్ళేం అడివిలో ఉంటుంటే దుగా? ఓర్రాతికి వాళ్ళని మనం ఉంచుకోలేకపోం.”

శశిభూషణుడు మరో అడుగు లోపలికి వేసి సీరియస్ గా మొహం పెట్టి అన్నాడు: “అబ్బే. అదికాదు. నువ్వు సరిగ్గా అర్థం చేసుకోలేదు—” వాసంతి మొగ్గి పూర్తిగా చెప్పనియ్యకుండా మధ్యలో ఆపింది. “నాకంతక్కా అర్థం అయింది. ఎవరే మాత్రం నేనేం చెయ్యను? నాకున్నవి రెండే చేతులు, పది చేతులేవు”

ఇంతవరకూ శశిభూషణుడు స్వప్నమాట గమనించలేదు. స్వప్న కనిపించగానే “అరే! మల్లీ బయటికి తీసేస్తా ఈ బొక్కి స్వప్నని?” అని అడుగూగా అడిగేడు.

“లేకపోతే ఎలాగోతుంది? ఒక్క పొయ్యిమీదే అన్నీ గమ్మన ఎలావిపోతాయనుకున్నారా?” తర్వాత శశిభూషణుడి మొహంలోకి దూసి నవ్వుతూ అంది. “మీ ‘గమ్మ’ని ఒక్కప్పుటి నీళ్ళిచ్చి దారి పెట్టి రేంగా?”

ఈవాక్యం వెనక ఏ గూఢార్థం దాగి ఉందో ఎవరికీ తెలుసు?

శశిభూషణుడి దృష్టి మాత్రం ఇంకా స్వప్నమీదే ఉంది. “ఇంతకీ నువ్వీ బొక్కి స్వప్నని ముట్టించకపోతే బాగున్నా” అన్నాడు.

[* బెంగాలీస్త్రీలు భర్తల్ని ‘నువ్వు’ అని ఏకవచనంతోనే పిలుస్తారు. కానీ తెలుగు వారికది వెగటుగా ఉంటుందని ఈకథలో అంతటా ఆయాసందర్భాల్లో బహువచనమే వాడబడింది.]

అనువాదం :

భాగవతుల రామారావు

కోవడంలో బహుశా చాలా తెలివితక్కువ వని చేసుంటాను” అంది విగబట్టిక గొంతు గుర్తే.

ముల్లిక ఈ మాటల్ని ఇంకా మెర్చిగా అందామనుకుంది. కానీ స్వప్న చేసే గోలచేత గట్టిగా అనక తప్పిందికాదు. గొంతు తి అనడంచేత ఆమె మాటల్లో చుంచాతనం పోయి, చప్పుగా అనిలించినయ్యే.

“శ్లోకో! ఏమిటి హాసనీ?” అన్న వ్యస్తంగా జవాబిచ్చేడు శశిభూషణుడు. కానీ మల్లిక ఆవిధంగా సమాధానం ఒస్తుం దనుకోలేదు. ఈమాటు కళ్ళెత్తి శశిభూషణుడి వేపు చూసి అంది: “ఇన్నాళ్ళ తర్వాత ఇమా రీ అభిలాష ఎందుకు కలిగిందో నామటుకు నాకే తెలీదు. ఈ ఊరుమీదుగా ఇంతకుముందు రెండు మూడు సార్లు ప్రయాణం చేసేను. రైలు మార్టానికి స్టేషన్లో నాలుగైదు గంటలసేపు కూచునే దాన్ని. ప్రతిమాటూ నాకు తెలుసు నువ్వీ పూర్ణో ఉన్నావని. వినా మీ ఇంటికి రావాలని అభిలాష ఎప్పుడూ కలగలేదు.”

శశిభూషణుడు జవాబివ్వలేదు. స్వప్న ఒక్కమారు గుప్పుమని ముండి మంట తగిపోసాగింది. మల్లిక ముందుకు జరిగి స్వప్నకి గాలిబొట్టడం మొదలెట్టింది. మల్లీ మంటల్లేచి గడంతా దాని గోలతో నిండిపోయింది.

శశిభూషణుడు తుకుక్కుపడ్డట్టు “ఏమిటి చేస్తున్నావో? అంత ఎక్కువగా కంపు చెయ్యకు” అన్నాడు ఊరంత గాభరా పడుతూ.

ముల్లిక గాలిబొట్టడం ఆపేసి, ఆశ్చర్య పడుతూ అడిగింది శశిభూషణుణ్ణి: “ఎంచేత?”

“స్వప్న చాలా బొక్కింది. కడతగా ‘బరోస్టో’ వివోవచ్చు”

“ఇదో లేనిపోని రథన. అంతేకదా?”— శశిభూషణుడి మీదే దృష్టి నిక్షేపంగా నిలిపి అంది. శశిభూషణుడు చూపు కక్షంగా మరోవేపు తిప్పుకున్నాడు. కానీ మల్లిక చూపు చెదర్చకుండా అడుగుతోంది: “మరి నీ పెళ్ళాం స్వప్నని వాడుతోందే?”

ఎటో చూస్తూనే జవాబిచ్చేడు శశిభూషణుడు: “లేదు. పాడయిపోవడంచేత దీన్ని చాలకాలమాయి వాడడం లేదు. ఇవాళ దీన్నెందుకు బయటికి తీసిందో మరి?”

“నర్తంది. మీరేం బెంగ్లూలో అట్ట లేదు. మీకు పక్కమో వేగిరం బహుశాలి. మల్లీ నే స్వప్న వెలిగించేసని రాధాంతం చేస్తారు. ఇహవల్లో, మీ అతిథిలో కాసేపు కబుర్లాడుతుండండి. మీ వెనకాలే టీ పట్టు కొస్తున్నాను.”

“కానీ ఈలోపున నేనే లోపలికి రాకుండా ఉండలేకపోయాను. ఓనుగాని ‘వాదీ!’ ఎందుకు చెప్పండి ఈ తలంతగం అంతానూ?”—ముల్లిక గుమ్మంవద్ద నిలుచుంది. బహుశా కాళ్ళకి జోళ్ళున్నాయని కాబోలు లోపలికి రాలేదు.

ముల్లిక పరిచయం అప్పటికే అయింది. కానీ ‘ఒడినా’ అని పిలవబట్టం చాలా కొత్తగా ఉంటుందేత వాసంతినుంచి జవాబు రావటానికి కాస్త టైము పట్టింది. తర్వాత మల్లికవేపు చూసి అంది: “అబ్బే! ఏం మహా చేస్తున్నావనీ? ఏమీ చెయ్యలేక పోయావనే విచారంగా ఉంది.”

ముల్లిక జోళ్ళు విప్పి, నట్టింటి లోపలి కొచ్చి వాసంతి పక్కనే చితికిలబడింది. “అయ్యో! కటిక నేలని కూచోడే మేం ఖర్చు?” అంటూ వాసంతి గోడవారనున్న చాపని మల్లిక ముందుకి తోసింది.

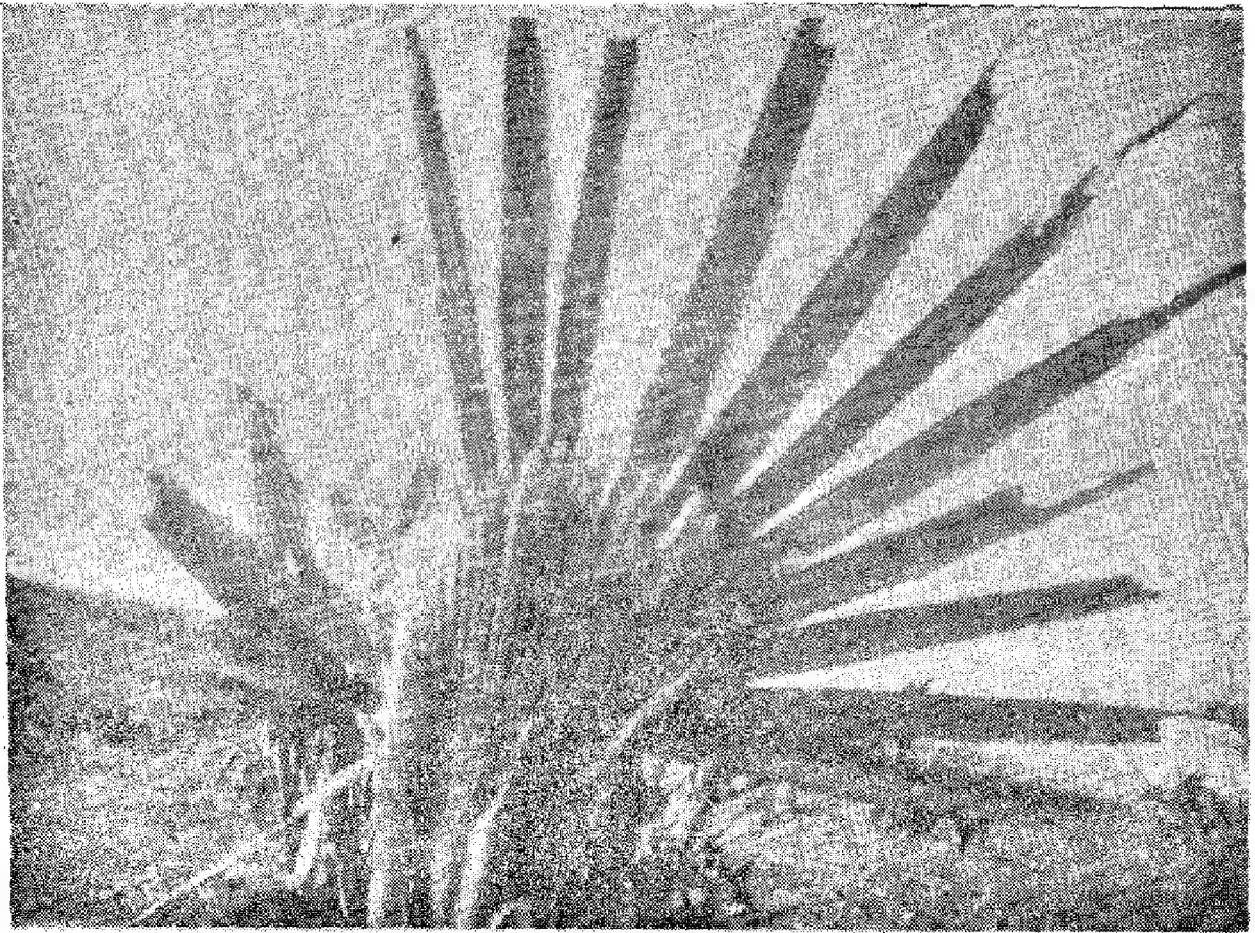
ముల్లిక చాపని పక్కకి నెట్టేసి “ఉండ నిద్దురూ. నేలని కూచున్నంత మాత్రాన నా గౌరవానికేం భంగం రాదు. వినా చూస్తున్నానుకాదు, అంత కుచాతప్ప కుండా సత్కారం చెయ్యాలంటే నాకు? వెదికి వెదికి మీ ఇంటికి నా అంతట నేనే రాకపోయింటే అనుకోవచ్చు” అంది.

వాసంతి మొగుడివేపు దృష్టి సారించి, “అలా నన్నుడిగితే నేనేం జెప్పను?” అంది.

చాలసేపాయి గాలి బొట్టడంచేత స్వప్న తిన్నగా ముందుతోంది. టీకటిల్లో స్వప్నమీ దక్కించి “వంటింటో కొంచెం పనుంది. కూచుని మాటాడుతుండండి. ఇప్పుడే వస్తా” అంటూ వంటింటోకి వెళ్ళింది వాసంతి.

ముల్లిక బుర్రొంచుకుని కూచుంది. శశిభూషణుడు టీ చెయ్యటానికి తోడక దిక్కులు చూస్తూ నిలుచున్నాడు. వాద్దు మీరివ మాడావిడి చేస్తోంది స్వప్న. చుట్టలు చిల్లులుపడేలా ఊరంత చప్పుడుచేస్తూ చిరాకే తిస్తోంది.

బుర్రొంచుకుని కూచున్న మల్లిక ఉన్నట్లుండి “ఈవిధంగా నే నిక్కడ కలగజేసు

తాళబద్ధము

“అదా సంగతి” అనేది బుర్రొంచుకు కూచుంది. ఒక్కమారు తృప్తిపడ్డ వాడిలాగ శశిధూపణుడు అడిగేడు: “మళ్ళీ ఏదెటి చేస్తువావ్? పంక్ చెయ్యొద్దని చెబుతుంటే, ప్రమాదం నుమా!”

స్వగోలమూలంగా శశిధూపణుడు కాస్త గట్టిగానే చెప్పకరిసాల్సింది అనే సమయానికి వాసంతి వంటింట్లోంచి తిను బండారాల పేట్లు పట్టుకొచ్చి గుమ్మం ముందు నిలుచుండిపోయింది. నవ్వురూ అడిగింది: “మళ్ళీ ఏదెటి గొడవ?”

వాసంతి వేపు తిరిగి నవ్వుతునే జవాబిచ్చింది మల్లిక: “చూడండోదీవా! స్టవ్ కి ఒకొంచం ఎక్కువగా గాలికొడిలే ప్రమాదం. నిజంగా మీ స్టవ్ అంత చెడిపోయిందా?”

వాసంతి లోపలికొస్తూ మొగుడి వజ్రానుగు చూసి. “ఏం చెడిపోలేదు. ఆ యాన

బడగానే ఇవా స్టవ్ పనికొరవల్లే” అంది.

“నా ఉత్తేజం అదేనూ,” మరలాచించ కుండా మల్లిక గారితోడుతోంది. కెటిల్ కింద నీలిరంగు మంటలు చుట్టూ లేచినయ్య. శశిధూపణుడు ఏదో అనబోయేడు కాని అనేకపోయేడు. అందోకననీ, అపహయతనీ కృత్రపదాస్త్రా వాసంతి వేపు చూసేడు. వాసంతి కిక్కురుమనకుండా అలానే నిలుచుంది.

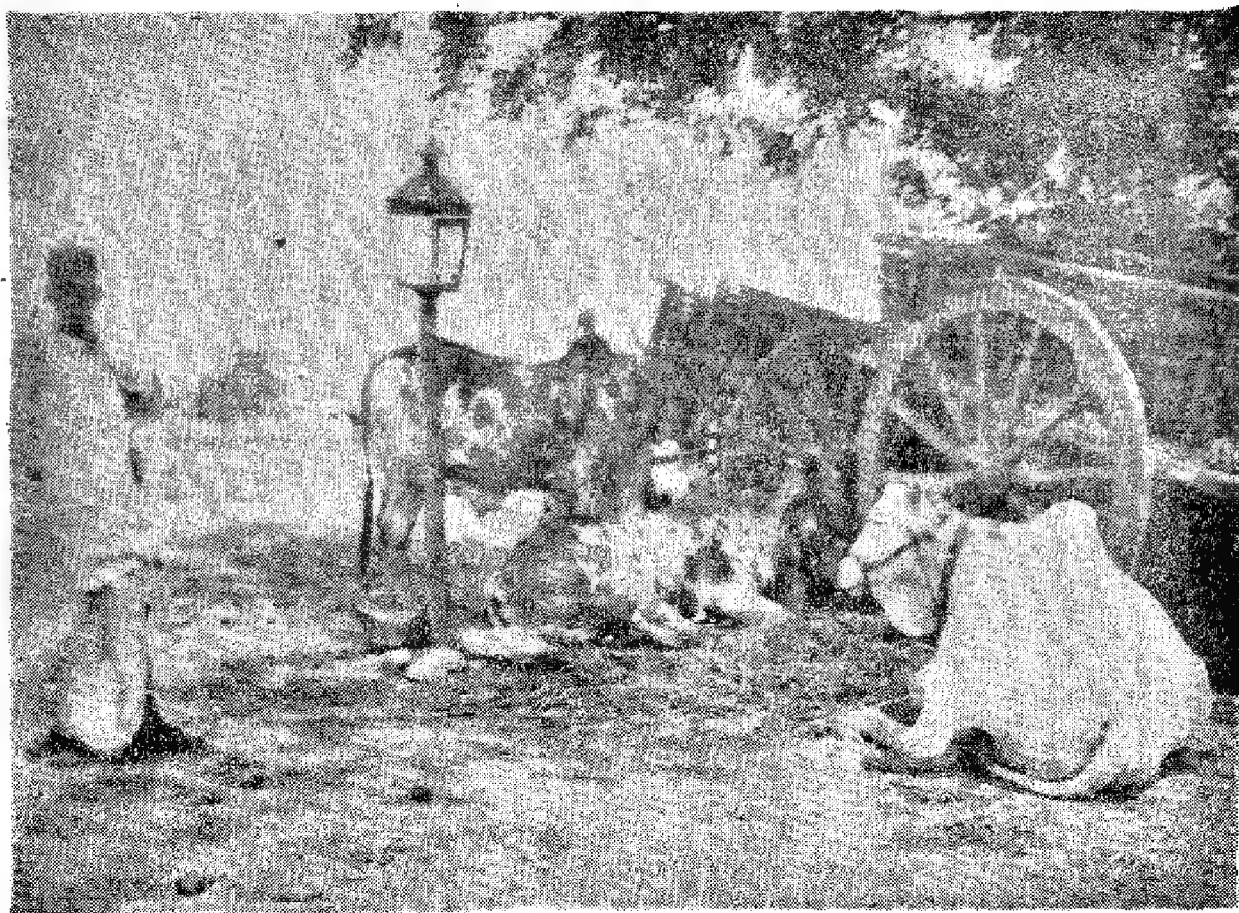
శశిధూపణుడు వెంటనే బయటికి వెళ్ళి పోయేడు, నీటి గదివేపు. వాసంతి నవ్వుకుంటూ మల్లిక పక్కని కూచుని స్టవ్ ని ముందుకు లావ్కుంది. “దాన్ని వాకు వదిలిపెట్టండి. మీ కెండుకో క్రెమ? ఒకొసేపు సరదాగా ఉండిపోరామని మీరు మా ఇంటికి రావడమేవీలేటి, మేం మీచేత చాకిరీ చేయించుకోవడమేవీలేటి? ఎంత అమర్యాద! తమించి వెళ్ళి, వీధిగదిలో

వ్నాను. అవరం మీ అన్నగారూకూడా ఒక్కరూ కూచోలేక విసిగెత్తిపోతుంటారు”

వాసంతి అన్న ఈ మాటలన్నీ బహుళా మల్లిక వినిఉండదు. ఒక్కమారుగా ఆమె ఎంతో మధనపడుతూ అంది: “మీరు భయపడుంటారు - నేను మీ స్టవ్ ని పగలగొట్టేస్తానేమోనని”

“అయ్యో! ఎంతమాట? నా కెందుకూ భయం? స్టవ్ చేలిపోయేమాటంటే ఏనాడో చేలిపోయేది” తిర్యాక వాసంతి కొంతుకు మార్చి అంది: “ఇంక మీరు లేచి వెలి, వీధిగదిలో కూచోక తిప్పుడు. ఇప్పటికే చెయ్యవలసిన మర్యాదల్లా చాలా లోటుపాట్లు జరిగిపోయేయ్య.”

“లోటుపాట్లు కూడానా! యధావిధిగా చెయ్యాలన్న మర్యాదలు చేశేస్తా? మంచి వాడే” అంటూ మల్లిక లేచి వీధి గదివేపు వెళ్ళిపోయింది. అక్కడిక్కడా స్వగోల స్వప్నంగా విసిరిస్తోంది. ఏదో అంత భీంద రాసంతగా లేదు. శశిధూపణుడు మల్లిక

సందేహజిల్లి

భాట్లు: కొంపల్లి ముద్రహ్వణ్యం; గుంటూరు.

మల్లిక దగ్గరపాతచ్చి నిలుచున్నాక మీడికి యానీ తెల్లబోయేడు వెలవెలబోయానే "మీ అన్నయ్య అలా తిరిగొస్తానని బయటి కళ్ళకు ప్రేమ కి ప్రేమవోయిందని చెప్పినా విన్నాడు కాదు" అన్నాడు.

"నల్లనీ సువ్యం ఇదివకు. మేం మాత్రం రైలు తిప్పాం" వినినమైన అక్కన్ను లేకుండా మామూలుగానే అంది మల్లిక "కాని కుమారులమైన కళ్ళతో కిక్కిరాడుడి పేపు యావకుండా ఉండలేకపోయింది ఈ మాటలకేనా జవాబుగా కిక్కిరాడుడేనేనా చెప్పకూడదా?"

కాని కిక్కిరాడుడు కిక్కిరుచునకుండా వేరెదిక్కు చూస్తున్నాడు మల్లిక గట్టిగా అరవాలనిపించింది "సువ్యం చెంగెల్లతో అల్లురేను నీకేం భయంలేదు. పదేళ్ళ తిర్యోతి చూతూగా ఇవాళ నీకుటుంబంలో మనస్సురలు లేవనియ్యటానికి నే రాతే దిక్కుడికి. కానీ అగ్నిహోత్రం ఏనాడో అరిపోయినప్పటికీ ఒకటో రెండో కాంతి

లేఖలు ఇప్పటికీ మినుకు మినుకు మువక బోవు - అనుకున్నాను సిగ్గుచాలించాన్ని." విలే నిజానికి దీంట్లో ఒక్కరూబుకూడా అన్నేను అతి పరకమైన ధోరణిలో మామూలు సంభాషణ సాగిపోనివ్వడానికి ప్రయత్నించింది: "నువ్వొక్కడ నాలు కళ్ళొయి ఉద్యోగం చేస్తున్నావ్ కదూ?"

"దేను ఇంచుమించుగా బోతుంది." ఇంకాంటి మామూలు పట్టుంలో ఉండి బావలం నీరు నిజంగా నచ్చిందా?"

"ఒక వేళ సచ్చకపోలే మాత్రం నేనెయ్య గలిగే దేవుంది? కలకత్తా కాలేజీలో ఎక్కడా ఉద్యోగం దొంకడం కష్టం."

"నేనెయ్యగలిగే దేవుంది? - అదే కిక్కిరాడుడి నుంచి దొరికే జవాబు కిక్కిరాడుడి నిజస్వరూపమే ఇంత విధి చేతున్నా ఎప్పుడూ ముందుగానే ఒకటమిని అంగీకరిస్తాను ఒక్కమారేనా ప్రవాహానికి ఎరుగు నిలబటానికి అతనికి సాహసం లేక పోయింది అదృష్టంగా ఇంకానే మిగిలిపోయి

చేతకాక పరిస్థితులకి లొంగిపోయేడు. ఆ సమయంలో అతడు కొద్ద గుండెనిబ్బరం కలిగించే అది వాళ్ళ జీవితకథని బహుశా మరొకలా చూస్తుండేది

2

అలా ఇప్పటికీ ఆ మెకు బాగా జ్ఞాపకం. ఇద్దరూ సంప్రదించుకుని మ్యూజి యంలో ఓ గదిలో కలుసుకుందికి ఏర్పాటు చేసుకున్నారు. కాలేజీలో రోజూ ఒక ర్నొకరు చూస్తున్నాడు కాని మాటాడు కోవలం పొనీగేదికాదు అంచేత ఎప్పుడేనా సమయం, అవకాశం కలిగిస్తే ఒకరి కోసం ఒకరు ఈ గదిలో వేయండేవారు. మ్యూజియంవాళ్ళ కిలాఖండాల్ని సేకరించు కుందికి నిర్దేశించిన గది అది. ఆ గది వాళ్ళ జీవితాల్లో ఎన్నో ఉద్రేక సంఘటనల కుక్కడా సాక్షి

ఆగోజున మల్లిక చాలాసేపు వేచిఉండ నటించింది ముందు. పెనుగి వాం

★ ముగ్గురు మర్త్యులు ★

అలస్యంగా వచ్చేడు కళిఘాషణుడు. అతని మొహంలోకి చూసి చూడగానే మల్లికకి అంతా అర్థం విపోయింది. అయినా నిరుత్సాహాన్ని కనబరచకుండా ఉండటానికి ప్రయత్నించింది మల్లిక.

కొంతసేపటిదాకా ఏ ఒక్కరూ మాట్లాడలేదు. కాసేపు మట్టారా పచారు చేశాక మల్లిక మరీ నిలదొక్కుకోలేకపోయింది. సంచేహాస్తంతా విడిచిపెట్టి తనే అడిగింది: “అవి జేమన్నాడూ?” అని.

“నూ అమ్మో!” కళిఘాషణుడు కొద్దిగా తృప్తిపడ్డాడు. కాసేపురుకుని, మరోసేపు మొహం తిప్పకొని “నేనింకా నూ అమ్మో కేమీ చెప్పలేదు.” అన్నాడు.

మల్లిక నిరాంతరిపోయింది. బాంసురు పోయిన దుర్బల స్వరంతో కళిఘాషణుడే మిగతాది చెప్పేడు: “నూ అమ్మో ఆరోగ్యం ఏమీ బాగోలేదు. గాలిమార్పుకని ఇవాళ కేవలం కడుతోంది.”

మల్లిక అలాగ ఎంతోసేపు - ఓ జీవిత కాలం - నిశ్శబ్దంగా ఉండిపోయింది. తర్వాత మెల్లిగా గాణిగింది: “నువ్వో? - నువ్వుకూడా కడుతున్నావా?”

కొంచెం బంకుతూ జవాబిచ్చేడు కళిఘాషణుడు: “నూ అమ్మో నన్నూ రమ్మం టోంది. పైగా—పైగా అవిడతో చెప్పకరిసిందో అక్కడే చెప్పడానికి అనువుగా ఉంటుందని నా అభిప్రాయం.”

మల్లిక మరీ మాట్లాడలేదు. తను ప్రశ్నలు వెర్ష్యాల్సిన అగత్యం చాటిపోయిందని అనుకుని ఉంటుంది:

కాసేపు పోయాక కళిఘాషణుడే అన్నాడు: “నూ ఇంట్లో ప్రతిఒక్కరికీ—ఆఖరికి నూ అమ్మక్కాడా—నే. చెప్పకుండానే తెలుసు.”

అతడన్నదాని! ఏమంటానికి మల్లికకి ఆసక్తి లేకపోయింది.

ఈమాటలు శ్రుమాపణ చెప్పకునేటట్లు చెప్పకు పోయేడు కళిఘాషణుడు. “అసలే అనారోగ్యంగా ఉన్న నూ అమ్మో మరీ అందోళనపడుతుందన్న బెంగచేత విషయం అవిడతో నేనింకా చెప్పలేదు. అయినా కొసకి అవిన్నే ఎలాగైనా సరే ఒప్పించి తీరుతానని నాకు నమ్మకం ఉంది”

మొహం మాడగొట్టేలాంటి జవాబు మల్లిక గుండెలోంచి గొంతుగుడాకా వచ్చింది. “నూ అమ్మోగార్ని ఒప్పించటం ఒక్కటే ముఖ్యమి ముఖ్యవా? నాకూ అమ్మో నాన్నా, స్నేహితులూ, బంధువులూ లేరా? నా జీవితం అంతా కేవలం నూ అమ్మోగారి దయ సంపాదించటంమీదే ఆధారపడుతుందన్నమాట?”

కాని ఈమారుకూడా మల్లిక తన్నుతాను తమాయించుకుంది. బహుశా ఆమె జీవితంలో చేసిన గొప్ప పొరపాటుకూడా అదే

నేమో! తన మనసు తెలుసుకోటానికి తనకే సామానం చాలని రకంమనిషి కళిఘాషణుడు. అలాంటి మనిషిని లోబరుచుకోవాలంటే కాస్త గట్టిగా తగిలిస్తుండాలి—ఒత్తిడిచేసి, బలిమిని దగ్గరికి లాక్కోవాలి. ఆమె తన ముగ్ధత్వం ఒదిచిపెట్టి, కళిఘాషణుడి జడత్వాన్ని ఆనాడు తునియలు తునియలుగా తృంచిపారేసుంటే ఏదీలేదని జరుగుండేదని? తను ప్రయత్నించుంటే కళిఘాషణుడు వెనుదియ్యటం నుంచి ఆపగలిగేదని ఆమెకు తెలుసు. కళిఘాషణుడికి ఉలుకూ, ఉండేకూకూకూకూ. కాని తను తలుచుకుంటే అన్ని సంచేహాల్ని, అన్ని అడ్డంకుల్ని నిలవదొక్కుకునే మనోబలం అతణ్ణో ఉద్దీపితం చెయ్యగలిగేది. కాని స్త్రీలకుండే సహజమైన ముగ్ధత్వంచేతా; మోహాలమీ, విడియంచేతా—బహుశా గాయపడిన ఆత్మగౌరవంచేతా—ఆమె అందుకు ప్రయత్నించలేదు. ఎంత పొరపాటు చేసింది!

కాని నిజంగా అది పొరపాటేనా? - చాతాత్తుగా ఈ ప్రశ్న మెరుపులా మెరిసి ఆమె మనోసీమలో కొత్త వెలుగు వెలిగించింది. తనమీద తనకి నమ్మకంలేని, చేత కాని ఈ దుర్బలాడికోసం ఈ విచిత్రాన్ని ప్రతిక్షణం నిశ్శబ్దంగా తన్నితాను దగ్గంచేసుకుంటోంది. కాని ఒకచేత తన మనిషిని గెలుచుకుని వుంటే నిజంగా ఆనందంగా ఉండగలిగేదా? ఈ జడపదార్థాన్ని జీవితంతమూ రెచ్చకొడుతుండటం - ఏదో రోజున భరించరానిది కాకపోతుందా?

“స్వచ్ఛమైన చాలా దుర్బలంగా ఉండికదూ?” కళిఘాషణుడన్న ఈమాటలు మల్లికని స్వాప్నికావస్థనుంచి తెప్పరిల్లించాయి.

మితగా నవ్వుతూ అంది: “నీకు భయంగా ఉందా? కాని ‘బాద్’ స్వచ్ఛమైన పోలేందంటావా?”

3

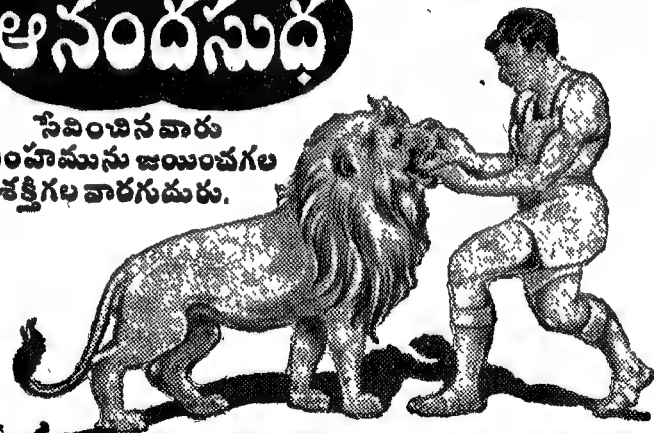
కెటిల్లో నీళ్లు కళపిళా మరిగి స్వచ్ఛమైన పొంగిపోతున్నాక కాని వాసంతి అటువేపు లక్ష్యం ఉంచలేదు. కెటిల్ కిందికిదిగి, టీపాల్లో వేడ్చీళ్లు పోనేసి, స్వచ్ఛ ఆరెయ్యటానికి ‘కీ’ మీదికి చెయ్యి చాచింది. కాని అకస్మాత్తుగా ఆమె కేదో జ్ఞాపకం రావటంచేత స్వచ్ఛ మర తిప్పి తేకపోయింది.

ఈ రోజునే, ఇప్పుడే తనమని స్వచ్ఛ నిజంగా ‘బర్ హు’ విపోగలా?

ఇంతకీ విధితో ఈ చెలగాటం ఆడే గుండెనిబ్బరం తనకుందా? ఇవాళ ఇది ఉపన్యస బుదిలా కనిపించినా ఒకానొక

ఆనందసుధ

సేవించినవారు
సింహమును జయించగల
శక్తిగలవారగుదురు.

(శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి అండ్ సన్స్,
రాజమండ్రి)

పప్పుడు ఇలాంటి దారుణమైన ఉద్దేశం కలగటానికి కారణం ఈ మల్లికేనూ. తన మల్లిక సెప్పుడూ చూసుండలేదు. కనీసం మల్లిక భాటో యేనా చూశ్చేదు. కాని తన శ్రేయోభిలాషుల ధర్మమూ అని ఆ మూడక్షరాల పేరుమూత్రం తనీయింటో అడుగు పెట్టిన తొలి తో జూనుంచి తన దినారాత్రాల్ని వివశ్రుతిలం చేసింది. మల్లిక రూపాన్ని తన ఎలా చూచిరించుకునేది!

కాని తన ఉపాచిత్రానికి, తన కళ్ళముందాళ కనిపిస్తున్న మల్లిక కీ మధ్య ఇంత అంతరం ఉంటుందని తనెన్నడూ అనుకోలేదు. మల్లిక కురూపి అందానికి వీలేదు. అలాగని మగాడి మనసుని చిరకాలమూ జాబ్యల్యమానం చేసేంత అందగత్తేకాదు. నేటికాలపు చదువుకున్న అమ్మాయికి తగ్గట్టుగా వాజాగ్గా మాత్రం ఉంది. విశేషమైన వయస్సు మాత్రం చావుడు కాలేక పోయింది. ఆమె కాలేజీలో తన మొగుడికి సహాధ్యాయి. అంచేత ఆమె బాగా వియసు మోపింజే అయిందోచ్చు.

మొగుడి నోటంబ తనెన్నడూ మల్లిక పేరు విన్నేదు. కాని హెచ్చరించడానికి సలహాలియ్యడానికి తన కంఠోసుంది శ్రేయోభిలాషులకేకపోలేదు.

కార్యం గదిలో ప్రవేశించడానికి తన చక్కగా అలంకరింపబడిన శోభనంనాటి రాత్రే వరసకి తనకి అమ్మమ్మ అయే నడి వయస్సుమే ఒకరై చుట్టూవున్న ఆడవాళ్ళతో "మీరంతా అమ్మాయిని అంచక్కా అలంకరించేరేకాని ఎవరేనా దానికో ఇంకా గొలుసిచ్చేరా? లేకపోలే అమ్మాయి ఆ 'ఎగిరే పిట్ట'ని ఎలా పట్టిబంధించ గలుగుతుంది?" అని మొరటుచాస్యం ఆడింది.

మొదట ఏమీ అర్థం కాకపోవడంచేత ఆ పరిచాసానికి తన తెల్లబోయింది. ఇంతకీ ఏదో అనండి సరదాతీరని మనుషులు ఆ అశేషదో అర్థమయేలా ఎంచేత అనకో? మొత్తానికి కొద్దికొద్దిగా అంతా వింది.

తన మొగుడి నోటంబే ఒకటి, రెండు వార్లు మల్లిక పేరు వినుంటే తన అంతగా నొచ్చుకోపోయేది— మొగుడి మూకీభావం మరీ రంపపుకోతలా వుంది. చాలా పర్యాయాలు మొగుడు పక్కమీద పడుకున్న మూసముద్రాంకితుడై ఉండటం చూసింది. ఆమె హృదయంలో ఆందోళన పుట్టుకొచ్చేది. బహుశా—బహుశా ఏమిటి?—కచ్చితంగా తన మొగుడు ఆ సమయంలో మల్లిక గురించే ఆలోచిస్తున్నాడు.

'మల్లికే రాత్రింబవళ్ళు మీ ఆరాధ్య జీవిత విశేష నన్నందుకు పెళ్ళిచేసుకున్నారా?' - ఇలాగ అసభ్యంగా మొగుడితో జట్టి పెట్టుకున్నా కొంతమట్టుకు

ఆమె హృదయంలోని బాధ బహుశా నివారింపయేదేమా. కాని బదులుగా పక్క విడిచి బయటికి వెళ్ళిపోయేది.

తలుపు తీసిన చప్పుడు వినగానే కళి భూషణుడు తెల్లబోయి "ఎక్కడికి వెళుతున్నావ్?" అని అడిగేవాడు.

"బయటికి వరండామీదికి." అజేదాని కంఠం - అంతకుమించి చెప్పవలసిన అగత్యం లేకపోయేది. తనెందుకు బయటికి వెళ్ళిపోయిందో మొగుడేనాడూ అడిగిన పాపాన పోలేదు. అతని కనలా కుతూహలమే లేదు. తన తరుచు అనుకునేది - మాట వరసకి 'గంగలో దుముకుదామని నడుతున్నాను' అని చెప్పినా అప్పుడుకూడా తన మొగుడు 'అలాగా' అనేసి నిశ్చింతగా మానముద్రలో ఉండులా జేవా జేమా. ఉల్లాసంలేని ఈ వ్యతిరేకత, చలనంలేని ఈ జడత్వం ఆమెకు సహింపరానిదిగా ఉంది - కూలాల్లా పొడిచే ఎత్తిపాడుపు మాటలూ, అవమానాలే ఇంతకంటే ఎంతో మెరుగు.

ఏదేనా జరిగంటే మాత్రం ఏమిటి హాసనీ?—అని ఈ స్వత ముందు కూచుని ఒకానొకప్పుడు అనుకుంది. అప్పటికి తన ఆత్మగారు బలికున్నారు. "ఆస్థానెందుకు వెలిగించేవ్ 'జామా' (కోడల్లా)? అది పాడయిపోయిందనే నేనెన్నర్నీ దాన్ని ముట్టుకోనివ్వలేదు. జాగ్రత్త నుమీ, అమ్మాయ్. అది కాని పేలిపోయిందంటే చాలా ప్రమాదం" అని తన టీ చెయ్యడానికి స్వత ముట్టించడం చూసి హెచ్చరించే దానిది.

చాలా ప్రమాదం! నిజానికి ఇలాంటి ప్రమాదాలేం కొత్త కావు. తన బలా

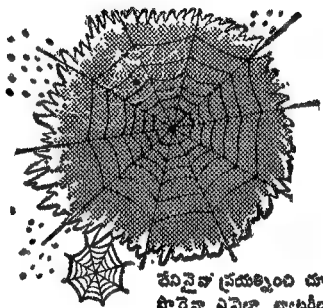
న్నంతా కూడగట్టుకుని పంపుచేసినా ఏ ప్రమాదమూ జరగలేదు.

ఎప్పుట్నుంచి ఇదంతా క్రమంగా మరుగున పడిందో వాసంతి కిప్పుడు సరిగ్గా జ్ఞప్తీ లేదు. కాని తాపీగా ఇది మాత్రం తెలిసింది: ఈ మనిషి - తన చేయూతలేంజే అడుగుతీసి అడుగుపెట్టలేని, ఎందుకూ చేత కాని ఈమనిషి; అతనికి జ్వరంవచ్చిన సంగతికూడా తన చెబితేకాని తెలుసుకోలేని ఈమనిషి - హృదయంలో అట్టుడుగున అమరమైన అనురాగం ఉందని నమ్మకుండా వుండగల్గితే పారదర్శకమైన నీటి కంటే సుస్పష్టంగా అతని హృదయాన్ని అవగతం చేసుకోగల వాసంతికి తెలికుండా అంత మహత్తరమైన అనురాగాన్ని మానముద్రాంకితుడైన ఈ మనిషి రహస్యంగా దాచుకోగలిగే మరుగు ప్రదేశం ఎక్కడేనా వుందా?...ఒకవేళ ఎప్పుడేనా కళిభూషణుడి హృదయాన్ని అంతర్గత స్పృహలేవేనా కలవరపరిచినా అది ఏమీనాడో పూర్తిగా తుడుచుకుపోయింటాయో. ఇది మట్టుకు మాత్రం వాసంతికి కచ్చితంగా తెలుసు.

అంచేతనే ఒకమాడు తనే మొగుడితో మల్లిక విషయం కదిపింది: "అన్నట్టూ, గోకుల్ పూర్ గర్లున్నట్టూకీ కొత్తగా వచ్చిన హెడ్ మిస్ట్రెస్ ఎవరో మీకు తెలుసునండీ? మీ మల్లికారాయేనూ."

మొగుడూ పెళ్ళాలమధ్య మల్లికగురించి ఇజే మొదటి ప్రశంగం. అయినప్పటికీ ఆమె మాటలూ, ఆమె అడిగిన విధం కళి

(రీ-వ రేజీ చూడండి)

కేవల ప్రయత్నించి చూచిన మంది...ఒక కొర్రెవ, ఎస్ట్రెలా బ్యాటరీల వాడి చూచినవో. ముందుమంచి ఎందుకు వాడడం లేదామని మీరు ఆశ్చర్య వరకవరు. ఉందియో ప్రతిగడం అమరంమగా తయారు చేయబడిన యా బ్యాటరీల తక్కువ ధరలో ప్రకాశవంతమైన వెలుగును చాలా కొంతమ వరకు ఇచ్చును.

ఎస్ట్రెలా బ్యాటరీలు

ఎస్ట్రెలా బ్యాటరీస్ లిమిటెడ్.

బొంబాయి - ఢిల్లీ - మద్రాస్ - కామరూ - వాగహూ - కలకత్తా.

నాటుకొన్న
దురభిప్రాయము

విరిబోణి

[తంజావూరు నేలిన మహా రాష్ట్ర రాజులు-వారి యాస్థానాన్ని అలంకరించిన సంగీత విద్వాంసులు, వీరి చరిత్రలో ఈకథ స్వర్ణపుట.

కాలం 1750 ప్రాంతంలో - తంజావూరుసంస్థానం - ప్రతాప సింహ మహారాజు వలయంలో నడుచుచున్న ఆస్థానవిద్వాంసుడు వచ్చిమిరియం ఆదియప్పయ్యగారి గృహంలో, శిష్యులతో పరిశీలించి యున్న ఆదియప్పయ్యగారు, రాగా లాపన చేస్తూఉంటారు. (తైరవి)]

కుప్పయ్య: శ్యామివారి దిర్ఘసంగీతం - అనుపాదం...

అది: అనుపాదం! యింత అలస్యం ఎందుకు చేశావు. వెంటనే ప్రతాపసింహారాజు! అభ్యాస గోళాలయ్య - కృష్ణయ్య - యాతరే! యా గోష్టి కట్టి పెడదాం.

మోహనాంగి: అయ్యవారి! కాసి నమ స్కారాలు.

అది: మోహనాంగి నీవా?... ఎవరూ అయ్యవారి మేక అనురాగం.

మోహ: ఎంతమాట. తమ శిష్యురారి! మీరు పెట్టిన భిక్ష ఫలించిందని మనవి చేయడానికి రీతుగొనివచ్చాను.

నెక: గురుపాదులకు మీ శిష్యురాలు కనకాంగి నమస్కృతి చేస్తున్నది.

అది: సంగీతం. ఓహో... విరిబోణి... ఎంతదానవైతావు!

మోహ: అదంతా తమ నయ. విరిబోణి అయ్యగారు పెట్టిన ముచ్చటేరా ఏమిటి! ఎంత అందంగా ఉంది.

నెక: ముట్టుకుంటే కందిబాటు తువ్వ బోణిని నువ్వెందుకు పనికివస్తావని ఎగతాళి చేసేవారు.....

అది: అదిగో ఇప్పుడు ప్రాంతం... యారత్తు గంటవీడ నీవు కూర్చుంటే పరిచి

కున్నా పనిపెనుంది. నెక: గురువుగారు అభిమానంపల్ల అలా గంటారు.

అది: ఏదీ... ఆ చిరునవ్వు...

నెక: గురువుగారు మంచి వారేరు. మరిన్ని ఎగతాళి...

మోహ: అంతేకాదు... ఎప్పుడూ ఒకటే నవ్వు... పట్టి ముద్దెలా... ఏమీ తెలియదు కోరిక అది నవ్వు...

అది: నవ్వులే మంచిది. ఆలోచ్యం. ఎప్పుడూ నవ్వుతో కలకలలాడే కనకాంగి ముఖంలాంటిది ఎంతమంది కంటుంది?...

మోహ: ఎంత ఉంటే ఎందుకు అనవి కావిన వెన్నెల...

అది: ఇప్పుడు కనకాంగి నవ్వున లోప మేముంది. ఇంకా ఆరవిచ్చిన తేలి ముగ్గురు కాదు.

~~~~~

శ్రీవాత్సవ

మోహ: తమ దయపల్ల... నాట్యం చాలాతరగూ చేయకుండు.

అది: ఇప్పుడు ఏం అభినయిస్తోంది?...

మోహ: గీతమిందం పూర్తిచేసి కృష్ణ కర్ణామృతంలో రాలు అభినయిస్తున్నదండి. పదాలు చాలా తరగూగోళాంధ్రవాయం.

అది: శ్రీకృష్ణపదాలు - మీ వారసత్వపు కాక్కేకాదు?...

నెక: మామయ్య చెప్పడాని కేంలేండి. ఇదంతా మీ యనుగ్రహమే కాదు.

అది: చిన్నతనపు గురువును మరచి పోలేదు.

నెక: ఎంతమాట... తైరవి ఆలాపన...

అది: విరిబోణి ఇంకా పూర్వం ఉంది? నీ చిరునవ్వువీడ వర్ణం ప్రాస్తావనాను.

నెక: మరి ప్రాకారా?

అది: ప్రాస్తా. గురువగ్గిరి యిచ్చావా?

మోహ: కాళాధిరాజుల కొలువులో సమస్తైధివాలను అనుభవించే విద్వాంసులకి మావంటివారివద్దనంది దక్షిణం...

అది: ఏం కనకాంగి... ఆ చిరునవ్వు

చాలు.

మోహ: అందరందరూ, వి వ్యా వి క యాలు అర్పిస్తున్నాయండీ.

అది: సంగీతం. మా విరిబోణి యింతది అవసరం...

మోహ: మొన్న క్రమాక్షి కే వాలయంలో నాట్యంచేస్తే ఆ క్యామకాస్త్ర గారు కూడా ఎంతో మెచ్చుకున్నారు.

అది: క్యామకాస్త్ర - ఆ యర్ప - చాలుదా?... అవును, మంచి సంగీత సంస్కృతి కలవాడు... చాలా సంగీతం... కనకాంగి ఇంత గడుపరి అవుతుంది నాకోలేదు

నెక: గడుపరి! ఏంచేకేనండి. అయ్యవారు!

అది: ఏమీ చేయకపోవడమే గడుగు తనం. ఆకొంటే నవ్వు...

మోహ: ఎన్నిఉంటే నేను అంతా అడవికావిన వెన్నెల...

అది: అడవికావిన వెన్నెల... కనకాంగి కన్ను ఎత్తితే చాలు... కనకాక్షికిగా పరిగణించి దానివెంటి కనకహరకులు పట్టి యువకులెందరు లేరు?

మోహ: మీ విరిబోణిని అందిరి యాక కులంబి వారిని ఆశ్రయించేస్తారా?

నెక: ఎవరి ఆశ్రయమూ నడు.

అది: విరిబోణికి ఆశ్రయంలేనదే వికాసం ఉంటుందా?

మోహ: దాని సంగీత నాట్య విద్వాది ప్రదర్శనకు తగిన అవకాశం లభించకయ్యా లని...

నెక: అదే గురువయ్యలు పూర్వం చేసు కోవలసిన వర్తప్రపాదము.

అది: ఇంకా నేం..... కోటలో పొగా చేశాడే...

మోహ: దానికే తమను ఇంతగా ప్రార్థించేది?

నెక: మహారాజు సంగీత నాట్య కళా కోరుకుని వింటాము.

మోహ: ఓహో..... ఆ ప్రకాశనింహ మహారాజులవారు కోదండరాం ఆపర భావారే.

నెక: గురుపాదులు సంకయిస్తున్నారు.

అది: అసదుర్బి పరిచయం చేయడానికి సంకయంగాని..... అన్నివిధాల అర్హుల కయిన నీవంటి వర్తి పరిచయం చేయాలి ఎమంత కష్టం.

మోహ: ఎలాగ పరిచయం చేయనా అని ఆలోచిస్తున్నాను.

నెక: దీనికి ఆలోచన ఎందుకు? సరస సంగీత విద్వాంగులలో ప్రసన్నులైన ప్రభువులతో ఎప్పుడు పరిచయం చేసినా చెయ్య గలదు.

అది: సరే. రాజాశ్రయము లభించున గాక.

మాటా: తమ ఉపకృతి మరువలేను.
కనక: మరి నెలవు.

* * *

[ప్రతాపసింహ మహారాజు కొలువులో ధైరవితాళం]

ప్రతాప: ఇంత మహావరంగా ఉన్న యీ తానవర్తం వాచా వినవలెనని కుషాచాల పడుచున్నాను.

ఆది: ప్రభువువారి చిత్తం. ["విరివోనీ. నీన్నే కోరి ఘటలుకోన్నది. సరసుడో దీక్షిణ క్యారకస్వామి రాజగోపాలదేవాచిగుతా". పాడును]

ప్రతాప: ధైరవి రాగంబోహదా ఇంత భావాలత్యం తీసుకొనివచ్చినందుకు పరమానందముగా ఉన్నది.

ఆది: అనుభవనిష్ఠమైనదింసాచితి.

ప్రతాప: అనుభవం అంటున్నాను. విరివోనీ విక్రమదేవా ఉండే.....

ఆది: బాగ్యయంత్రంకుట దోహదీత్రతలక బుద్ధిమాంసం ఉంటుందా.

ప్రతాప: అదియప్పయ్యగారు అందరి బాగ్యయంత్రంలవంటివారు తారు. అనుభవ సిరింతానివి వనింపరు. ఎవ్వరి విరివోనీ....

ఆది: ప్రభువువారి నెలవైనచో తమ సమ్ముఖానే ఇప్పుడే సలాములు చెప్పగలరు.

ప్రతాప: ఈవిరివోనీ మన ఆస్థానపు పరిజనములోనిదేనా?.....

ఆది: ఆస్థానము నలంకరింప నభిలషించే ఒక నర్తకి. నాడు రాజగోపాలస్వామి ఆలయానికి దీక్షిణక్యారమువద్ద నిలిచియున్నానందరి.

ప్రతాప: అవును. నాడే చిరునవ్వుతో కన్నులు పెద్దవిచేసిన యీ సాగనులాడి ఉత్సవమునూప నేతెంచిన పురింధి అనుకొన్నాను.

ఆది: అప్పుడే నాట్యము పూర్తిచేసి దేవర దీక్షించునెహిన క్యారముకడ నిలిచియున్నది.

ప్రతాప: ఏదీ యీ విరివోనీ.....

ఆది: కనకాంగీ.....ప్రభువువారి నెలవైనది. ఏదీ నీనాట్య ప్రదర్శనం.

[నాట్యం]

ప్రతాప: ఈనర్తకి నాట్యవిన్యాసాలతో కూడ పూవుబోణిగా ఆడుచున్నదే.

ఆది: అందుకే - నే నిచ్చిన నామం అన్వర్తమైనది.

ప్రతాప: ఈనుందరిని ఆస్థాన నర్తకిగా చేర్పించుడు.

కనక: కలరు మహారాజా. కలరు. ఈ దానిని నర్తకిగా - గాయనిగా ప్రతీక నియంది.

ప్రతాప: మహారాజ ప్రేమపాత్రమైన ఒక మానిని మరియొకరిముందు నర్తకిగా - గాయనిగా....

కనక: తమించవలెనుప్రభో... నృత్య గానాలు - జీవ ప్రాణాలుగా జీవించే మాబోంట్లకు - రాజానుగ్రహం....

ప్రతాప: ఇదీ రాజాజ్ఞ. కనకాంగీ - విరివోనీగా మాయంతిపురి నలంకరించవలసిందే...

కనక: ఈ జానురాలు - ఒక వారం వినములు గడువు కోరుచున్నది.

ప్రతాప: అట్లే కానీయవచ్చును.

[అదియప్పయ్యగారి యింటిరాత్రివేళ తలుపుదప్పదు]

ఆది: ఎవరది?...

కనక:

ఆది: స్త్రీకంపనవ్వరంబానున్నదే. ఈ యుగరాత్రివేళ - ఎవరది తలుపును.

కనక: నురువక్కా...

ఆది: విరివోనీ - ఈరాత్రివేళ.....

కనక: ఒక విచిత్రమనృత్యంబో మూలంబో కోరినచ్చాను.

ఆది: కనకాంగీ ఏమా విచయనవృత్తి...

కనక: మిమ్ములను ఆనాడు అన్నివిధాల బ్రతిమాలుకోవోయినా యింతవరకు రాకపోయేదేమా...

ఆది: ఇప్పుడేమయింది?

కనక: మాయమ్మ - మిమ్ములను చూచేవరకు తోచనియలేదు. చూచాను. నాయందలి ప్రేమచే మీరు మహారాజావారికి విన్నవించారు.

ఆది: నీవైన ఒక వర్తం ప్రాణాను.

కనక: విన్నాను స్వామీ విన్నాను. అది వినగానే నాయందలి మీ యనురాగం ఎంత అమూల్యమో అతగాహన జేసుకున్నాను.

ఆది: ఆ వర్తం విశే మహారాజా నిన్ను చూడకోరాదు. నీ నృత్యందూచి ఆనందించలేదా?

కనక: ఆనందించి - నన్ను అంతిపురానికి ఆహ్వానించారు.

ఆది: ఇంక నే నీ జన్మ సార్థకమైనది. నర్తకిగా జీవించే - నారీమణిని రాణీవాసం అలంకరిస్తావు. సమస్త భాగ్యాలూ అనుభవిస్తావు.

కనక: స్వామీ. ఇటు చూడండి. నాకొరాణీవాసం వద్దు. నిష్కల్మష హృదయం ఒక మహామేధావి - అనురాగ భాగ్యం పొందాను. చాలు. విద్యులవిడిగా తిరిగి విహంగాన్ని పంజరంలో బంధిస్తారా?

ఆది: అయితే ఇప్పుడు నీకోరిక?

కనక: ఈ చెర తిప్పింపమని.....

ఆది: రాజాజ్ఞ ప్రతీకారమా?

కనక: ప్రతీకారమే...

ఆది: ప్రతీకారం చేసి....

కనక: మీయంద జీవిస్తాను.

ఆది: రావడగ పాముపగ.

కనక: అంతేనా...నాకోసం మీరీ పడవిని విడువజాలరా?

ఆది: నేను పడవి నెక్కువగా ఆశింపనుగాని - ఆయన నిమిత్తం...నాకోసం నీవు రాణిని కావలసిందే.

కనక: ఇదేనా మీ కవిసారి హితవు.

ఆది: ఇదే.

కనక: నా సంగీతం - నా నాట్యం....

ఆది: అనక్కడికి పోతాయ్?

కనక: మీ అనురాగాన్ని...మీ అంతరంగాన్నీ మరచిపోవోమేనా... మీ యవ్యాజ ప్రేమ.....

ఆది: అది మమ్మలెరవంటిది. నీకు నాకు మధ్య ఎన్ని అంతరాలు...విరివోనీ...అది తీయని కలలు. మరచిపో.

కనక: ఎలా మరచిపోవోను - నుమా - నా చిరునవ్వు మీ సంగీతవృత్తిమై పరికించి. నా కనుమాపు మీరాగాబాధనమయింది. నా మనోలాసం మీ తానవృత్తిమయింది. ఎలా మరచిపోను?...

ఆది: కనకం...

కనక: మిమ్ములని విడిచి ఏమా జీవించగలను?...

ఆది: విరివోనీ నేను మాత్రం...

కనక: మీకే? సంగీతం ఉంది. మీ వర్ణాల్లో జీవిస్తారు. రాగాబాధనల్లో సుఖిస్తారు.

ఆది: నీవు కలకాలం చూవర్తంబో జీవిస్తావులే.

కనక: తప్పదు. నాకీ మూత్యర రాణీ వాసం...

ఆది: కాదు. అది నీవిధి. మాయందరి కోసం.

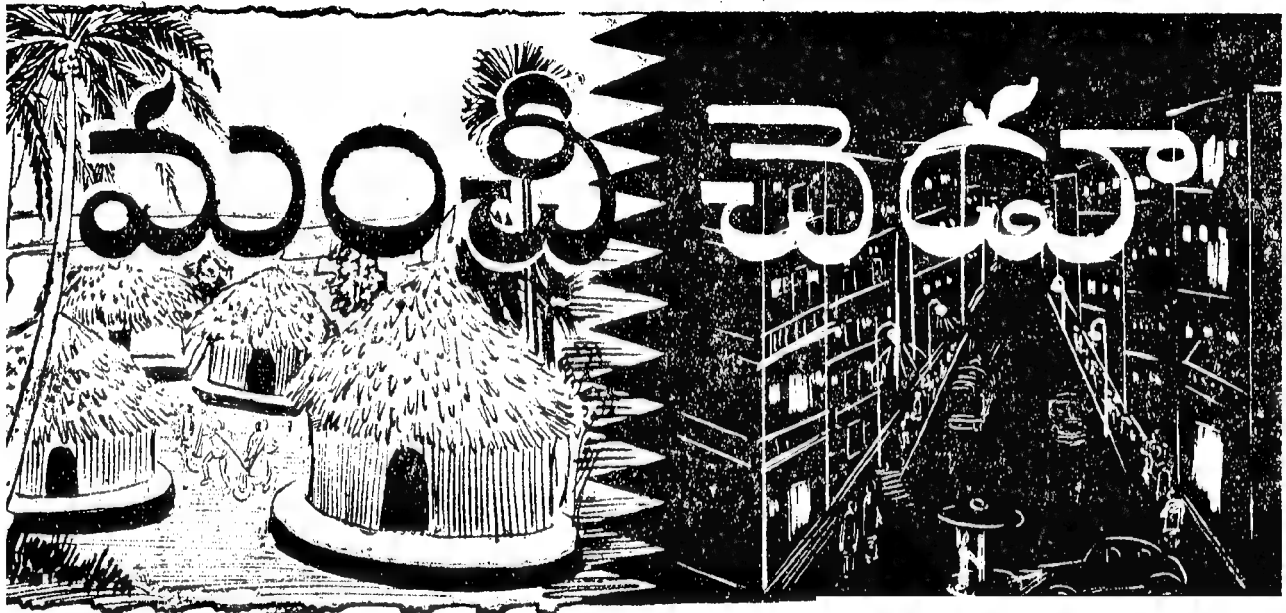
కనక: తమించండి. మీ యభిప్రాయం తెలుస్తూ. ఇంక నెలవివ్వండి...

ఆది: ఎంత ముద్దరాలు పాపం విరివోనీ!

[కొనూక్షిఆలయంలో గంటలు]

(ఆలిండియా రేడియో ప్రసారితం)

42

పద్మకి పెరిగోజుల్నించి శేఖరంబావి తెలియటంలేదు. ప్రస్తుత మున్న ఇంటిద్ద భరించటం కష్టం. ఒకడి హాయాంతో ఆమె చెజనాడ మారుమూల ఒక పూరిగుడిసెలోకి మకాం మార్చేసింది. శేఖరం కొనిచ్చిన ఫర్నిచర్ అంతా అమ్మేసింది. అతను పెట్టిన నగలు అమ్మజూపితే కవరింగునగలని తెలిసింది. పునరుమంది ప్రాణం. కాని రోజువారీ జీవనానికి లోటులేకండా జరిగి పోతుంది. ఇటువంటి స్త్రీలకోసం తిరిగేవారా బస్టీలో వందలున్నాయ. వాశెవరో ఏమిటో, ఎటువంటివాళ్ళో ఆమెకనవసరం. వాళ్ళ చేతిలో డబ్బుక్కలే ఆమెకిప్పుడు ప్రధానం.

ఆమెరోజూ అద్దంలో తనవంక తను చూసుకుంటూ వుంటుంది. తనలో మార్పులు కనపడుతున్నాయి. దారుణమైన వ్యాధులు లోన జీర్ణించివున్నా, మొహం కొంచెం మొరటు చేలినా, నిగనిగముత్రం తగ్గలేదు. అయితే ఎందుకో అలంకరణ అంటే నిర్లక్ష్యం పోయింది. తప్పనిసరిగా బలవంతాన అలంకరించుకోవడం తప్పటంలేదు; నవ్వుకూ తప్పదు.

లేత కుర్రాళ్ళని చూసినప్పుడల్లా ఆమెకు అనిపిస్తూ వుంటుంది—'నేను నరకాన్ని. వెల్లిపో—చెడిపోతావు' అని చెప్పి హెచ్చరించేదామని. కాని అట్లా చెలితే ఆమెకి జరగదు. ఒక్క రోజు వెళ్ళదు.

మెదిగిర రెండుమాడువందల రూపాయలున్నాయి. జాగ్రత్తగా కూతురుకోసం దాచింది. ఎప్పటికన్నా కూతుర్ని భాగ్యుర్రానికి అప్పజెప్పాలని ఆమె తాపత్రయం. వేసవికాలం ఒక నాడు సాయంత్రంపూట తన పూరింటివాకిట్లో నుంచుని నిరీక్షిస్తూంది. కనుమాపుమేర ఎవరూ కనపడడంలేదు. ఇరుగు పొరుగు పూరికొంపల్లో వాడుకూడా పతితలే. వాళ్ళూ వైతే నుల్లని నిరీక్షిస్తున్నార.

అదేసమయాన, ఒక పోలీసు తయారైనాడు. అతనిదృష్టికి పద్మకి కొత్తగా కనిపించింది. లోపలికి వచ్చాడు. చెరించాడు. అతినిక్కొడిచాడపడి ఏడ్చింది. తను ఏ నేగమూ చెయ్యలేదని. పనిపోపనిచూచినా కనికరించి వోదలమంది.

“పద స్తేషనకి. ఆక్కడ చెబుతున్నాని.” అంటున్నాడు ధర్మరత్నకుడు. అతనిదృష్టంతా ఆమెవంటిమీద కవరింగ్ గోలు వగలయిడి. ఎంత డబ్బు పోగుచేసిందో అని ఆలోచిస్తున్నాడు. ఏడుస్తోంది అబల. పోలీసు పోతపోసిన లోనానిగనం. కన్నీళ్ళు కదల్చవు ఆ విగ్రహాన్ని.

“ఇదిగో, ఈ ఏడ్పులేమీ సాగవు. మా ఇన్స్ పెక్టర్ గారు మహా కఠిన్. ఆయనే వస్తే నీ వెమికలు విరిగిపోతాయి జాగ్రత్త.” అంటున్నాడు. ఇంతలో పొరుగునవున్న ఒకామె వచ్చింది. ఆమెకి ఈ పోలీసు పరిధయమే. పోలీసులు ఇలాగాక ఎట్లా వుంటారో ఆమెకి తెలీదు. “ఏంండీ, అయ్యగారూ” అంది పొరుగింటామె. “స్తేషన్కి లాక్కుపోవడానికి వచ్చాను. మర్యాదగా రమ్మను.” అన్నాడు పోలీసు.

పోలీసుస్తేషన్కిపోతే, ఏంమర్యాద జరుగుతుందో పొరుగామెకి బాగా తెలుసు. లాటిల్లో ఎముకలు విరగొడతారు. కొందరు పుణ్యాత్ములు స్త్రీ అంటే మొహం వాచినట్లు మొరటుగా ప్రవర్తిస్తారు.

“అమ్మాయా, ఇట్లారా” అని పొరుగామె లోపలికి పిలిచింది. “ఆవచ్చినాడీకి, ఓవిల్లే తగలెయ్యి, పోతాడు. నాలుగునెలల పాటు ఇటురాడు” అంది. పద్మకి సరే అంది. తన నిల్యలో నుంచి ఏల్లే లేక్క పెట్టి పోలీసుకిచ్చేసింది. అది ఎంత జాగ్రత్తగా దాచిన డబ్బు! ఒళ్ళుఅమ్మ పోగుచేసినడబ్బు! ఇష్టంవున్నా లేకపోయినా మొరటుమనుషులలోలాంగి లోలోపల బాధపడుతున్నా, పట్ల లిగపట్టుకుని, వైకేవత్తుతూ, సంపాదించిన డబ్బు! దాన్ని...ఇట్లా, ఉచితార్థంగా ఇవ్వాల్సివస్తోంది. కాని ఏం చేస్తుంది? అబల! కన్నీళ్ళాపుణ్ణిలేకుండా వుందామె. పోలీసు వెల్లి పోయాడు. డబ్బు జేబులో వేసుకుని. ఆమె లోపలిగదిలో కోడండ రాముడి పటం ముందుపడి, గోడుగోడున ఏడ్చింది. కలలోమైన మనస్సుకి శాంతికోసం, ‘వైష్ణవజనతో లేనేకహియే’ అని వారుగమైన కోకంలో ఆలాపించింది. పద్మ ఆరాతెల్లా కూతుర్ని కొవరించుకుని ఏడ్చింది. తన దుర్బలినీ. తిట్టుకుని కుమిలిపోయింది. ఆమెకి నుండేలో పోలీసు ధయం అతిగాఢంగా నాలుకుపోయింది. ఇట్లాగూడా తనను బరకనివ్వరా? తన నిల్య డబ్బుంతా ఇలాగే లాగేస్తారేమో. పోలీసులు! తనకూతురికి ఏమీ మిగల్పలేదా

తను? భాస్కరావు దగ్గరకి వెళ్లిపోతే ఇప్పుడే... కాని అందుకు ముందాపుటం లేదు... తనింక ఏగరికి పోయినా ఇబ్బందిలేదు — తనకూతురు సమస్తే!.....

ఆమె మర్యాద అలంకరించుకుని సినిమాకి వెళ్లింది. అక్కడ ఎవరైనా దొంగకుతాళమో! లేదా శేఖరం కనపడతాడో! పాపని పొతుగింటిలో ఒక ముసలమ్మకి అప్పజెప్పింది. సినిమాలో ఖర్చాంశుదూరంలో వుంది. రెండో ఆట మొదలైతే దాక అక్కడేవుంది. పక్క టిడుకాణంలో రెండుసార్లు టిడుకాగింది. ఎవరూరాలేదు, శేఖరం కనపడలేదు. విసిగి తిరిగి ఇంటివోడ పట్టింది.

ఇల్లు కనుకూపు మేరలో ఉండగా ఆమె ఉలిక్కిపడింది. తన ఇంటిలోనుంచి బలాధ్యుడొకడు అప్పుడే వస్తున్నాడు. అతనిచేతిలో బాకు తగుక్కుని మెరిసింది.

ఆ గూడెంలో అతనంటే అందరికీ హడలే. పేరు దొలత్. ఒక్కప్పుడును జీవించే పతితల్లిని హింసించి వాళ్లిడబ్బులు తగుక్కుంటాడు. ఆమెకి నుండే లాగి పోయాడు. తటాల్న పక్క నుడిసెచాటుకి పరుగెత్తి చీకటిలో దాక్కుంది. కొంతసేపటికి పక్క నుడిసెలోనించి ఆర్తనాదం విసపడింది. ఆమె నుండే లుసి పోయాడు. కాని ఈ ఆర్తనాదం ఎవరిచేసిన పడుకు. పరువుప్రతి బలచాటున పెద్ద మనుషులు

సుఖంగా నిద్రపోయేవేళ అది. ఇటువంటిది ఇక్కడ అలవాటే. చుట్టుపక్కల వాళ్లికి దొలత్ అంటే భయం. ఎవరూ సాయం చెయ్యడానికి రారు. మరీ ఆర్తనాదం విసపడింది.

“ఊ! తియ్యి! ఎక్కడ దాచావే!...” అంటున్నాడు దొలత్.

“చెయ్యివోదులు. బాబ్బాయి. నీకు దగ్గం పెడతా...” అంటుంది నిర్భాగ్యరాలు.

“దబ్బాన తియ్యి డబ్బు... లేకపోతే చెయ్యినిరేస్తా.”

“ఇస్తాఇస్తా... వోదులు...”

ఆమె ఇంక నివలేకపోయింది. మట్టు తిరిగి తన ఇల్లు చేరుకుంది. తలుపులు బార్లా తీసివున్నాయి. బ్రంకుపెట్టే భారీగా వుండ్లి. బట్టలు చిందరవందరగా విరజిమ్మి ఉన్నాయి. డబ్బు దాచుకొన్న కనక మాయమైంది. పరుగుపరుగున పొతుగింటికి వెళ్లింది. ముసలమ్మదగ్గర నిద్రపోతున్న పాపాయిని అందుకుని నుండెల కడుముకుంది. భోరున ఎగుస్తూ తన యింట్లోకి పోయి నుండంపైన పడిపోయింది. పాపాయి నిద్రలేచి వివేకసాగింది. పాపకోసం కాని కానినొప్పున చేర్చి చేర్చిన కాస్త డబ్బు పోయింది. తెల్లరి బతుకుతెరువుకై కాని కాని డబ్బులేదు. రాత్రి నిద్రపట్టలేదు. పాపమాత్రం నిద్ర పోయింది. తెల్లారేముందు కొద్దిగా కలకనిద్ర. ఆకలకనిద్రలో పెద్దమనుషులరూపంలో దొంగలు, మనుష్యులరూపంలో సికాచాలు, పోలీసులరూపంలో రాక్షసులు కనపడ్డారు. కలకనిద్రలో నిద్రించి. నిలవల తన్నుకొని నుండంవీడ నుంచి కిందపడింది. మెలకువ వచ్చేసరికి తెల్లగా తెల్లవారింది.

ఆ వేళ సాయంత్రంగా దా మూలు ప్రకారం పద్మ సినిమాలో హాలు దగ్గరకి వచ్చింది. రోజులాగే టిడుకాణం దగ్గర నిలబడి టిడుకాగింది. టిడుకొట్టువా దామె దగ్గర డబ్బులు తీసుకోడు. ఆ కాసేపు ఆమెతో సిచ్చి పిచ్చిగా వాగి సంతోషిస్తాడు. హాలు ముందు పాదరసము ట్యూబ్ బల్బుల కాంతి దేదీప్యమానంగా వెలుగుతోంది. పద్మ ఆకాగా నొచ్చే పోయేవాళ్ళను చూస్తోంది. టిడుకొట్టు యజమానితో మాట్లాడుతూ.

సినిమా మొదలు పెట్టే

వేళకి హాల్లో గంట గణగణ మోగింది. పద్మ చుట్టూ చూస్తోంది. దూరంగా భాస్కరావు వస్తుండడం చూసింది. పారిపోగానూ, నిల్చుందామో అని ఆలోచించింది. కాని, ఆలోచన పూర్తికాముంకే భాస్కరావు దగ్గరకి వచ్చేవాడు. వెన్నుని నున్నపట్టాడు. “పిన్నీ” అన్నాడు బిగ్గరిగా. కొట్టాడే తానెవనినో నలుగురూ అటువేళే చూస్తున్నారు. పద్మ “ఎవరూ? భాస్కరమా!” అంది. ఆశ్చర్యపడ్డట్టు పలిస్తా. ఆమెలో ద్వంద్వ భావాల గుర్తించి అంతరించిపోయింది. ఇతన్ని ఇంటికి తీసుకుపోయి పాపాయిని అప్పజెప్పేస్తే తన

భారం నోదులుతుంది. “అవును పిన్నీ! ఇకనీటి! సుప్రస్ చాలా మారిపోయావు!” అని ఆదుర్దాగా అడిగాడు భాస్కరావు.

పద్మ, రోడ్డు మీదికి అడుగు జియ్యవోస్తూ, “ఇంటికి వెళ్లి మాట్లాడుకుందాం పద. ఉండు టిడుకావానా? అంటూ నాయర్ నెపుచూసింది. భాస్కరరావు “నొద్దులే పిన్నీ” అంటూ నవ్వుచూచాడు.

“ఉండవోయ్, టిడుకా వెళ్లం” అంది పద్మ.

“సురి సుప్రస్ గూడా తాగు” అన్నాడు భాస్కరం. అతను ఆశ్చర్యపడుతున్నాడు — ఎన్నడూ ఇంట్లో కనిపిస్తే రారడమే ఎరగని పిన్నీ — ఇట్లా సినిమాకి వెంటరిగావచ్చిందే! అనుకుంటున్నాడు. టిడుకొట్టును రెండు టిలు కలిపియచ్చాడు. గబగబ టిడుకాగు ఇద్దరూ. భాస్కరావు డబ్బు లిక్కబోయాడు. నాయర్ తీసుకోలేదు. “అమ్మగారిస్తాగు లెండి” అనేశాడు. భాస్కరావు సంకయంతో, పద్మ వేపు చూశాడు. పద్మ నవ్వింది.

“పద ఇంటికి; అన్నీ చెబుతాను. టిడుకొట్టులు నేపిస్తారే” అంటూ ముందు నవ్వుచూసింది. భాస్కరావు. “ఇటు పిన్నీ, మాయంటికి ఇటు గాంధీనగరం నేపువెళ్లాలి. సుర్పి పోయ్యారా?” అన్నాడు రోడ్డుమీద ఆగి.

“కాదులే భాస్కరం, ముందు మా యింటికిరా. తర్వాత వెళుతా” అంటూ, నడక సాగించింది. ఖర్చాంశుదూరం వడిచాక అన్నీ చిన్న చిన్న పూరిగుడిసెలు, పెంటి నిట్రాడు పాకలు, వెన్నెట్లో కనిపిస్తున్నాయి భాస్కరావుకి. నడిచేల వైపు పడుచు పిల్లలా నడిచయసుస్త్రీలూ మల్లునివున్నాడు. కొందరు పురుషులు

రచయిత 'శారద'

‘నుంచీ - చెడూ’ నవల రచించిన వారి ఊరు, పేరు అడుగుతూ నవలను ప్రకటిస్తూ పలువురు వ్రాస్తున్న లేఖలను బట్టి ఈ నవల పట్ల పాఠకలోకం చూపుతున్న ఆదరాభిమానాలు వ్యక్తమవుతున్నాయి. రచయిత ‘శారద’ గారి నివాసం తెనాలి. పేరు శ్రీ యస్. నటరాజన్. తమిళులైనప్పటికీ, పగలంతా పెర్వర్ గా హాటల్లో పని చేస్తూ కూడా, స్వయం కృషివల్ల తెలుగు, ఇంగ్లీషు భాషలు వేర్వీ తెలుగులో రచనలు సాగిస్తూ తెలుగు పాఠకలోకం ఆదరాభిమానాలను చూడగొన్న ‘శారద’ గారు. తల్లి నందనీయలు.

— సంపాదకుడు.

మంచి - చెడ్డా

వాళ్ళుకూలే కూర్చుని, యధేచ్ఛగా జాతు లుచయోగిస్తూ మాట్లాడుతున్నారు.

భాస్కరావు! ఈ ప్రాంతం విసిడిగా తెలుసు. 'ఇదేమిటి! పిన్ని ఇట్లాస్తోంది? అనుకుంటూ నడుస్తున్నాడు. పద్మ ఆకాంక్షల మధ్య ఒక ఇంటిలోకి చారి తీసింది. భాస్కరావు మొదట అంకాడు లోపలికి పోవటానికి. పద్మ ఇంట్లోకి వెళ్తూ "రా భాస్కరం" అంది.

భాస్కరావుని తీరమైన అనుమానం వేధిస్తోంది. లోపలికి వెళ్ళాడు. అక్కడ ఒక కుక్కమంచం, ఒక యాత్రకుల చాప వున్నాయి. దశైవీద విడిచిన వీర వేర్లువుతోంది. ఒక యాత్ర వీడి ఒక యా, సిగరెట్లు ఒక యా పదివున్నాయి. ఒక వీడియో లైలు నిశ్చలంగా అన్నిటికీ పాక్షికంగా వెలుగుతోంది. భాస్కరావు అనుమానం తీరవూతోంది. అతను మంచమీద కూర్చోవడా నిద్ర పోతున్న పాపాయి వంక చూశాడు. ఈ పాపాయి ఎవరు!—

"ఈ పిల్ల ఎవరు పిన్నీ?" అని అడిగాడు కూర్చుంటూ.

"నీ చెల్లెలు భాస్కరం. నా కూతురు" అంది మెలిగా.

"ఎమిటిదంతా పిన్నీ! నువ్వు ఈ కొంతలో వుండటమేమిటి నా కళ్ళు నేను నమ్మలేకందావున్నాను పిన్నీ" అన్నాడు భాస్కరం తీరని భావో.

పద్మ మాట్లాడకండా భాస్కరావుని లోపలి నుండి గదిలోకి తీసుకెళ్ళింది. పాపాయిని గూడా తెచ్చి చాపనేనీ వకుళా నెట్టిం దక్కడ. "ఇక్కడ కూర్చుని చూస్తూవుండు భాస్కరం. నేను నా నోటివీధుగా చెప్పలేని విషయాలన్నీ నీకే అగమతాయి. అని చెప్పినా అర్థంకావు మాదా. ఏం జరిగినా నరే తెలికిమాత్రం రాకు." అంటూ ఆమె తెలి గదిలోకి వెళ్ళిపోతూ.

"మాట్లాడు పిన్నీ. ఎంతకాలమైంది నిన్ను చూసి! ఎచ్చే నువ్వు ఇక్కడేమిటి అసహ్యంగా. పద మనయంటికి. పాపాయిని తీసుకురా." అన్నాడు భాస్కరావు లేవబోతూ.

"కూర్చో నాయనా" అని పద్మ అతని భుజాలు వట్టుకుని కూర్చోచెట్టింది. "నా కథంతా నేను చెప్పలేను. నేను చెప్పినట్లుగా నువ్వు ఇక్కడే ఉండి నీ కళ్ళతో చూడు. తర్వాత మిగిలింది నేను చెబుతా." ఆమెకి దుఃఖం గుండెలు చీల్చుకొని పొంగి పోతోంది. అయినా అగమకుంది.

"పిమ్మట పిన్నీ వీధి చాస్తున్నావు. నాదగ్గర నీకేం చావ రికం చెప్ప పిన్నీ?" అంటున్నాడు భాస్కరావు.

ఇంతలోనే జయల ఎవరో నిలుస్తున్నారు. "నువ్వొక్కడే వుండి చూస్తూవుండు. కదలకు నునూ. ఏం జరిగినా తెలుసు రాకు. నామీద బొట్టు" అంటూ చెల్లిపోయింది పద్మ.

భాస్కరావు తరిపరిధిగా ఆలోచిస్తూ తడికైతే చూస్తున్నాడు. ఎవరో ఇద్దరు మొగవాళ్ళు, ఇద్దరు అడవాళ్ళు వచ్చారు, లాంతరు వట్టుకుని. అందరూ కిందనే కూర్చున్నారు, ఒకరి కభి ముఖంగా ఒకరు. అందులో పొడుగావున్న మొగడు పద్మ భుజం మీద చెయ్యిపెట్టి, "ఇయ్యో! కానీవు చీల్చాడుకుందామని ఈడకి వచ్చాం. నువ్వు అడుగుతున్నావే. నీ కేదేనా గిరాకీవస్తే చెల్లి పోతాం" అంటూ ఆమెని తన కళ్ళతో కూర్చోచెట్టుకున్నాడు.

భాస్కరావు! ఒక్క భగభగ మండిపోయింది. తన పిన్ని నా చాడు ఆ మాటలవడం! అట్లా బొందిమీద చెయ్యిపెట్టి లాగడం! కాని పిన్ని వీధి అవడం! చీల్చకే అరంభమైంది. అందరూ సిగరెట్లు వెలిగించి నుమరుగా అడుగుతున్నారు. మధ్యమధ్య విస

రాని మాట లంటున్నారు. భాస్కరావు విసలేక మానలేక పోతున్నాడు.

రాత్రి పదివాటింది; పదికొండయింది. ఇంతలోనే ఎవరో తెలు నిలబడి నిలుస్తున్నాడు. పద్మ, "ఇక పొండి" అంది. అందరూ వికవికలాడుతూ లేచి వెళ్ళిపోయారు. తరవాత ఒకడు లోపలికి వచ్చాడు దర్జాగా. యువకుడే. నిల్చుడున్నుల వేసుకున్నాడు. తిన్నగావచ్చి మంచమీద కూర్చున్నాడు.

"ఇక్కడే వుండు. లోపలికి పోయి నీకు తాగి వస్తా" అంటూ ఆమె లోపలికి వచ్చింది. సన్నని గొంతుతో. "భాస్కరం! అట్లా చాపమీద పనుకో. ఏమీ అనుకోకు. నా భర్త ఇట్లా కారింది. నేనొచ్చి రేపుతారే, ఆ తర్వాత అంతా మాట్లాడుకుందాం; పడుకుంటావా?" అనేసి గబగబ వెళ్ళిపోయింది. మధ్య తడిక తెలుపు విగించింది.

భాస్కరావు చప్పన వ్రాపించుకున్నాడు. అతనికి కళ్ళు తిరిగిపోయాయి. గట్టిగా కళ్ళుమూసుకుని ఆలోచించ పాగాడు. అతని పక్కనే పాపాయి ప్రకాంతంగా నిద్రపోతోంది. కళ్ళయితే మూసుకున్నాడుగాని చెవులో! తెలు గదిలో మొరటు మాటలు వినిపిస్తూనేవున్నాయి. భాస్కరావు మనసు మనసులో లేదు. పిచ్చై పోయింది.

ఒక రెండుగంటలకల్లా పద్మ తెలుపు తెరుచుకుని చూచుతూ చూచుతూ లోపల గదిలోకి వచ్చింది. నాడెవడో వెళ్ళిపోయినట్టున్నాడు. భాస్కరావు లేచి కూచున్నాడు. పద్మ దీపం వెలిగించింది. ఆమె మొహం వివర్ణమైపోయివుంది; కళ్ళు కాంతిపీసంగా వున్నాయి.

"భాస్కరం..." అంది పద్మ. ఇక పైన నోటిమాట పెగిల రాలేదు. కళ్ళుతెరుచుకుని వస్తున్న ఏడుపు దిగమింగుతోంది.

"వొడ్డు పిన్నీ చెప్పకు అంతా తెలిసింది. ఇదేమిటి పిన్నీ! నువ్వీ సంతకంలో ఎలా వడ్డావు! ఛీ-ఛీ-నాతో వచ్చెయ్యి. నా దగ్గర వుండిపోవడమేగాని! రా—వెళ్ళిపోదాం. ఇక్కడొక్క కుగం ఉండొద్దు" అంటున్నాడు ఉద్రేకంతో భాస్కరావు.

"లేదు, లేదు. వుండు. తొందరపడ కద్దాయి! ఇక నేను నీతో వొచ్చే ఆస్కారంలేదు. నీ నిప్పుకు ఏమిటా కావాల మాటికోసం ఒక్క అమ్మకుని బతుకుతున్న పాపిష్టిదాన్ని. మీ అందరి మధ్యకీ రావడం ఇంక పడదు."

"ఇదేమిటి పిన్నీ! నన్నెరగనా? నేను ఎవరికీ భయపడను, తెలుసా! రా నాతో. నామాట విను." భాస్కరావు వట్టుదలగా వాదిస్తున్నాడు.

పద్మ కళ్ళు తుడుచుకుంది. "అది నరే భాస్కరం! నువ్వు భయపడవు! నీ మనస్తా నాకూ వ్రాసుకుంటారా? అన్నట్లు నీకు తెల్సయిందా?"

"తెల్సయింది పిన్నీ. నేను ఉండటం ఇప్పుడు మాకుగా రింట్లోనే. నాతో వచ్చేసెయ్యి పిన్నీ. ఈ మహాసరకంలో నువ్వొండడం ఇంక భరించలేను పిన్నీ" అంటూ చేతుల్లో మొహం కప్పకున్నాడు.

"నువ్వొక్కడినీ రమ్మంటావు. కాని అందరూ వప్పుకోరు భాస్కరం. నాకూ మనుషులే. వాళ్ళకి పరువుప్రతిష్ఠ అట్టం వస్తాయి. నీఉద్యోగంకూడా వ్రాడిపోవచ్చు. అటు తెలు పోరు, ఇంట్లోనూ పోరా అవుతుంది. ఇటుమాడు, భాస్కరం! నేను, నునసారా చెబుతున్నానుగా, నేను చెడిపోయినదాన్ని. నా

కీరణం రోగభూయిష్టమైపోయింది. నా మనసుకూడా స్థిమితం తప్పింది. నన్ను చూడగానే నే నెట్లాంటిదాన్నో అందరూ గుర్తించగలరు! ఇదిగో చూడు” అంటూ ఆమె బుడ్డి దీపం మనకే వెలుగులో, చేతులుచాపి చూపించింది. చేతులపైనే నల్లని, ఎర్రని మచ్చలు స్పష్టంగా కనిపించాయి.

భాస్కరావు నోటికిపోయినాడు. “పిన్నీ!” అంటూ రోదించసాగాడు. ఎంతో మకురంగా, ఆగోగ్యంతో నవనవ లాడుతూవున్న, పిన్నీ, ఈరోజున ఎలా వాడిపోయింది!

“భాస్కరం నాకు ఇక మిగిలిందల్లా, ఇంకా కొన్నాళ్ళు యావత్తుం; కాని ఆ ధైర్యంతో నేను పాపాయిని పెంచలేను. పాపాయిని నీకచ్చి నామకు సేన చూసుకుంటాను” పద్య ఆవ్యా యంగా భాస్కరావు తలనిమర నారంభించింది.

“కాదుపిన్నీ. అట్లా జరగడానికి వీలేదు. నాతో వచ్చే సెయ్యి లేరా.”

“వొడ్డు. నీకు తెలిసే భాస్కరం, ఈ మనుషుల సంగతి. నన్ను గురించి నిన్ను కూడా బాధ పెడ్తారు. వువ్వోగం పోతుంది. ఇంకే బాధయినా పడ్డొచ్చుగాని, ఆకలిబాధ భరించలేం నాయనా. దానివల్లే నేనీగతికి వచ్చాను.” పద్య తనకథంతా పూస గుచ్చివట్టి చెప్పింది.

బుడ్డి దీపం వెలుగులో రాత్రి కండుగంటలవేళ, నిరామము మైన వాతావరణంలో భాస్కరావు పిన్నీ కథంతా విన్నాడు. కన్నీళ్లు ధారలు గట్టాయి. ఆవేషడాడు. బాధ పడ్డాడు. బాధ అనుమకోలేక తలలున లేచి నిలబడ్డాడు.

పద్య ఆతిగి పట్టుకొని కూర్చోబెట్టింది; “నువ్వొక్కడేమీ చెయ్యలేవు భాస్కరం! నన్ను ఉద్ధరించలేవు. నానిదా నీకంత గొంపం ఆపేతే ఉన్నామో నేనెగురును. నీ వాత్సల్యం ఎరు గును. కాని దానికి సమయం వుంచిపోయింది. భాస్కరం! నా కూతుర్ని నీకచ్చేస్తాను. దాన్ని బాగైతేగా పరువు ప్రతిష్ఠలు గల సమాజంలో పెంచు. నాగతి చూశావుగా! పాపాయిని అట్లా గాకుండా పెంచి కాపాడు బాబూ! నువ్వు నాకు చెయ్యగల సహాయం అదొక్కటే...దానికోసం నేను బాగుచేసిన ఉబ్బంతా నిలుపునా దోచుకుపోయినాను!...” అంటూ పద్య గతిమంతా కళ్ళకు కట్టినట్లయి భారతన వివేకపాగింది. భాస్కరం పిన్నీని సముదాయస్తూ “వివేకపిన్నీ” అంటున్నాడు. అనునయనాకృతి ఎరగని ఆయనతకి దుఃఖం మరింత పోగి పొరలిపోయింది. ఆమె భాస్కరావుపాదాలవీడ వారిపోయింది. భాస్కరావు ఆమెని తేవడీస, పసిబిడ్డని పొదిరి పట్టుకున్నట్లు మెల్లిగా ఆమెని గుండె లకు హస్త్రుకున్నాడు. ఆమె కన్నీళ్లు తుడిచాడు. “ఎట్లా వివా యావు పిన్నీ! విభగారాపంచేదానిని నీకీగతి! వివేకకు. లే. పాపాయిని నేను పెంచుతాను. సంత! నా సర్వస్వం ధారపోసి ఆయనాసరే పాపాయిని ఉన్నతదిలోకి తెస్తాను.” అన్నాడు.

కొంత పటికి పద్య కోకం కొంచెం చంద్రింది. ఆమె అట్లాగే భాస్కరావుని అంటిపెట్టుకునేవుంది. ఆ సమయంలో ఆమె మనస్సు అతినిర్మలంగావుంది. దీర్ఘకాలం దుర్బరజీవితం అనుభవించి ఈనాటికి ఒక్క నిజమైన మానవుడి హృదయశ్రావ్యక మైన ప్రేమవాత్సల్యాల నీడలో సేద తీర్చుకుంటోంది. అట్లా ఆయిద్దరు అరగంటవేపు మానంగా వుండిపోయారు.

తరవాత పద్య లేగుతుంది. “భాస్కరం! తెగ్గరకముందే

వెళ్ళిపో. పాపాయిని తీసుకువెళ్లు. నన్ను గురించి ఆలోచించకు. నన్ను గురించి ఎక్కడా చెప్పకు. పాపాయికికూడా చెప్పకు. పిన్నీ చచ్చిపోయింది. ఈపాప తల్లితండ్రీలేని అనాథ. ఇక దానికి అన్నీ నువ్వే.” అంది కద్దవస్వరంతో.

“అలా కాదుపిన్నీ. నువ్వు నాతో రా. ఈవూరు కాక పోలే ఇంకోవూరు. రా నాతో.” అన్నాడు భాస్కరం.

“నువ్వీ పొరపాటుబడకున్నావు భాస్కరం! ఇంక నువ్వేమీ బాధపడకు. నే నేవో అగాధంలో పడిపోయాను. అందు లోంచి ఇంక బెటపడడం అసంభవం. నువ్వు పాపాయిని తీసు కెళ్లు లే బాబూ! తెగ్గరకముందే ఈ నరకంనించి వెళ్ళిపో. అంత అనుమానంగా చూస్తారు. వెళ్లు ఇదిగో నాదిగీర నాలుగు రూపాయ లున్నాయి. పాపాయికి చొక్కా కుట్టించు...వెళ్లు” అంటూ పద్య, కొంకు తుడిచిపిప్పి నాలుగు రూపాయలు తీసి భాస్కరావు కివ్వబోయింది. భాస్కరావుకి దుఃఖం అగలేదు. “వొడ్డు-వొడ్డు- పిన్నీ— నే నున్నాను పాపాయికి! నీకు మా కుటుంబం చేసిన ఆన్యాయానికి పరిహారం నే నిస్తాను. ఇది నీకు ఉపకారం కాదు” అంటూ లేచాడు భాస్కరావు, దృఢసంకల్పంతో. పిన్నీ రాదు. ఆమెని మార్చటం సాధ్యంకాదు. పాపాయిని తీసు కెళ్ళటమే....

“నువ్వు రానంటున్నావుగాను పిన్నీ!...”

“నేను రాలేను బాబు, పాపాయిని తీసుకుపో. అదిగో, తలకాలో మూడుగంటలు కొద్దున్నారు. వెళ్లు...” పద్య నిద్రపోతున్న పాపాయిని ఎతుకుని ముద్దాడి భాస్కరావు కిచ్చింది. లోలోపల కుమరిపోతోంది ఆవేదంతో. పెట్టితెలిచి పాపాయికి కుట్టించిన చొక్కాలూ ఆటవస్తువులూ మూలగట్టి యిచ్చింది. తిరిగి తన కొంకు ఉబ్బులుతీసి భాస్కరావు కిస్తూ, “సంతత్యరాదికి పాపాయికి గుడ్డముక్క తీసుకో...నామాట విను; నా బంగారానికి...నేను ఇంకే వివేకలను?” అంటూ ఆమె తిరిగి దుఃఖం ఆపుకోలేక ఏడ్వసాగింది.

భాస్కరం నిశ్చేషుడై నిలబడ్డాడు. బయట నెల కుంకు లోంది. దిల్లని ఉదయవాయువులు వీస్తున్నాయి. అంతలా అగి ప్రశాంతంగా వుంది.

“వివేకకు పిన్నీ, అస్వపప్తకు వచ్చిపోతుంటాను.” అన్నాడు గుడ్డికంతంతో.

“ఎట్లీ నాయనా! ఇంక ఇటువేపు రాకు. పాపాయి నా కూతుర్ని సంగతి మరిచిపో. వెళ్లు. ఆసలు నే నున్నానన్న సంగతే మరిచిపో. ఇటు రావద్దు. ఇంక నేనక్కడ ఉండను. ఎక్కడికి పోతానో! తెలియదు.” ఆమె ఆకాశంతంక చూసింది.

గడపవాడా వచ్చి వదిలిపెట్టింది. నాలుగుసార్లు పాపని ముడ్డొట్టుకుంది. ఇక నుంచుంటే లాభంలేదని లోపలికి పరుగెత్తింది. ఆమె మనస్సు వికలమైపోయింది. కలకలా ఏడుస్తూ కోదంత రాముడి పటంచుండు పడిపోయింది.

భాస్కరావు కన్నీళ్లు తుడుచుకుంటూ గోడ్డవీడికి గం డడుగులు వేశాడు. ఇంట్లోనుంచి పద్య హృదయవిదారకంగా మన శ్వాంతికోసం గోడిస్తోంది.

భాస్కరావు ఒకసారి వెనక్కి తిరిగిచూశాడు. తర్వాత మెల్లిగా అడుగులేసుకుంటూ, నిద్రపోతున్న పాపని, భుజాలవీడ పడుకోపెట్టుకుని, పశ్చిమాన కుంకుతున్న చంద్రుని వేపుగా, ఆ సన్నని, ఎర్రని మరణకాంతిలో, చీకటి తెరలలో కలిసిపోయాడు. అతిని వెనకనే—పద్య ఏకస్థి సన్నగా హృదయవిదారకంగా, వినిపిస్తూ అంతరిక్షంలో అంతరించిపోయింది.

4 ఔషధములు చేరినట్టిది

అనాసిన్ కొత్తయొక్కంగా నాలుగు ఔషధముల కలియకతో రచయించినది. త్వరితంగా బాధనివారణకై హామీయిచ్చుటకు కొరతం, ఇందులో కలసియుండు ఈ ఔషధములే.

1. క్విన్లైన్: అరిక శక్తినిచ్చు ఔషధముని మరియు జ్వర నివారణీయని ప్రత్యాఘాతానికి ఔషధ పశ్యేలనం. జ్వరాన్ని తగ్గించడంలో సాటిలేనిది.
2. కఫేన్: బంహీనానికి మరియు చిక్కిపోయినందు లకు తగిన ఔషధముని విరివిగా వాడబడుచున్నది.
3. పినాసిటిన్: నిద్రామైన బాధా నివారణ మరియు జ్వర నివారణీయని వ్యాధిచెందినది.
4. అసిటైల్ సాలిసిలిక్ ఆసిడ్: ఇది తలనొప్పి, మరియు ఆలాటి పెనిద బాధలను పోగొట్టుటకు ఉపయోగపడు చున్నది.

నైద్యశాస్త్ర రీత్యా లేక పశ్యేలన శక్తిలేత అనాసిన్ మాత్రం, త్వరితంగాను, నిరపాయంగాను, దృఢంగాను, బాధలనుండి, తలనొప్పి, జలుబు జ్వరం, దంఠపు పోట్లు, కండరముల పోట్లు, నాయుపు నొప్పులు మొదలగు బాధ లను నివారింతును.

ఎల్లప్పుడును
అనాసిన్

బిళ్ళలే

కావలేననికోరండి

2 మాత్రములకు పాకెటులందును. మరియు 32 మాత్రము

కుక్కతో క

సరిగ్గా భోజనాలవేళ. వీధి తలుపుమీద
ధబ్బు ధబ్బున చరుపులు వినబడు
తూంటే శ్రీమతి ప్రక్కార్థకంగా నాకేసి,
విసుగూ వీధికినే చూస్తోంది. చూ! ఎవరో
ఆపద్బంధపుడు - సరాసరి భోజనాలవేళ -
సిరికిం బెప్పడు - అన్నట్లు వచ్చాడు.
కుక్కాడు మడిచేతిలో మెతుకులు కందంలో
దులుపుతూ ఎడం చేత్తో జారిపోతున్న
లాగుని మొలతాటిలో దూరుస్తూ వెళ్లాడు
తలుపు తీయటానికి.

“బాప్సుమాన్ కామాసు” అన్నాను.
“నూ అన్నయ్యేమా! జనతా వెళ్లి అర
గంటయిందిగా!” అంది శ్రీమతి.

“అన్నయ్యే అయితే తలుపు బాజే ఖర్చు
మేం? పిలవనే పిలుచునే.”

“మరి బాప్సుమాన్ అయితే మాత్రం పిల
వాలా ఏం! తలుపునందులోంచి ఉత్త
రాలు గిరాటెయ్యుచ్చుగా!”

“మనియార్దరుగానీ ఉండేమా!” అన్నా
ఆశగా!

“ఆ! మనియార్దరూ! మట్టిగడ్డలానూ!
ఏదో పుస్తకమే వస్తుంది.”

“లేదు వస్తుందిలే ఒక బావతు”

ఈసారి ఆశగా తనే చేయకడుక్కుని
ఎదురుసన్నాహానికి వెళ్ళింది. అతుకుల
బొంతలాంటిపంచ; కట్టులో దూర్చినలాల్సీ;
ఆవైవ రెదర్ బెల్లు; ఆ మండు పెండలో
ఓమూల చర్యం నలిచేసే ఉక్కుకు దుక్కు
బొంతకొట్టు; చేతిసంచీతో సహా పెద్దమను
ష్యుల్లోని పెంజేర్వై. రావలా అబ్బులు
బాబాయ్ ఉర్రఫ్ లక్ష్మీనృసింహారావ్ దిగ
బడ్డాడు.

“ఆ! నేను అనుకుంటూనే ఉన్నా
అబ్బులుమాచగారే ■ వచ్చింది” అంది
మా ఆదిడ. చిన్నప్పను చదివిన మాయా
జ్యోతిష్కుడికథ జ్ఞాపక మొచ్చింది -
నాలో నేనే వచ్చుకొన్నా. ముందుగా
పూహిస్తే మరో అర్థశేరు జోడించదూ ■
అన్నపుగిన్నెకు? తెలియకే ఇప్పుడు తన
చాలా ఆవచ్చిన అంగుతుడికి నైవేద్యం
పెట్టి, తను వంటింట్లో రిహార్సల్స్ చేయా
ల్సినఖర్చుం పట్టింది. మర్నాదకోసం పలక
రింపులయ్యాయి. కానీ నేనుమాత్రం నూరు
రూపాయలనోటు పొరసినముఖంతో దిగా
యిన కూలబడ్డాను. ■ పెద్దమనిషి సహపంక్తికి

వస్తే కాని నేను నా కార్యక్రమాని కుప్పక
మిందటం జరగను. ఇలాంటి పట్టింపులు
గ్రహింపలేని కుక్కాల్లుమాత్రం ఆ నేయిం
చిన వంకాయముక్కల్ని వాళ్ళమ్మ ఎంత
జాగ్రత్తగా విదుపుతున్నా వస్తుమోర్
కొట్టేస్తున్నారు. శ్రీమతికి వట్ల మండి
పోతోంది. వంటింటి తలుపు ప్రక్కనుండి
కుక్కాళ్ళకేసి గుడ్డరిమి చూస్తోంది. నాకేసి
చూస్తూ నేత్రావధానం చేస్తోంది.

“త్వరగా రెండ్రా అబ్బులు తాతయ్య
జీడిపప్పు తెచ్చాడు” అన్నా నోరుజారి
అన్నా నో లేదో అవళంగా కుక్కర వెధవ
లిద్దరూ కంచాల్లో ఏ ముందో చూడ
కుండానే చేతులు కడిగేసి, జిడ్డుచేతులు
పాత్రిలాగులికి తుడిచేసుకుంటూ అబ్బులు
తాతయ్య దగ్గరకు ఒక్క ఉదుటున
వాలారు. వాళ్ళమ్మకి మాత్రం డిసిప్లిన్

దేశరాజు శేషగిరిరావ్

కావాలి. “ఆ జిడ్డుచేతులు చింకితుండు
గుడ్డకే తుడవాలి” అని ఆమె ఆజ్ఞ. ఆత్రు
తతో అదికొస్తూ ఉల్లంఘించేశారు. “వెగవ
ల్లారా! ఇల్లారండి” అంది; పళ్ళు కొరు
కుతూ.

“ఉండవే తాతయ్యగారు జీడిపప్పు
ఇస్తారు” అంటూ వాళ్ళమ్మలు కదలలేదు -
అది నా అద్భుతమే అనాలి - పిలిచి ఆలి
డిచ్చే చెవినులుపులు - వాళ్ళగల లిప్త
మాత్రంలో తప్పి మర్నాద నిలబడ్డందుకు.
చివరికి బాబాయ్ పర్మిషన్మీద నా
భోజనం పూర్తయింది.

“బాబాయ్! భోజనానికిలే” అన్నాను.

“భోజనానికా నే వస్తా!” అంటూ చలి
కిలపడి చంటివాడిలా ఎదుర్కొంటే,
కుక్కాల్లు కూడా భా! మన్నారు. ఆ ఏడు
పులో కుక్కకుంకరికి జీడిపప్పు గుర్రాలు
అంగుటి కడ్డంగా పడతేకుదా అన్న
ఆవేదన, అన్నలు అబ్బులు బాబాయ్ ఏడు
పుకే కారణం అంతుచిక్కక ఆందోళన
మితిమీరింది. చివరికి నలుగురూ చేరారు.
ఈఫార్సు అంతా వింటూ తనకేమీ సంబంధం
లేనట్లు పట్టించుకోకుండా చలిచనిశిలలా
చుట్ట కెల్చుకుంటూ వీధిలో కూర్చున్న
ఆ సామీ - బాబాయ్కి సహాయకారిగా

వాళ్ళ పూరునుండి వచ్చిన న్నీహితుడు
చెప్పాడు ఇట్లా - “నేను బాబుగారింటికి
నిన్న ఉదయం వెళ్లాను. వెళ్ళేసరికి ఒంటిపై
స్వపూలేకుండా జ్వరంతో పడి మూలుగు
తున్నాడు. మధ్యమధ్య ఏదో వరాకు
మాటలు దొర్లిస్తున్నారు. తలదగ్గర చిందర
వందరగా ఈ స్థాంపులన్నీ చెదిరిఉన్నయ్.
అవన్నీ కట్టకట్టి ఈ సంచీలో వేసి పట్టు
కున్నా. తలుపులు బాగా తెరచిఉన్నయ్.
గొంతుక ఎండినా గ్లాసెడు మంచినీళ్ళుపోసే
దిక్కు లేదు. అసలు అక్కడింకా ఈయన
వుంటే మాతాత్మగా పోతే ఆస్తీ అన్యాయ
క్రాంతం అవుతుందని ఆలోచించి ఈరోజు
ఇట్లా తీసుకొచ్చేశాను. నిన్న డాక్టరు
గారిని తీసుకొచ్చి చూపిస్తే ప్రాణాపాయం
ఏమీ లేదని చెప్పి ఇంజక్షన్ ఇచ్చారు.
ఉష్తతాపంవల్ల వచ్చిన కోప అన్నాయ.
సరియైన విక్రాంతి ఇస్తే చాలని చెప్పారు.
ఈ ఉదయానికి కాస్త నెమ్మదిగా ఉంటే
ఇక్కడకు తీసుకొచ్చేశాను” అన్నాడు.

“దిక్కులేనివాణ్ణి - వంకాని కొక్కడవ్ -
నీ చేతిమీదుగా ఈ ప్రాణంపోతేనే మన
క్యాంతి” అంటూ భవిష్యత్తును తలచుకొని
బాబాయ్ ఏడుస్తూంటే నాకు చాలా జారి
చేసింది.

“తనకు దిక్కులేక కాదు - ఉన్నాయ.
తన ఆస్తిని ప్రేమించి తనకు ఆశలు కల్పించి
గారిమేడలు కట్టేవారు పుట్టెడు బలగం
ఉంది. ఎవర్నీ నమ్మలేకపోతున్నాడు.
వయస్సు అరవైదాటింది. దినదినానికి క్ష
అడుగుంటిపోతోంది. చచ్చేవరకూ చాకిరి
చేస్తే కాని జరగని పరిస్థితిలో తనున్నాడు -
ఆస్తీకి వారసులున్నారు. నిజంగా అభిమా
నించేవారసలేలేరు. క్షి లేదుకదా నాఖరీ
మానేసి మూలధనం మూడువేల రూపా
యల్ని ఖర్చుపెట్టుకొని బతిక్కుడదూ
అన్నాడొకొంతమంది. అలా చేస్తే మూడు
సంతర్పిరాలకి చెల్లు. తనవద్ద డబ్బున్నా
తన్ని హిసంగాచూసే బంధువర్గం, ఆకొస్తా
చెల్లగొట్టేస్తే రేపు ఏ ప్రెమిక్రీటకాదులకు
మలేనో చూడరన్న నిశ్చయమేదీ? మీ
బాబాయ్ గారు వస్తూవస్తూ డాక్టర్ తహసీల్దార్
గార్ని కలుసుకొని ఈరోజే తన
యావదాస్తీ, అసగా మూలధనం మూడు
వేల రూపాయలను, తన తదనంతరం తమకే

★ కుక్కతో క ★

చెందేటట్లు ఏర్పాటుచేశారు. మీరైనా పచ్చట ఊరికే కూర్చోలేదు - ఈమాత్రం జక్కడ కద్దపడితే వంక పారంపర్యా వచ్చే పుత్తి పరమాస్తం గాకుండా, మీరు నిర్వహించినట్లు ఉంటుంది; ఆయన్ని ఆఫీసర కాలంలో మీ వద్దనే ఉంచి పోషించి పట్టు ఉంటుంది. కాబట్టి యోచించండి. ఉద్యోగిగానికీ రాజీనామా ఇవ్వాలన్నది. మీ కందులో దొరికే పైసా దీనికి చేర్చితే నెలకు ఓ నూరురూపాయలకు లోటుండదు. ఎక్కడైనా నాఖరీయే గానీ, తలవంచి బుర్రముక్కోన్న చేసే నాఖరీ అది - ఇది స్వంతివృత్తి - బాగా ఆలోచించండి బాబు గారు" అన్నాడు ఆ పెద్దమనిషి.

"సరే ఎలా అయితే నేం ఆయన కానిధ మైన ముకుకారం ఉన్నప్పుడు నువ్వు నాఖరీ మానేయకూరలేదు. ఆ మూడు వేల రూపాయలు పట్టుకొని నీవద్దకు వచ్చేసే వారి బాధ్యతంతో నీవే చూసుకుంటావుగా! దాని కంటే బాధ ఎందుకూ" అన్నారు నా మిత్రులు.

"అయ్యో! అందరికీ ఎలా యిద్దమైతే అలానే చేయొచ్చు - నా ఆశయం ఏమిటంటే కద్దపడి కట్టిన కొంపా; బాగా

వదులుకొని ఈ అద్ద ఇళ్ళలో, ఈ ఇరుకు సందుల్లో ఈ పట్టాబాగా కాపురం నాకివ్వలేదు. ఏదో నా అండని వాడుంటే డబ్బుపట్టుకొని ఒకరిద్దరైతే ఉద్దేశ్యం నాకు లేదు" అన్నాడు బాబాయ్ -

చివరికి బాబాయ్ తన ఉద్యోగమిప్పించి అజమాయిషీ చేయాలన్న ఉబలాటం వ్యక్తీకరించాడు. తనూ తన డబ్బుతో ఒకరి ఆశ్రయంలో ఉండటానికి ఆయన మనస్సు నిరాకరించింది -

బాబాయ్ మాత్రం కాస్త జావత్తాగి కిరీరాన్ని పుర్రీలో చేరసి నేను కాస్త ఆలోచించుకొంటాన్ని. అవకాశం యిచ్చాడు. చాలాకాలంనుంచి అప్పలు రాకపోకలులేవు. స్వయంగా వచ్చి అస్త్రీ చూపించి ఇస్తానంటుంటే అనుమానించటం మానవలసింది కాదని నాకు తోచింది. బాబాయ్ నన్ను నా శ్రేయస్సు పట్లించుకొనేవారెవరుంటారు - ఆయనకు మాత్రం నన్ను ద్రోహంచేస్తే కలిసివచ్చే దేముడి? వివిధమైన యోచనలతో బుర్ర వేడెక్కిపోయింది. లంగ్ లంగ్ న గడియారం రెండు కొట్టింది. ఉద్యోగపు వేపం వేసి ఆఫీసుకు బయలుదేరాను.

ఇంటి కొచ్చేసరికి రాత్రి ఏడు గంటలైంది. బాబాయ్, ఆయన స్నేహితుడూ రాయ్ పూర్ ట్రయినర్ ను వెలిపేయారు - తిరిగి ఎటుండి వస్తామన్నారన్న వార్త మా శ్రీమతి చెప్పింది.

"అయ్యో అలాగా! అంత తొందరపడాడే? జ్వరం కదా అని బత్తాయ పట్టుతెచ్చానీ" అన్నా.

నాకు ఆఫీసులో పని చేతబట్టలేదు - ఎంతచేసినా సంతృప్తిలేని ఈ చాకిరీకి అంతు కనిపించినందుకు చాలా సంతోషించాను. నాపై నూది మొన పాటి అభిమానం

కల ప్రతివారూ బాబాయ్ కి ఎదురు తిరగొద్దు అని సలహా ఇచ్చారు. ఈ ఉద్యోగానికి మహా ఇస్తే నూరు రూపాయలిస్తారు. రోజుకి ఎనిమిదిగంటలు చాకిరీ. దానికైతే ఈజెక్యూర్ లో కూర్చుని స్టాంప్ లమీద సంతకాలెడితే చాలు - మహా అయితే రెండు రోజుల కొకమారు పట్నం వెళ్లాలి. స్టాంప్ లు కొనటాన్ని - ఏదో సినిమాలకు అలవాటు పడ్డ జీవితాలు కనుక ఆపనీ ఈపనీ ఒక్కసారే చేయొచ్చు - ఇట్లా గాలి మేపలకడుతున్నా!

రెండు రోజులైంది. అనుకున్న ప్రకారం అబ్బులు బాబాయ్ వచ్చాడు. ఈసారి మాయింటిల్లి పొడికి బట్టలు మోసుకొచ్చాడు. సుమారు రెండు వందల రూపాయలుంటాయ్ వెలి ఆపేతు అనుకున్నాం - ఈసారి పీతాధిపతియైన స్వాముల వారికి చేసినట్టు సేవ చేసింది మా శ్రీమతి.

బాబాయ్ వీలమంచి సత ఉద్యోగపు కిటుకులన్నీ ఇంజకు చేస్తున్నాడు. తన మూడు వేలకీ నా ప్రావిడెంటు ఫండ్ బాపతు వర్తరా సుమారు వెయ్యి జతచేస్తే నాలుగు వేలవుతాయనీ, కాపీలర్ ఎంత ఉంటే, కమీషన్ ఎంత పెరుగుతుందనీ చెప్పాడు. లంచాలు ఎందుకివ్వాలి - ఎవరెవరికివ్వాలి అని యివ్వకపోతే వచ్చే సాధకబాధకాలా వివరంగా చెప్పి, ఆవుచ్చుకునే వారిపై నాకు సానుభూతి కలిగేలా వప్పించాడు.

సాధారణ సంసారులు లేనిపోని పోకిళ్ళకు పోయి సంసారాలు లంకాదహనం చేస్తున్నందుకు కసిగా గర్హిస్తూ; మమ్రుల్ని కూడా వాళ్ళలో చేర్చాడు - ఖర్చు వీలయినంత మటుకు తగించుకొంటుం నేర్చుకోవాలన్నాడు. ఇంట్లో ఆడపెళ్ళిసంవల్ల సంసారాలు చితికి పోతున్నాయనీ; మా ఆవిడ వంట పనిచేస్తున్నా ఆఖరిదైన చీరలువాడకం ఎందుకనీ; మూడు పూటలు కాఫీలు వాట్టం ఏమంత మంచిదికాదనీ, కుర్రాళ్ళకి డబ్బులివ్వటం హానికరమనీ; వచ్చిన ప్రతి ఫిల్ముకూ పీల్లలతో సహా బయలు దేరటం వాళ్ళని మొక్కపప్పుడే వంచకపోవటమనీ - ఏదో ఇల్లాంటివి; సహా లుక్కు చెప్పాడు. వాస్తవానికి అన్నీ మన్నించడమే గానీ ఆదరణ యోగ్యంగా మాత్రం లేవు. భరిమ్యత్తు బాగా ఆలోచించుకొన్న మీదట బాబాయ్ ప్రోద్బలంపైన రాజీనామా పత్రాన్ని వ్రాశాను. ప్రాసేటప్పుడు వేడి కన్నీటి చుక్కలు టుప్ న రాలి అక్షరాలు అలుక్కు పోయాయి. పదిహేను సంవత్సరాలయి ఈ వాతావరణాన్నంటి పెట్టుకున్న నేను నేను అయోచితంగా వచ్చే అస్త్రీ కొనం ఉన్న ఉద్యోగాన్ని కాలదన్ని.

గర్భనిరోధిని: - యిటుమీదట గర్భరాకుండా ఆవుటకు రూ. 10/- నిద్దమకరధ్వజం మౌతలు: మంచి వీర్యవృద్ధి జలంకల్గింది, శీత్రస్కలనం ఆవుటకు రూ. 10/-

నవుంసక తెలల: - అంగనర ముం జలహానక పోవుటకు రూ. 10/- పోపు బర్బుట 1-4-0 లగును. అదృస్సు సంపేది. డా|| రత్నం నన్న మెడికల్ హాల్, చులకపేటవిల్లింగ్స్, హైదరాబాదు-(దక్కా)

20 రూపాయలకే ఒక మంచి రేడియో

■ వాల్వలు! 8 బాండ్లు! ఏ. సి. కరెంటు రేడియో! లేక డ్రైబ్యాటరీ రేడియో! అన్ని ఫార్జన్, ఇండియన్ కస్టమైజ్డ్ అందుకొనేది! వుడెకాకా నెట్! స్పీకరు, పికప్ వాడవచ్చును. వివరములకు ఈరోజుననే వ్రాయండి. ఆంధ్రదేశమునకు ఐష్ మెంట్ రేడియోల దిప్పిబ్యాటరు:

నారాయణ్ రేడియో స్టోరు

(గవర్నరుపేట కాఫీ హోటల్కు నెంబర్ మేడమీద)

గవర్నరుపేట :: బెజవాడ-2.

పరాయి ఊరు పగులుతెత్తడంలో; పప్పులొకా లేనే నేమా అనిపించడిం; ప్రారంభించింది. ఎడం కన్ను కూడా అదిరింది—

“ఇంట్లో పురిటి సమయం. ఓ వంద రూపాయలుండాలి చిల్లర బాకీలు వగైరాలకు—బాబాయ్! నువ్వు బదులు ఇయ్య. నా సొమ్మరాగా నే ఇచ్చేస్తాను” అన్నాను.

ఇదులుమాట విసగానే బాబాయ్ ముఖం కంఠగడ్డ అయింది. కొద్దిసేకండ్లు తీవ్రంగా యోచించి “నరే! తిప్పకుండా ఇస్తాగానీ, ఒకమాట, ఇంతవరకూ నే జెప్పిన సాధక బాధకాలు నువ్వు ఏమీ పట్టించుకున్నట్లు లేదు. సొమ్మ గుబారా చేయటం నాకిష్టం

లేదు - కావాలంటే వదో ఇరవేయో తీసుకో - మనలో మనకి బదులు ఏమిటి?”

“అదికాదు సంసారం ఇచ్చటనుండి కదలాలి కదలే ఒకవంద కనీసం అవువరం - అది తప్పదు. నాజుబ్బు అనుకున్న నాటికి రాదు ఎమంటావో?” అన్నాను.

“ఈ సరే ప్రస్తుతం ప్రసాదావధానం. నీలు మాసి అక్కడకురా - పట్టుకొమ్మ” అన్నాడు. సరే అన్నాను.

ఆరాత్రి బాబాయ్ శర్మాను.

టిక్కెట్టు తీసుకొని స్టాట్ ఫారం మీద పచ్చాద్లు చేస్తున్నా. పొగలు గ్రమ్మతూ రాయ్ పూర్ బండి విజయనగరం ప్లాట్ ఫారం మీద ఆగిందేతప్పగా జనం ఈ గల్ల మూగారు. చూడండి తక్కుగానే కంపార్టు మెంటులో కూర్చుని అబ్బులు బాబాయ్ నీ - మూడు రూపాయల్ని తలచుకున్నా. వైషమ రాగానే బండి దిగి రైలుకట్ట ప్రక్కనుండి నడచి బాబాయ్ ఇంటికి చేరాను - తీరా చూస్తే కప్పతాళం వేసిఉంది. ఇరుగూ పొరుగూ ఇట్లు ఏమీలేవు, పాకబు చేయటానికి - అతనుండే పరిసరాల అన్నీ తిరిగి వాకబు చేశా. చివరికి మా తాతగారునుండి ముమ్మల్నుంధరినీ ఎరిగిన ఓ పెద్దమనిషిని దర్శించా - కూర్చోమని మరలపళ్ళెలు వేస్తాంటే నాకు చింకసింది, బాబాయ్ సంగతి తేల్చకం అని. కొంతసేపయ్యా

సినిమా హాలు గేటు కీవరు: మీరు చాలా ఆలస్యంగా వచ్చారు. ఆట మొదలుపెట్టి చాలానే వయింది.

ఆలస్యంగా వచ్చిన పెద్దమనిషి: ఫర్వాలేదు. నువ్వు గేటు తెరువు. నేను గోల చేయకుండా లోపలికి పోతాను.

గేటుకీవరు: ఆహా! అట్లా వీల్లేదు. నేను గేటు తెరిచా నంటే వెంటనే వేరుకులంతా బయటికి పోతారు.

—పాతూరి సీతారామరాం, నేయలు, మిదాను.

హాటలునుండి క్యారే నీ తెప్పించారు. వద్దని ఎంత బలవంతం చేసినా వివలేదు. ప్రస్తుతం ఇది తృణీకరిస్తే రాత్రి ఏడు గంటలకే భోజనం అన్నారు - అట్లే చేశా! బాబాయ్ కలసి భోంచేస్తాం అని తప్పకున్నా. ఆయన హేళనగా నవ్వి! “హూ! బాబాయ్! మక్కువోకే పట్టుకొని గోదావరి

రత్నపురుషవేషం

ఎంకాడు ర్వుబడినది. మేహము, అబ్బి వ్యము. నిక్కాక, కుక్కనవ్వము. పాలు మారిక, కాన్డతీవుతు. ఇతర సరములకు సంబంధించిన వ్యాధులు, మూత్రవ్యాధులు మొదలగు వానిని హరించి విలమును, కాంతిని ఇచ్చును రెండుదెబ్బలు చాచును. 20 కు దబ్బు రు. 3-12 0 వి. పి. 1/ ఇండియన్ మెడిసన్ హౌస్, లక్ష్మీటాకిను రోడ్డు-విజయవాడ-2.

64

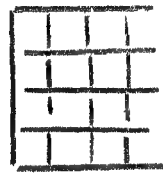
మిండికి పోటీ నెం. 19 లో బహుమతులు యివ్వబడినవి. I వ బహుమతి పొందినవారు 7 మంది; II వ బహుమతి 8 మంది; III వ బహుమతి 87 మంది; మరియు VI వ బహుమతి 17 మంది. మిగిలిన వివరములు 19వ పేజీలో చూడండి. 25 వ పేజీ “ఫైనల్స్”లో ప్రకటింపబడినవి.

గెల పం డి రిజల్టు నెం. 624.

25,000

గెల పం డి పోటీ నెం. 21.

సీలు వేసియున్న మా అఫీషియల్ కీ సొల్వర్లకు మొనరు. ప్రీమియర్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా, మద్రాసు వారివద్ద డిమాండ్ చేయబడియున్నది. వారి అధికారముతో అది ప్రకటింపబడును. ప్రథమ బహుమతి ఆర్జికర్మ రు. 12,500. రెండవ బహుమతి, మొదటి రెండు రైసులు కర్మ రు. 6,500. మూడవ బహుమతి, మొదటి ఒక రైస్ కర్మ రు. 3,500. నాలుగవ బహుమతి మొదటి రెండు రైసులు కర్మ రు. 2,500 మా కీ సొల్వర్లకు ప్రకారం నిలుపుగా, అడ్డంగా యేటైనా పంపవచ్చును.

298 లభింతు లేది 12-8-54 ఫలితములు 27-8-54

ప్రవేశము. ఒక ఎంట్రీ రు. 1/-; 3 ఎంట్రీలు రు. 3/-; 14 ఎంట్రీలు రు. 10/-

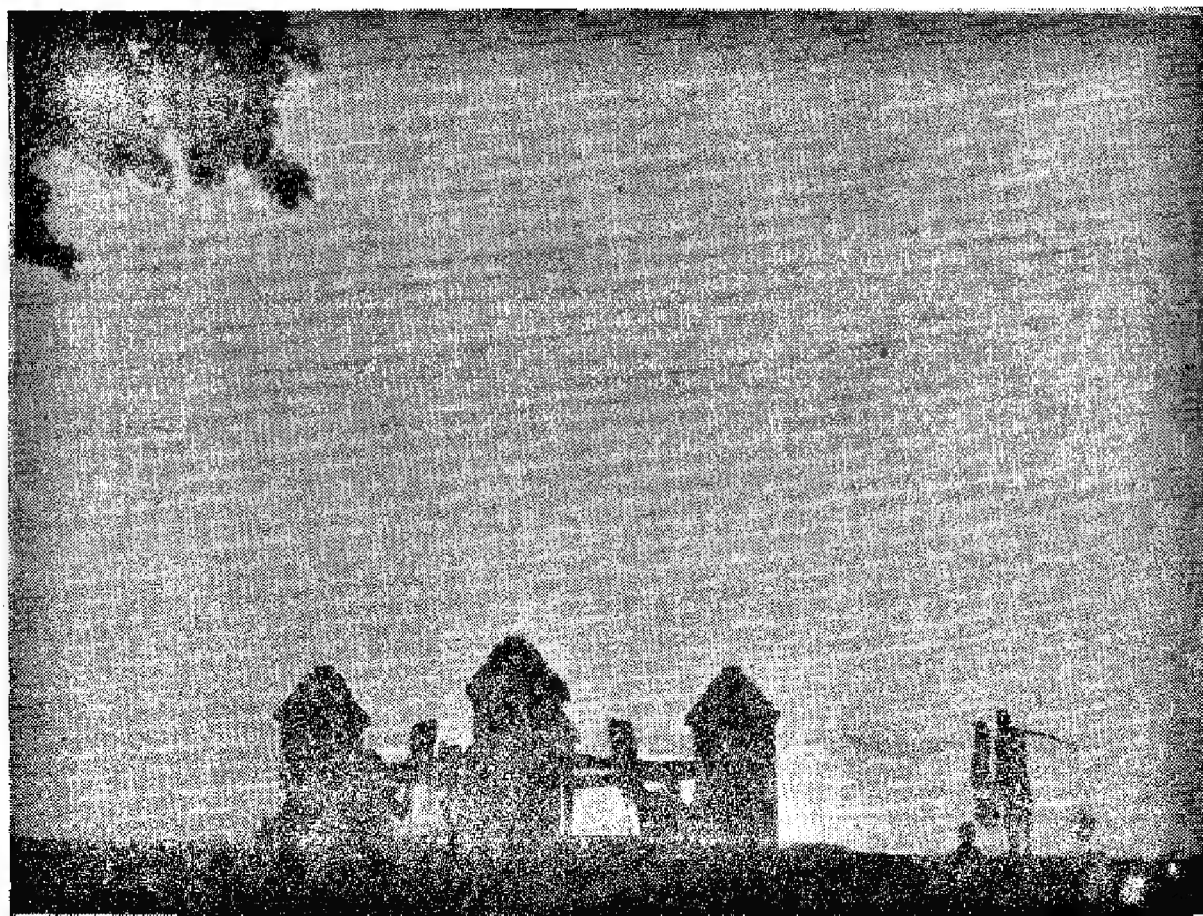
సొల్వర్ చేయవలసిన విధానము :- ఈ పదరములో 67 నుండి 11 వరకు గల అంకెలు నిలుపునా ఆయిదులలో అడ్డముగా ఎటు కూడినా 268 వచ్చేట్లు చేయాలి. ఒక అంకె ఒకమార్తే వాడాలి. గుల్పు :- సాదాకాగిరితము మీద ఎన్ని ఎంట్రీలైనా నిర్మించిన సొమ్మతో పంపినవో అంగీకరింపబడును. ప్రతి ఎంట్రీకింద, పోటీ పంపువారు తన పేరు అడ్డము స్పష్టంగా పెద్ద అక్షరాలతోను, అంకెలతోను ఇంగ్లీషులో ప్రాంగులి. సొమ్మ క్రాస్ చేసిన ఇండియన్ పోస్ట్ ఆర్డర్లుగాగాని, మరెవరైనాగాగాని పంపవచ్చును. మనీయార్డర్లతోనో మనీయార్డరు రకీడు పోటీ యెంట్రీల పంపవలెను. ప్రతి మనీయార్డరు ఫారములోని కూపములో సొమ్మ పంపువాగు తన పేరు, అడ్డము ఇంగ్లీషులో ప్రాయశలెను “వసూలునుబట్టి బహుమతుల సొమ్మ కూర్చుండును.” ఈ పోటీ అన్ని విషయములలో మేనేజరు తీర్మానముల ఆధార్య చలబడ్డమైనది. మా వెబసైట్ గూల్పు, పరతులు క్రమముగా తెలిసికొనినవారే ఈ పోటీలో పాల్గొనవలెను. 0 4 0 స్థాంపులు పంపిన పోస్టులో ఫలితముల లిస్టు పంపవలెను.

RAISING COMPETITIONS

121	110	123	117
115	124	112	119
116	123	111	120
113	113	125	114

We hereby certify that the above is the solution of the above competition, which was held on 19th/10/54. It is a sealed cover which was opened at the presence of the public and the above solution has been found to be correct.

For The Preside Bank of India Ltd
K. Ramesh Babu
29th Oct 54

శ్రీ లక్ష్మీ నరసింహ స్వామి

స్థానం: వి. రవీంద్రనాథ్, గుంటూరు.

★ కుక్క తో క ★

యాదవ్ - బాబాయ్ కోసం ముఖం పే" అన్నారు. "కోంబెట్ బాయ్! ఏం ఫర్వాలేదు. తరువాత చూడండి" అన్నారు.

కోవనాలయోగ కదిలా ముచ్చట. "కాస్త రెడ్ తీసుకోండి. మళ్ళీ పట్టా"ని అయిన వెళ్ళారు. నాకు నిజంగా తెలకాయ ఫీల్డింగ్ రీస్ట్ రిగిసిపోయింది. అబ్బులు బాబాయ్ అంతగా అనవ్వించుకుంటూ నాకు మర్యాద చేయటంలోగల భావం బోధ పడితేదు. ఆలోచిస్తూ ఆలా చేరబడ్డాను.

* * *

మధ్యాహ్నం మాడుగుంటలయింది. లేచి ముఖం కడుక్కొని తలదువ్వకొని; కాఫీ లయ్యక అయిన వచ్చి ముచ్చట. "నానాగొడి మకా జుది - రిఫైట్ అ

వైవాధిక్య మీరు తెలుసుకుంటారు. అయిన ప్రస్తుతం తూలోలేదు. నాలుగురోజుల పు తుంది వచ్చేసరికి" అన్నారు. తరువాత మళ్ళీ "మీరు నూరురూపాయ లడిగా రబగా?" అన్నారు.

"అవును" అన్నాను. "మీకెల్లా తెలిసింది?"

"ప్రతినిమిషం తెలుసు - మీరు రిఫైట్ చేసేకారా?"

నేను ప్రకృతగా అయినముఖం లోకి మాస్తా "జీ" అన్నా.

అయిన "వృ" అన్నారు. "ఏమైనా అవకాశముంటే అభికారా కాట్లు పట్టుకొనైనా ఆఉత్సాహం నిలబెట్టుకోండి ఇది నా పలహా" అన్నారు.

అయినలేచి కండువా నవరించుకొని

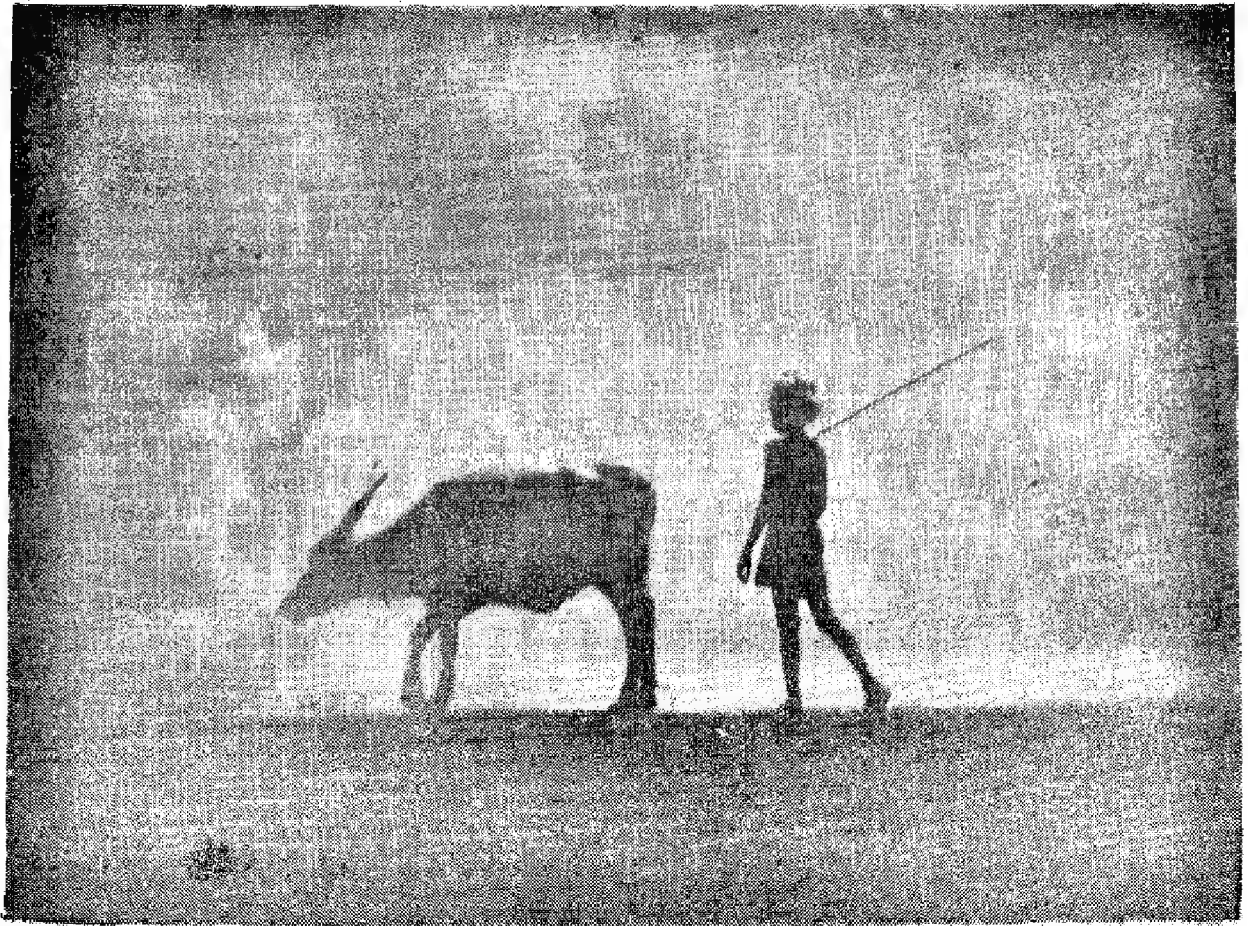
"అలా వస్తారా! కాస్త చల్లగాలి! రిఫైట్" అన్నారు. సరేనని బయలుదేరాను.

అయినముందు; నేను వెనకా పడితాం. ముఖం గా రైలుకట్ట ప్రక్కనుండి అయిన చాలా నిదానంగా అడుగులు వేస్తున్నారు.

"మాడండి, నాకిదంతా అగమ్యగోచరంగా ఉంది. ఎటు నిర్ణయించుకోలేని జటిల సమస్యతో కొట్టుకుంటున్నా" అని బాబాయ్ ముదటిసారి వచ్చింది. అగాయతు నేటివరకూ జరిగినదంతా నివరించాను - ఇద్దరం పాలం గట్టుమీద ముచ్చట. గాలి తెరలు కండువా నెగరకొడుకున్నాయి.

ప్రకాంతమైన మా పులతో నాకేమీ మాస్తా ఇలా అన్నారు.

"నాయనా, మామా! ఈనాడుకాదు, మీ కండ్లితలనుండి మీకుటుంబం మా కుటుంబం ఒక్కటిగా మైలింది. మీరు పెద్దవాళ్ళయ్యాక ఈవూరు విడిచి వెళ్ళారు. ఈవూరు నాటికీ నేటికీ చాలా సూరి పోయింది. పార్టీలుకత్తులా - పదవీవ్యామో

ఇంటి ముఖం

ఫోటో. ఆర్. కృష్ణారావు; మైలవరం,

కోలు ఎక్కువయ్యాయి. నేనంతా బిన్నాను. మీ బాబాయ్ అక్కగార్ని ఏదో యిన్నా వారింట్లోనే పోంచేస్తాంజేవాడు. ఆమె కూడా కోలు మర్చింది. ఈయన అభిరుచిల్ని బట్టి ఆమె వండలేదు. ఈయన ఆమె మూల కొంపలో వంట ప్రారంభించాడు - మేనల్లుడితో కొన్ని వ్యవహారాలపట్ల వైషమ్యం పెంచుకున్నాడు. బాగా వున్న కోలులో తన మేనల్లుడి కూతురికి వెయ్యిరూపాయలు కట్టుంక్రింద ఇస్తానన్నాడు. మేనల్లుడు అదనాదనా చేబదులు క్రింద ఒక వెయ్యి రూపాయలు తీసుకొన్నాడు. 'మావయ్యా నువ్వు ఎట్లానూ అమ్మాయికి వెయ్యిరూపాయలు ఇవ్వదలచుకొన్నావ్ కాబట్టి నా బాకీ రద్దుచేసుకో' అన్నాడు. దాంతో మనీలాడు తారాపథానికి లేచి; ఉట్లో అందరితో చెప్పి అల్లరిచేశాడు. ఇద్దరూ కలియబడ్డారు—వారినిద కనీకొద్దీ మీకు ఏదో ముట్టచెప్పి ఆకేపెట్టి చచ్చుట కాపురం పెట్టించాలన్నాడు ఈ అపరచాణుక్కుడు.

మళ్ళీ నిన్న నే మేనల్లుడువచ్చి 'మావయ్యా; ఏదో బుద్ధి పోరపోటయింది—మాటలు జారాయి నువ్వు చెప్పిదిక్కు. నీవు స్వయం గావచ్చి నడ్డి గట్టుకొని అమ్మాయికి మూడు ముక్కూ చేయించక తప్పదని చేతులు వట్టుకొంటే. రబ్బరుబంతిలా ఉచ్చిపోయి; పెళ్ళి ఖర్చులకి ఒక వెయ్యి పెనుకూ ఒక వెయ్యి రూపాయలు కట్టుం పెనుకూ నీద మయ్యాకు. ఇంక మీగిలేది వెయ్యి. అంతా తన డబ్బుమానీ ఆకపడేవారే కాని తనమైన ప్రేరులేదనీ, అకుసులో నే పెను గనీ, మీరూ వందరూపాయలడి గారనీ, ఇంక అందరికీ బదులు ఇచ్చేస్తే తమ బతికేది లేదంటూ—ఆ వెయ్యిరూపాయలూ తన ఒక్క పాట్లకి చాలనీ ఇవ్వాలే పెళ్ళికి ఇల్లాడు" అన్నారు.

కుక్కతో పట్టుకుని గోదావరి యాది నట్టుయింది నా పరిస్థితి. కూర్చున్న స్థలం ఆరడుగుల లోతుకు కుదించుకుపోయినట్లు అయింది. "ఇంకా డిరఖాస్తు యజమానుల

కందజేయలేదు—నెలవులకంటవల్సి. పోతు వారం ఇద్దామనుకుంటున్నా—ఇందులో ఇంత ఆఘాత్యమందని నాకేం తెల్సి—" అన్నా—

"మంచిపని చేశావ్ నాయనా!" అన్నారు.

స్వేషతో గంట గణగణమని వినిపించింది. ఎవరో నా కర్తవ్యాన్ని జ్ఞాపకం చేసి నట్టుయింది. "అబ్బులు బాబాయ్ వంద ఇస్తే అందులో నాకుకోవచ్చని అర్థరూపాయతో వచ్చేకా—ఒక్క అర్థరూపాయ ఇప్పించండి—నేత్యరగా ఇంటికి పోవాలి" అని సాగక బాగాకొలు వివరించా—నన్నీం నిర్బంధించలేదు—"చిల్లర లేదు. ఇది ఉండు" అంటూ పదిరూపాయలతోలు నా చేతిలో ఉంచారు.

స్వేషవేపు పరిగెత్తాను—నేనెక్కడ రైలు ఆయన్ని చాటుకుని పరుగెడుతూంటే కృతజ్ఞతతో "వెళ్తున్నాను" అన్నా ఆయన కనీ మామూ.

వనితాశోకం

విదాకులు :

విదాకుల చట్టం అమలులోకి వస్తుందనగానే - ఆంధ్రులూ మా పరస్పరాంగీకారంతో విదాకులు పుచ్చుకునే అవకాశం ఆ చట్టంలో కల్పించబడిందనగానే, చేతం వాలున మూలలా వాదోపవాదాలు చెలరేగాయి. కావుననే చేస్తున్న భార్యభర్తలందరూ విదాకుల ఆర్టికల్లో కోర్టువద్ద హాజరు కావాలని ప్రభుత్వం ఆజ్ఞ ఇచ్చారేమో నన్నంత అలజడి జరగటం అశ్చర్యంగానే వుంది. కారణాలతో నిమిత్తం లేకుండా పరస్పరం అంగీకరించుకుని విదాకులు పుచ్చుకోవడం అంటూ జరిగితే, ఇంక సమాజంలో అనినది చెప్పు పెరిగిపోయి హిందూ సంప్రదాయాలూ ఆచారాలూ మంటగరిసిపోతాయనీ, ప్రేమ పెళ్లిళ్ళోనూ ఆరాటపడుతున్న నేటి యువతీయువకులే ఈ విదాకుల చట్టాన్ని కోరటం సమంజసంగా లేదనీ ఈమాదిరిగా కొందరు వాదించటం ఈస్యాస్పదంగా వుంది.

ప్రస్తుత సాంఘికపరిస్థితుల్ని వాస్తవిక దృష్టిలో పరిశీలించి ఈ సమస్య వితరణాత్మకమైన దేవుడుగో నిర్ధారణ చేసుకోవాలి. మరీమరీ చేసుకునే పాటకపు ప్రజలు సంసారాలలో కలతలూ, మనస్సు

ర్థలూ వస్తే పరిస్థితులూ మారుతూనే వున్న రీతిమంటారు. ఈ సవికల్పనాని! చెందిన స్త్రీపురుషులకి ఆస్తిహక్కులు పిల్లలబోధన, మనోవర్తి మొదలైన సమస్యలు ముఖ్యం. వాటినిబట్టి విదాకుల చట్టం అవసరాన్ని వారు నిర్ణయించుకుంటారు. పోలే విదాకులనేవి సమస్యగా పరిగమించేది సామాన్య ప్రేమ వటుంబీకులకే.

పూర్వం గూడా మనదేశంలో భార్య

కొమ్మారి

ఉపారాణి

భర్తలు కొన్ని పరిస్థితులలో విడిపోవటానికి అవకాశాలు కల్పించబడ్డాయి. కాని స్త్రీ మర్రి వివాహం చేసుకునే అవకాశం మటుకు వుండేదికాదు. (ఎవ్వడో పురాతన కాలంలో మర్రి వివాహం చేసుకునే అవకాశం కూడా ఉండేది) భర్తతో కాపురం చెయ్యటం దుస్సాధ్యమని భార్య ఋణాత్మక యాగరిగివేసాడు అటే విడిగా వుండటాని, మనోవర్తి కోర్టుఅనుమతి ఇస్తుంది. 'వాంఛితకృత్యము' అనేసిద్ధాంతం ప్రకారం భర్త భార్యపై సర్వాధికారాలు

ఉన్నాయి. కోర్టు వారంటుతో భార్య ఎక్కడున్నా తెచ్చుకునే అవకాశం వుంది. మనదేశంలో హిందూ సమాజంలో స్త్రీలకు ఉచితమైన స్వాసం లభించాలంటే స్త్రీ పురుషులద్వారా సమానహక్కులుండాలనీ, రాజకీయ సాంఘిక జీవితంలో స్త్రీలూ పాల్గొనాలనీ అనేక సంస్కరణలు లయలు చేరాయి. మన కోర్టురాజ్యాంగంలోకూడా స్త్రీలను పురుషులతో అన్ని విధాలా సమాన హక్కు లివ్వబడ్డాయి. ఇరవయ్యేళ్ళకిందటి భారతీయ యువరాణి నేటి భారతీయ యువరాణి ఎంతో తేడా వుంది. 1951 వ సం॥ లో శ్రీ. అయ్యదేవర కాశ్యపరావుగారు ఉమ్మడి మద్రాసురాష్ట్రంలో ప్రతేక జిల్లిన బహు భార్యత్వనిషేధమా - విదాకుల చట్టం కొన్ని విపరీతపరిస్థితుల్లో విదాకులకి అవకాశం కల్పించింది.

హిందువులమతంలో వివాహమనేది స్త్రీ పురుషుల మధ్య ఒక పరిత్రబంధం. ఈ భావాన్ని తరతరాలుగా మన సమాజం గౌరవిస్తూ వచ్చింది. విరళిరింగం పంతులుగారు విరంతునివాహనల చెయ్యాలనే సంస్కరణ తెచ్చినా నేటికి అనేక కుటుంబాలవారు విరంతునివాహనల మాట తలచెట్టకపోవటాని! కారణం ఈ కమ్యూనిటీ. కాశ్యపరావు గారిచట్టాన్ని పురస్కరించుకుని ఎంతమంది విదాకులు పుచ్చుకున్నారో అన్నది అది మావాస్తవమే. కనుక ఈ నిల్లు అమలు జరగానే హిందూ యువతీయువకులంతా దీనికి

గుక్తిగా మందగా ఎగబడతారనుకోవటం పొరబాటు.

నేటి మన సంస్కారం, సాంఘిక పరిస్థితులలో స్త్రీవిద్య, వితంతువివాహం మొదలైన సంస్కరణల గాదిరికొకుండా, విడాకుల వల్ల స్త్రీలకి కొత్త చిక్కులు వస్తాయని కొందరి వాదం. ఇది పూర్తిగా కాదనలేము. పాశ్చాత్యదేశాలలో విడాకులు పుచ్చుకున్న స్త్రీలు తిరిగి వివాహం చేసుకోవటానికి అక్కడి పరిస్థితులూ, వారి ఆచారాలు అడ్డుపడవు. మన దేశంలో చదువుకున్న స్త్రీల సంఖ్య తక్కువ. అందులో ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యమున్న వారి సంఖ్య మరితక్కువ. ఇటువంటి పరిస్థితిలో విడాకులు పొందిన స్త్రీ కొత్త చిక్కులని ఎదుర్కొన వలసిన మాట నిజమే. కాని ఇటువంటి చిక్కుల్లో స్త్రీల సంతోషణకోసం అవసరమైన సదుపాయాలు శాసనంలో కల్పించబడాలేకాని, స్త్రీల క్షేమంకోసమే విడాకులు ప్రవేశ పెట్టకూడననం సముజ్జ సంకాదు. ఒక పురుషుడితో కొన్ని కారణాల వల్ల కొపురం చెయ్యటం అస్వాస్థ్యమని నిరయించుకున్న తరువాత, ఆర్థిక సోమతిలేని కారణం గూటి ఆమెను అతనితోనే కాపురం చెయ్యాలనటం అన్యాయం. ఆత్మగౌరవమున్న స్త్రీలు అటువంటి హీన పరిస్థితి నుండి బ్రట పడాలంటే ముంగు విద్య, వృత్తులు మొదలైన వాటిని సాధించాలి. అప్పుడుగానీ మన సాంఘిక జీవితంలో మార్పురాదు.

విడాకులు పుచ్చుకున్న స్త్రీలని మళ్ళీ ఎవరూ వివాహం చేసుకోరంటారు కొందరు. ఇది ఒక స్త్రీలకు మాత్రమే సంబంధించిన సమస్య కాదు. పెళ్ళయి భార్యకు విడాకు లిచ్చిన పురుషుడికి తమ మామగొచ్చి వివాహం చెయ్యటానికి తల్లితండ్రులంతా భయపడతారో, స్త్రీలను జూచి అంతే భయపడటాని కవకాశముంది. విడాకులు పుచ్చుకున్నంత మాత్రాన తిప్ప చేకారనే నిందను మన సమాజం స్త్రీ పురుషులమీద విధించేట్లయితే, అది పురుషుల విషయంలో ఒకటి స్త్రీల విషయంలో ఒకటి ఎన్నటికీ కాదు. విడాకులు పుచ్చుకున్న పురుషుడికి మళ్ళీ వివాహం జరగటం సులభమనుకుంటూ, స్త్రీని మటుకు నీడంగా చూడక సామాన్యమైన స్త్రీకి యివ్వవలసిన గౌరవము యిచ్చి ఆమెను కొపాడే బాంధ్యత, ధర్మగూ సాంస్కారమున్న ప్రతి వ్యక్తినిదా వుంది.

విడాకుల సమస్య ఒక్క స్త్రీ పురుషుల జీవితానికి సంబంధించినది మాత్రమే కాదు; పిల్లల భవిష్యత్తు గూడా దీనిమీద ఆధార

పడి వుంటుంది. భార్యాభర్త లిద్దరిమధ్యా అనురాగం, గౌరవం నశించి, భర్త యితర స్త్రీలతో విలాసాలు గడిపి, భార్య భర్తని తిరుమా ఎదిరించి, సంసారంలో అనుమానాలూ కలతలూ ఎక్కువయే పరిస్థితులు సంభవించినప్పుడు, ఇంక ఆ యింట్లో పిల్లలకి సక్రమమైన శిక్షణ లభిస్తుందనుకోవటం పొరబాటు. దానికంటే విడాకులు పొందిన తండ్రిదగ్గిరో తల్లిదగ్గిరో శాంతిసౌఖ్యాలు లభించే వాతావరణంలో పెరిగటం ఎంతో ఉత్తమమైనది. చల్లరీత్యా భార్యాభర్తలు విడాకులు పొందినా పొందికబోయినా, తల్లి తండ్రుల మనఃకేకలవల్ల నరకకూపంగా తయారయే యిల్లల్లోని పిల్లల పరిస్థితి దుర్భరంగానే వుంటుంది. ఇటువంటిది విడాకులవల్ల కొత్తగా కలుగుతుందనుకోవటము కంటే, చాలామటుకు పిల్లల భవిష్యత్తు బాగుపడుతుందనే అనుకోవాలి.

ఇక పరస్పర అంగీకారంతో విడాకులు పుచ్చుకునే అవకాశం కల్పించటంలో అత్యాచార మేమిటో బోధపడటము లేదు. భ్రాతృ, మాంసరీ, జర్మనీలలో పరస్పర అంగీకారంపై విడాకులు పుచ్చుకునే అవకాశం వుంది. పాశ్చాత్యదేశాలలో గూడా విడాకులు పొందటం అంత సులభంకాదు. ఉదాహరణకి సోవియట్ రష్యలో ఇప్పుడు విడాకులు పుచ్చుకునేవారి సంఖ్య తక్కువ. చల్లరీత్యా విడాకులు పుచ్చుకునే అవకాశమున్నా, ఆచరణలో విడాకులు లభించటం సులువుకొకుండా చేశారు. అన్నివిధాలా విడాకులకి ఎగబడటం ప్రేమోదాయకం కాదనీ, దానివల్ల చిక్కులు కలుగుతాయనీ ప్రచారం చేశారు.

ఈ బిల్లు కేవలం ప్రజలను విడాకులు పుచ్చుకోమన్న ప్రోత్సహించటానికి ప్రవేశ పెట్టబడిందనుకోవటం, పొరబాటు. భార్యా భర్తలు కలిసి వుండటం దుర్భరమైనప్పుడు, దొంగ నాశ్త్రీలు బనాయించి విడాకులు పుచ్చుకోవటం కంటే, పరస్పరం అంగీకరించుకొని విడిపోవటములో ఎంతో సుఖంవుంది. వారిద్దరూ శాంతి సౌఖ్యాలతో కాపురం చెయ్యగలిగే పరిస్థితులు తరుమైనప్పుడు విడాకులు పొందే అవకాశం కల్పించడమే ఈ బిల్లుయొక్క ముఖ్యోద్దేశం. ఈ చిర్రాటు అంధకారంలో ముగ్ధిబోయే కొందరి స్త్రీలకు వెలసగుచూపిస్తుందనీ, మన

సాంఘిక పరిణామంలో ఈ బిల్లుని ప్రవేశ పెట్టడం ఒకడుగు ముందుకు వెయ్యటమే గాని వెనుకంజ కాదనీ ఒప్పుకోక తప్పదు. మనం ఎదుర్కొనే కొన్ని కష్టాలకు కర్మఫల మొక్కటే కారణం కాదనీ, అటువంటి పొరబాటుని సరిదిద్దుకునే అవకాశం కల్పించడమే ఈ బిల్లుయొక్క ఆశయమనీ గ్రహించగలిగిన నాడు ఈ శాసనాన్ని మార్చించగలం.

కేసరి రత్న త్రయము తోడ్

గర్భాశయ రోగ నివారిణి
స్త్రీలకు గలుగు ముతుకూలం. విహ్వలకాకుండుట, అకాల విహ్వల, మైలకాటిగాను తక్కువగాను బోవుట. కుసుమ రోగము సంధాన హీనత. రక్తహీనత, మల విద్వము, మాతికావాతము, కీళ్ళ నొప్పులు, అరికాళ్ళ, అరచేతులు మంట మొదలగు ప్రమర్శవ్యాధులను కుదుర్చును

అమృత

రక్త శుద్ధి ద్రావకము
ఇది రక్తహీనత, మలవిద్వము, అశిర్దము, కీళ్ళ నొప్పులు, సోమరితనము, మేదావణములు, సుఖసంతోషములు, విన్నపువ, కడుపులోమంట మొదలగు వ్యాధులను నివారింది కఠిరమునకు శాంతిని ముఖమునకు తేజస్సును యిచ్చును.

ఆర్క

నర్మ జ్వర నివారిణి
అజ్వర, విహ్వలముతుభేద దోషంబుల వలన అన్నాశయమునందు క్రిమికూటము చేరి వియవిదములైన జ్వరములు సంభవించుచున్నవి వాతజ్వరము, పితృజ్వరము కఫజ్వరము, సన్నిపాతజ్వరము మురియతరి విషజ్వరములను, కడుపులోష్టిహమును జ్వరగర్భము కుదుర్చును.

కేసరి కుటీరం లిమిటెడ్

రాయపేట : మద్రాసు-14.
తెనుగుజిల్లాంకు. నైశామకు వింజ్ఞు శ్రీ సీతారాం జనరల్ స్టోరు
బెజవాడ. ఏకింద్రాబాదు.

పలుకు బంగారం

వైశాఖ శాస్త్రోజాలని. దసరాలకు అల్లుడుగారిని రప్పించారు. ఆయన తత్వం ఇంకా ఎవరికీ అంతగా బోధ పడ లేదు. ఆయన వచ్చారన్నమాటేగాని మా వాళ్ళతో ఏమైనా మాట్లాడితేగా? బెల్లం కొట్టినరాయిలా కూర్చునేవారు. అక్కడికి మావాళ్ళు పలకరించి చూశారు. ఈ - మా - పలికేగా! మావాళ్ళతో మాట్లాడటం సిగ్గో? లేక అయ్యమో. ఏదీ తెలియదాయెను! మొహం ఎప్పుడూ అదోలా పెట్టుకుని వుండే వారు. ఆయనతత్వంచూసి నాతో సరిగా కాపరం చేస్తారో చెయ్యారో అని మా పెద్దమ్మ బెంగ.

ఆయన లేకుండా మానీ మావాళ్ళంతా ఒకటే గునగునలు మొదలెట్టారు. పొరుగింటి పుల్లమ్మ ఇరుగింటి వెంకమ్మకూడా మావారి తత్వానికి విస్తుబోతూ “మాకు డబ్బయ్యో పదిదాటిందిగాని, ఇల్లాంటి అల్లుళ్ళను ఎక్కడా చూడలేదే అమ్మా” అంటూ మా అమ్మదగ్గర ప్రారంభించారు. నాకు వళ్ళు మండిపోయింది. వూళ్ళోకికూడా ఈవిషయం ప్రాకింది. నీళ్ళబావులదగ్గర, నీలాటిరేవుల్లోనూ అమ్మలక్కలుచేరి మావార్ని గురించి చెప్పకుంటూ అందరూ దవడలు నొక్కుకునేవారే!

వాళ్ళనుకున్నంత విపరీతం ఆయనలో నాకు కనిపించలేదుకాని, అందరూ విపరీతంగా చెప్పకుంటూంటే మాత్రం కాబోలు అనుకోక తప్పిందికాదు. లోకులమాటలు వింటూంటే నాకు చాలా అభిమానంవేసేది. అయినా మావారివిషయం వాళ్ళకెందుకో? వాళ్ళ నోళ్ళు కట్టటం ఎలాగా? ఎదురింటి రమణమ్మ మొగుడు వట్టిపోకిరి. ఆడది కనిపిస్తేచాలు వెర్రిమాపులుమాస్తాడు. అల్లాంటి వాళ్ళి అందరూ ఘనంగా చెప్పకుంటున్నారే! మరి మా అయన్ని ఎందుకు చెప్పారో? మా అయనకూడా ఆడవాళ్ళను అల్ల

వెర్రిమాపులుమాస్తే ఘనంగా చెప్పకుంటారేమో ననిపించింది.

ఆవేళ భోజనాలు అయాక మావాళ్ళంతా వాళ్ళిలో కూర్చుని పిచ్చాపాటీ వేశారు. అప్పుడు మావారు లేరు. నేను గదిలో కూర్చుని ఏమిటో వెర్రిమొర్ర ఆలోచనలు ఆలోచిస్తున్నాను. మా పెద్దమ్మ సన్నసన్నగా కంఠం నొక్కుకుంటూ అన్నమాటలు వినిపిస్తాయి. “కొంపదీసి అల్లుడు వెర్రివాడుకాడుగదా? మాటా మంతి లేకుండా ముంగిలా మూతి ముడుచుకుని కూర్చుంటాడు, పలకరిస్తే పలకదాయెను! అల్లుళ్ళను ఇంతమందిని చూశాంగాని ఇలాటివాణ్ణి ఎక్కడా చూడలేదమ్మా; ఇదేమి చిత్రమో గాని!”

వి. సూర్యకాంతం

“ఒకవేళ మాట్లాడితే నత్తి వస్తుందేమో అతనికి! అందుచేతే మాట్లాడకుండా వుంటున్నాడు పిన్నీ!” అంటూ మా పెద్దక్క ప్రారంభించింది. అంతలో మా అమ్మమ్మ అటకాయించింది. “అవేమీ కాదరా! కార్యం అయితే అన్ని బిడియాలూ వదులుతాయి. చచ్చి స్వర్గాన వున్నారక్క; మా ఆయన పెద్దనకొత్తలో ఇలాగే వుండేవారు. కార్యం అయాక అన్ని తంతుతూ తగ్గాయ్” అంది.

“ఏమోనండీ! దాని తలరాత ఎలా వుందో, నేను ఈ సంబంధం వద్దు మొర్రో అని మీ అబ్బాయితో ఎంతో బోరాను. ఆయన వింటేగా? డబ్బున్నవాడని, పిల్ల సుఖపడుతుందని, మానూ మాస్తూ దాని గొంతుక కొశారు. నేనేనున్నా అంటే నామీద చర్రున లేస్తారు. నేనేగాలోకున! అయినా ఎవరి కర్మకు ఎవరు కర్తలా” అంది మా అమ్మ.

ఈమాటలు వినేసరికి నాకు ఎంతో ఆ మానం వచ్చింది. గుండెలు ర్పులునున్నాయ్! ఎందుకో ఉడుకుమోతుతనం వచ్చింది. ఆయన ఎదురుగాపోయి నిలదీసి మీరు ఇల్లాంటివా రనుకోలేదని అడిగేదామా అని పించింది. కానీ కొత్తగా పెళ్ళయింది. ఎక్కడేనా మొగుడుతో వారులాడతారా? అని మళ్ళీ సిగ్గుపడ్డా. ఏం చెయ్యటానికి తోచలేదు. అస్తమానం ఇదేఆలోచన - మా వారు ఇంత కర్మకన్నాదయ్యైతే వీరితో ఎల్లా కాపరం చేయటం? పెద్ద బెంగపట్టుకుంది.

మా అమ్మా వాళ్ళు ఇంకా సోదీ ఆపలేదు. ఆయన వచ్చేవేళకూడా అయింది. ఆసోదీ మానమని చెప్పాలనిపించింది. కాని చచ్చేసిగ్గు, ఎల్లా అనను? నేను అనుకున్నట్టే ఆయన వచ్చారు. మావాళ్ళంతా ఎక్కడినా శృక్కడ పికాపికలయ్యారు! అందులోనూ మా అక్కకి ఆయనంటే పెద్ద సిగ్గు. ఉత్తప్పుడు వాగమంటే నోటికేమీ అడ్డులేదు గానీ వట్టి పిరికిది. నాలుసుండి హేళనలు చెయ్యమంటే మాత్రం లెళ్ళలేదు.

మానారిమీద చెప్పలేనంత ఆగ్రహం కలిగింది. ఏమైనాసరే, ఆరు మూడేనా మూడు ఆరైనా, ఆరు మూడూ లోమ్మిదయినా, వారిని ‘మీసంగ తేమిట’ని అడిగేయాలనుకున్నాను. అయితే ఎప్పుడెడగటం? ఎప్పుడేమిటి? ఎవరూ లేకుండా మానీ ఆయన వంటరిగా వుండగా అడిగేదామనుకొన్నాను. లేకపోతే అత్తవారితోగాని, కట్టుకున్న పెళ్ళాంతోగాని సరిగా మాట్లాడక ఏమిటి పెంకితనం?

మా వాళ్ళతో మాట్లాడటం ఇష్టం లేకపోతే నాతో మాట్లాడవచ్చుగా? అదేనా లేదే పిచ్చి బ్రాహ్మడికి! అయ్యయ్యో నా ఖర్మంకొద్దీ దొరికారో దేవుడా, అనుకున్నాను.

నాయంత్రం ఆరు గంటలైంది. మావాళ్ళు

గుడ్డిగా మందగా ఎగబడతారనుకోవటం పొరబాటు.

నేటి మన సంస్కారం, సాంఘిక పరిస్థితులలో స్త్రీవిద్య, వితంతునివాహనం మొదలైన సంస్కరణలూ బాదిరికాకుండా, విడాకుల వల్ల స్త్రీలకి కొత్త చిక్కులు వస్తాయని కొందరి వాదం. ఇది పూర్తిగా కాదనలేము. పాశ్చాత్యదేశాలలో విడాకులు పుచ్చుకున్న స్త్రీలు తిరిగి వివాహం చేసుకోవటానికి అక్కడి పరిస్థితులూ, వారి ఆచారాలు అడ్డుపడవు. మన దేశంలో చదువుకున్న స్త్రీల సంఖ్య తక్కువ. అందులో ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యమున్న వారి సంఖ్య మరితక్కువ. ఇటువంటి పరిస్థితిలో విడాకులు పొందిన స్త్రీ కొత్త చిక్కులని ఎదుర్కొన వలసిన మాట నిజమే. కాని ఇటువంటి చిక్కుల్లో స్త్రీల సంరక్షణకోసం అవసరమైన సదుపాయాలు శాసనంలో కల్పించబడాలేకాని, స్త్రీల క్షేమంకోసమే విడాకులు ప్రవేశ పెట్టకూడదనడం సమంజసం కాదు. ఒక పురుషుడితో కొన్ని కారణాల వల్ల కాపురం చెయ్యటం అన్యాయమని నిర్ణయించుకున్న తరువాతి, ఆర్థిక సోమతిలేని కారణం గూటి ఆమెను అతనితోనే కాపురం చెయ్యాలనటం అన్యాయం. ఆత్మగౌరవమున్న స్త్రీలు అటువంటి హీన పరిస్థితి నుండి బ్రట పడాలంటే ముంగు విద్య, వృత్తులు మొదలైన వాటిని సాధించాలి. అప్పుడుగానీ మన సాంఘిక జీవితంలో మార్పురారు.

విడాకులు పుచ్చుకున్న స్త్రీలని మళ్ళీ ఎవరూ వివాహం చేసుకోరంటారుకొందరు. ఇది ఒక స్త్రీలకు మాత్రమే సంబంధించిన సమస్య కాదు. పెళ్ళయి భార్యకు విడాకు లిచ్చిన పురుషుడికి తమ కూతుర్నిచ్చి వివాహం చెయ్యటానికి తల్లితండ్రులెంత భయపడతారో, స్త్రీలను జూచి అంతే భయపడటాని కవకాశముంది. విడాకులు పుచ్చుకున్నంత మాత్రాన తప్ప చేశారనే నిందిత మన సమాజం స్త్రీ పురుషులవివాద విధించేట్లయితే, అది పురుషుల విషయంలో ఒకటి స్త్రీల విషయంలో ఒకటి ఎన్నటికీ కాదు. విడాకులు పుచ్చుకున్న పురుషుడికి మళ్ళీ వివాహం జరగటం సులభమనుకుంటూ, స్త్రీని మటుకు నీడంగా చూడక సామాన్యమైన స్త్రీకి యివ్వవలసిన గౌరవము యిచ్చి ఆమెను కొపాడే బానిసతి, గర్భిణిగా సంస్కారమున్న ప్రతి వ్యక్తివీదా వుంది.

విడాకుల సమస్య ఒక్క స్త్రీ పురుషుల జీవితానికి సంబంధించినది మాత్రమే కాదు; పిల్లల భవిష్యత్తు గూడా దీనివీద ఆధార

పడి వుంటుంది. భార్యాభర్త లిద్దరిమధ్యా అనురాగం, గౌరవం నశించి, భర్త యితర స్త్రీలతో విలాసాలు గడిపి, భార్య భర్తని తిరుమా ఎదిరించి, సంసారంలో అనుమానాలూ కలతలూ ఎక్కువయే పరిస్థితులు సంభవించినప్పుడు, ఇంక ఆ యింట్లో పిల్లలకి సక్రమమైన శిక్షణ లభిస్తుందనుకోవటం పొరబాటు. దానికంటే విడాకులు పొందిన తండ్రిదగ్గిరో తల్లిదగ్గిరో శాంతిసౌఖ్యాలు లభించే వాతావరణంలో పెరగటం ఎంతో ఉత్తమమైనది. చల్లరీత్యా భార్యాభర్తలు విడాకులు పొందినా పొందికపోయినా, తల్లి తండ్రుల మనఃకేకలవల్ల నరకకూషంగా తయారయే యిల్లల్లోని పిల్లల పరిస్థితి దుర్భరంగానే వుంటుంది. ఇటువంటిది విడాకులవల్ల కొత్తగా కలుగుతుందనుకోవటము కంటే, చాలామటుకు పిల్లల భవిష్యత్తు బాగుపడుతుందనే అనుకోవాలి.

ఇక పరస్పర అంగీకారంతో విడాకులు పుచ్చుకునే అవకాశం కల్పించటంలో ఆత్మచార మేమిటో బోధపడటములేదు. భ్రాతృ, మాంసరీ, జర్మనీలలో పరస్పర అంగీకారంపై విడాకులు పుచ్చుకునే అవకాశం వుంది. పాశ్చాత్యదేశాలలో గూడా విడాకులు పొందటం అంత సులభంకాదు. ఉదాహరణకి సోవియట్ రష్యాలో ఇప్పుడు విడాకులు పుచ్చుకునేవారి సంఖ్య తక్కువ. చల్లరీత్యా విడాకులు పుచ్చుకునే అవకాశమున్నా, ఆదరణలో విడాకులు లభించటం సులువుకాకుండా చేశారు. అన్ని విధాలా విడాకులకి ఎగబడటం శ్రేయోదాయకం కాదనీ, దానివల్ల చిక్కులు కలుగుతాయనీ ప్రచారం చేశారు.

ఈ బిల్లు కేవలం ప్రజలను విడాకులు పుచ్చుకోమన్న ప్రోత్సహించటానికే ప్రవేశ పెట్టబడిందనుకోవటం, పొరబాటు. భార్యా భర్తలు కలిసి వుండటం దుర్భరమైనప్పుడు, దొంగ నాశ్త్రీలు బనాయించి విడాకులు పుచ్చుకోవటం కంటే, పరస్పరం అంగీకరించుకొని విడిపోవటములో ఎంతో సుఖంవుంది. వారిద్దరూ శాంతి సౌఖ్యాలతో కాపురం చెయ్యగలిగే పరిస్థితులు తయారైనప్పుడు విడాకులు పొందే అవకాశం కల్పించడమే ఈ బిల్లుయొక్క ముఖ్యోద్దేశం. ఈ చిన్నాట అంధకారంలో ముగ్గిపోయే కొందరి స్త్రీలకు వెలుగు చూపిస్తుందనీ, మన

సాంఘిక పరిణామంలో ఈ బిల్లుని ప్రవేశ పెట్టడం ఒకడుగు ముందుకు చెయ్యటమే గాని వెనుకంజ కొదనీ ఒప్పుకోక తప్పదు. మనం ఎదుర్కొనే కొన్ని కష్టాలకు కర్మ ఫల మొక్కటే కారణం కాదనీ, అటువంటి పొరబాట్లని సరిదిద్దుకునే అవకాశం కల్పించడమే ఈ బిల్లుయొక్క ఆశయమనీ గ్రహించగలిగిన నాడు ఈ శాసనాన్ని చార్జింగ్ గలం. ★

కేసరి రత్న త్రయము లోధ

గర్వాశయ రోగ నివారిణి
ప్రతి ఒక్కరి ముక్తుకాల. నిహింస కాకుండుట, ఆకాల బహిష్ట, మేల జాతిగాను తక్కువగాను పోవుట. ఓ సుమ రోగము పంఠాని హీనత. రక్తహీనత, మలబద్ధము, మాతికావతము, కీళ్ళ నొప్పులు, అరికాళ్లు, ఆరవేతులు మంట మొదలగు ప్రీమర్మవ్యాధులను కుదుర్చును

అమృత

రక్తశుద్ధి ద్రావకము
ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధము, అశిర్గము, కీళ్ళ నొప్పులు, సోమరితనము, మేహవణములు, సుఖనంతకములు, విన్యస్తన, కడుపులోమంట మొదలగు వ్యాధులను నివారింపి శరీరమునకు శాంతిని ముఖమునకు తేజస్సును యిచ్చును.

ఆర్క

నర్మజ్వర నివారిణి
అజ్వర, విహారముకుదేద దోషముల వలన అన్యాయమునందు క్రిమికూటము చేరి నిలువెదములైన జ్వరములు వంక విందులున్నవి. వాతజ్వరము, పితృజ్వరము కఫజ్వరము, పన్నిపాతజ్వరము మరియితర విషవజ్వరములను, కడుపులోస్థిహమును జ్వరగర్భను కుదుర్చును.

కేసరి కుటీరం లిమిటెడ్

రాయపేట : మద్రాసు-14.
తెనుగుజ్జాలకు. నైశామకు ఎడంట్లు శ్రీ సీతారాం జనరల్ షోర్సు బెజవాడ. పకిందోబాదు.

ఇంటి పనుల్లో మునిగి ఉన్నారు. ఆయన పోకాయి. నోట మాట రాలేదు. కడుపులో గారు పెర్లో కుర్చీ చేసుకుని ఏదో పుస్తకం దుఃఖంకూడా అగడం లేదు. బలవంతంమీద చదువుకుంటున్నారు. అదే సమయమును “మీరు...మీరు.....” అన్నాను. అంత కన్నా ఏమీ అనలేకపోయాను. ఎప్పుడు ఆగ లేదు. గట్టిగా ఏడిస్తే అమ్మవాళ్లు వింటా రని, నోట్లో పమిటచెంగు కుక్కుకుని నా గదిలోకి పోరిపోయాను. నారిమీద కోవ మంతా పోయేదాకా బాగా యెడ్చేశాను. అర్థగంటకల్లా కొంత బాధ తగ్గింది. కాని అవమానం పోయింది. ఆయన్ని “మీరు”

నేను రాత్రంతా నాట్యం చేసియుండవచ్చును...

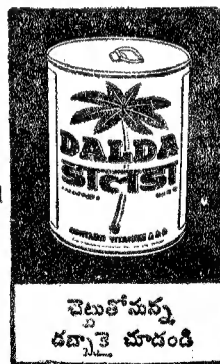
నాట్యము ముగిసినతరువాత కోలాహలం విసగానే అనంద పరవశురాలనయ్యాను. చప్పట్లు, హర్షధ్వనులుగా మారి నపుడు నేను రాత్రంతా నాట్యం చేస్తూయుండియుండవచ్చును. పరిశీలకులు నాకు ప్రథమ బహుమతిని నిర్ణయించినపుడు పరమానందం కలిగింది. ఇంకాదు వతకాన్నీ తీసుకోడానికి మళ్ళీ స్టేజీమీద కొచ్చాను. ముందుగా నన్నభినందించినవారు నా గురువుగారు. వగర్వంగా మా అమ్మతో ఇలా అన్నారు: “రెండేళ్ల క్రితం నేను నాట్యం వేర్వేరు ప్రారంభించినపుడు బక్కగావున్న అమ్మాయీ ఈమె అని యెవరు గుర్తించ గలరు.” మా అమ్మకు మాట రాలేదు; ఉప్పొంగిపోయింది.

మా గురువుగారన్నది వాస్తవమే. రెండేళ్ల క్రితం నాకు అలసిపోకుండా పావుగంట నాట్యంచేసే శక్తి వుండేది కాదు. మా అమ్మ డాక్టరును సహితం అడిగింది. బాగా పరిశీలించి యేమి చింతించ వక్కరలేదన్నారాయన. “ఈమెకు పరిమైన నియమిత భోజనం కావాలి. అంటే. విటమిన్లు, ఫ్లోటీన్లు, కార్బోహైడ్రేట్లు, లోహాలు మరీ ముఖ్యమైన కొవ్వపదార్థములు కలిపిన ఆహారము. కుద్ద పైన తాళా కొవ్వపదార్థము మన ఆహారంలో ముఖ్య భాగము. ఎందుకంటే రోజూ మనకు కావలసిన శక్తిని ఇస్తుంటుంది అది ఉపకరిస్తుంది.” అని ఆయన చెప్పారు.

మర్నాడే మా అమ్మ మా కాతాడుకాదారనివర్తకు

వెళ్లి ‘అనలైన మంచి వంట కొవ్వపదార్థము కావాలి’ అని అన్నది. ఆతడు తక్షణం ఒక డాల్డా వనస్పతి డబ్బాను తీసి ‘దీనికంటే మంచిది మరేదియు లేదు’ అని అన్నాడు. మా అమ్మ డాల్డాతో వండిన ఆహారమును వడ్డించినప్పటినుండి నాకు ఎప్పటి ఆకలి కలిగింది. ఎందుకంటే డాల్డా వనస్పతి ప్రతి ప్రదార్థమునుండి సహజ రుచిని కలిగిస్తుంది. త్వరలోనే నాకు అలసట పోయింది. కొద్దికాలంలోనే మూడుగంటలపేపు సాధకం చేస్తుండేదాన్ని. శక్తినిచ్చుటకు డాల్డా వనస్పతిని మించింది లేదు. ఇప్పుడు డాల్డాలో విటమినులు ఏ. డి యున్నవి. గాలి చొరవకుండ నీలుచేయ బడిన డబ్బాలో అది యెల్లప్పుడు క్రొత్తగాను, కుద్దముగాను, అలోగ్యకరముగాను ముడుగున మీరు దృఢంగా నమ్మ వచ్చును. దీనివలన ఖర్చు తక్కువకూడ. మీ కుటుంబానికి డాల్డా వనస్పతిని వాడుటకు యెందుకు మొదలుపెట్ట గూడదు? ఇవ్వాలే ఒక డబ్బాను తీసుకొనండి!

శరీరమును విరిగించే ఆహారముల ప్రాముఖ్యత ఉచిత పరిహాతు ఇవ్వాలే క్రింది అక్షరముకు వ్రాయండి: డి డాల్డా అడ్ వై సరీ సర్వీస్ పోస్టాక్స్ నంబరు 353, బొంబాయి 1

10 పౌనులు, 5 పౌనులు, 2 పౌనులు మరియు 1 పౌను డబ్బాలలో చొరకునున్నది

డాల్డా వనస్పతి

వంటకు దివ్యమైనది — ఖర్చు తక్కువ

HYML 216-X52 TL